

úplně.

MUSEUM.

Ročník devátý.

Leto Páně 1875.

Ant. Honejný.

MUSEUM.

*Buď váš život jedna Boží chvála. Blahť Kristus tužbou cnosti krdeá
Choť církev a mrdou tidi spása.*

Fr. Šucil.

č. 1

IX

Slovo k laskavým čtenářům.

Osm let uplynulo od založení časopisu našeho. Museum a nyní otvírá se devátý ročník jeho. K vydávání časopisu tohoto přimělo vydávatele dřívější přesvědčení o nutné potřebě cvičiti se, abychom vytržili beným rozumem a obratným perem jsouce opášení, jednou budili, rozšiřovali, hájili základy a přirození katolické. Což bylo původem k zaražení našeho časopisu nejinačilo se posud, nýbrž potřeba jest

čím dál tím patrnější. Neboť, kdo nevidí, která se za posledních časův z nejedné stran všemožně usiluje, aby se v národě našem vzbudila nechť k víře, rozbitila i rozšířila nedůvěra, nenávisť k Církvi katolické?

Novinami a časopisy, světlými romány a divadly pracuje se o přitření nejinač než jakoby činili bylo o zvelebení národu! A převrácené to snažení trvá bohužel posud! Semeno naseté sklíčilo

se a křistu; nedůvěra k
 církvi a služebníkům je-
 jim na nejdělných stranách
 unikla ze srdce omáme-
 něho lidu, všelijaké spisky
 a spisy kolují - rozšiřují
 se posouvají v národe na-
 sem. Stoupenci strany této,
 hledí jen zvířecím zrakem
 na tento svět, ne že krásný
 jest pro oko, ale že na
 něm pochoutek pro břích
 a chrtán; oni hanobí
 kněžstvo, tupí víru a církev.
 Divoká tato čeláď, kdyby jí
 bre bylo, ukroutila by celé
 holubičí sprostnosti bez
 výminky hrdélko, poborí
 la by všecky chrámy a náde-
 laba by z nich vyjisti satanaši.
 V slujích této strany kuje se
 ono pekelné zboží, jako jest:
 „Ospasení po smrti“, „Če-
 ris a jeho poměr ku křesťanství“,
 „Klený ženich“, „Děti lásky“ a.p.d.
 Veliký díl stoupenců této
 strany, chtěje chuti přesy-
 cené jak své tak čtenářů
 svých lahoditi do makavé
 smyslnosti se zabírá a v

bujném přepychu svém se
 domnívá, že vzdělanost bě-
 žících časů vrchu moudrosti
 již dostihla, o všem pochybo-
 vati uci, co by srovnané se
 to moudrosti na odpor stálo.
 Než nahledneme-li do jádra
 zásady té co v něm nalezáme?
 Dychtění po tělesnosti, lásko-
 sebemilství, laxění po vě-
 domostech rozumem nedo-
 stihlých a sudých duševní ne-
 pokoj - málo víry, ještě
 méně naděje a lásky, slo-
 vem to, co nynější svět du-
 sevní rozervanosti jmenu-
 je. Stoupenci této zcela
 zapominají, že vědy, umě-
 ní a literatura vůbec
 ku zdarilému křistu své-
 mu potřebují pevného ná-
 boženství a mravního rádkla-
 du, jinak vše co stavěno a
 vyvářeno, ~~zraje~~ na vrškem
 písku a vlně běžící stavěno
 bude. A takového rádkladu
 literatura stoupenců těch
 to již v většího dílu po-
 hřešuje. A kdo pováží, jaké
 smýšlení panuje v jistých kru-
 -

Dách, jakové ve městech; kdo ví, kterak přirozenou měrou města působí na městečka, na vesnice v celém okolí; kdo sobě připomene, že protivníci víry a Církve naší nesetili oběti, nestáli se řádného prostředku, pokud jenom pomáhali k provedení neblahých rámcův jejich: kajisté přísvedčí nám soudcům, že nebexpecenství hrozičí více a církvi v národě našem — neminulo, nýbrž — roste! Proti rostoucímu tomuto nebexpecenství náležitě ovšem, uchopiti se všech prostředkův jimiž proti bludu a zálbě tohoto světa, od porování a bojování velí Pán. Naím se podařilo ve skalených a rázratných dobách nynějších důležitou býti povzbuzenou, aby rázkavdy mravního a společenského života se upevňovaly a křesťanské myšlence, jehť náboženský a mravní život člověčenstva řídí v plné kráse a důstojnosti se ukazovaly. Mezi prostředky tímto a zbra-

němi náleží též i časopisectví katolickému slušné místo. Ohledneme-li se v dotčeném právě ohledu vůkol sebe, musíme k nemalé žalosti své, přihnati se, že jsme se tu opozdili nemilo pro nepřátele našimi. Proto ne- chceme-li, aby se lid náš stal kořistí protivníkův víry křesťanské jest svrchovaný čas, aby i v té stránce hleděli věrní synové Církve nadšení láskou Boží vyhověti nutně potřebě své. Kdouce, kterak se časopisy rozhlíva jedovatina neteč, nasti i nenávisť k víře a církvi Kristově po veskerém národe, čím svědomitěji měli bychom prohledati k tomu, aby křesťané i církve měla své časopisy, měla své spisovatelstvo, a působilo duchem Božím opanovati smýšlení lidu. K tomu však jest zapotřebí neunavné horlivosti a snahy sjednocené. Avšak není-li to u kolen a povinnosti každého z nás obetovati sebe. Kristus a

se v duchu lásky a suoznosti. Tož naše přání, pro
naději, o kterou všechny své bratry žádáme o
vydatnou podporu a Boha prosíme o posílení
k novému dílu.

Tož naše přání, prosba,
 i bratry žádáme o
 vyjádření o pořechnání
 tu.

Theorie dokonanych udałosci.

V našem věku vane z ložní-
vzduch budovami slátní-
mi Evropy — vzduch do
svobody. Upráská toho
nemůže nikdo, kdo se nech-
ce vzdáti slávy „osvíceného“,
„liberála.“ Lahodný a

rozkošný jest nepachybně
v duchu svobody, k němuž
se, žel bohu, v naší době
přidruxila ta okolnost,
že každého bez výjimky ova-
no; a chtěl-li by se koo-
proti samuto dořevému

a Držemu přivánu ne-
jakým způsobem ohrožiti,
brzo nahleane, že tím ni-
čeho nevyzískal; neb šum
vzduchu svobody promě-
ní se ihned v mocný vícho,
jenž každého se protivi-
cího nemilosrdně se sebou
strhne. Tuto moc vzduchu
svobody pocítili nejvíce oni,
no, kteří obyčejně nejisté
výšce stavěti oprávnění by-
li; přirozeným způsobem
byli vzduchu svobody více
vystaveni a jelikož slabý byl jejich
odpor, byli tím snadněji víchem
skořeni. Dikam pravdy této poda-
vá nám valný počet těch, kteří
nelibě ovanouti, ano víchem svobo-
dy až uněsti se dali. A že toto factum,
tato dokonání události nutně oprá-
vněnosti požívá, řekla nám ka naši
doby vzduch svobody, aneb lépe
řeceno, vykřičela to ústa osvícen-
ných liberálních větroplachů a
pivnic i x. „prokenných budov.“
A co pak chtějí svým hlukem při-
vrženci theorie dokonáních udá-
lostí vůbec dokázat?
Chtějí-li tím říci, že událost

tím, že jest dokonána, nedokona-
nou státi se nemůže, nepraví
nic nového a nejméně liberální-
ho. Avšak chtějí něco nového a du-
šev, osviceného k lepšímu dání.
pročť jsem vzal na sebe úkol,
abych ovocem toho se stromu libe-
ralismu paněkůd proskoumal,
nechci ovšem pokračovati onoho,
který by ho rád okusil, než toliko
mu dávám na srozuměnou, že
ho nevytráví, třeba by měl sebe
pevnější žaludek, leč by byl ža-
ludek jeho liberální, pak ovšem
ho rádám ka odpuštění a přeji
mu dobrého chutnání!!!
Nyní k věci! Theorie dokonáních
událostí aneb jak politikové praví,
theorie „fait accompli“, kterou
ka naši doby přivrženci nekřesťan-
ské a atheisticke strany na své
práporů napsati, jest zásada, de
které právo spočívá v hmotné u-
dálosti aneb jinými slovy, zásada
v tomto smyslu, xnejíci: událost mu-
síme tím, že jest dokonána, při-
jmouti, připustiti a ka xákani-
tou míti, nedovolujíce sobě re-
flektovat na její původ, tím mě-
ně ji xměnití aneb pokud možno ji
xlepšíti.

Práve-li se po příčině, po oprav-
nění této theorie, podkazují
naš střežitelové ideí liberalních
k tomu, co jmenují právní mo-
ci „výsledku.“ Každý úspěch na-
bývá právní moci, neb jestliže
ji nenabyl, nemohl se ani státi.
„Výsledek vyhradně rozhoduje o
stávajícím právu.“

Pozorujme hluboky dosah této
theorie: a zista jasná objeví
se nám k. p. nějaký bandita,
 třeba Garibaldi se svými ~~právní~~
věrnými dušemi a vpadne do
Sicilie. Aťkoli kráda a spiknu-
tí cestu mu kleslí, nicméně se
pochybuje o xdaru jeho podniku.
Výsledek jest pochybný a sudix
i jeho právní moc a proto ne-
schvaluje vláda piemontská,
která již z té příčiny, že jest vlá-
dou, velmi utlého jest svědami a
sudix vrslochů se vystřihati chce —
útoky banditovy. Musak Gar-
ibaldi počíná přese vsecky obavy,
jež má vláda, vybojně pokračo-
vati a již tce předváděti
xdar jeho pokusu. Dobrá
novina! Právní moc dělá
pokroky a piemontská

vláda šesí se a toho, že je-
jí obavy byly nepodstatné.
Konečně xvítězí Garibaldi
a sudix plesá i právní moc
výsledků a piemontská vlá-
da dokončí dílo loupežnickovo.
Tako Garibaldi na Sicilii,
rovněž tak vrhá se Piemont
na území papexovo. Není
známo, jestli se podaří pod-
nik, jelikož svět katolický
odsuzuje takovou odvahu.
Výsledek jest pochybný násle-
dovně i jeho právní moc,
a proto neschvaluje vláda
„grande nation“ jednání
italské vlády a volá své
ho vyslance z Turina domu.
Pordeji se dílo daří, jelikož
se chytá mocností katolických
sedmý hlavní
Právní moc výsledků dobyla
vrchu a Francie jest spoko-
jena. Konečně se dílo v ce-
lém svém obsahu podaří a
jelikož právní moc kabepe-
čena, uznává francouská
a jiné vlády nové králov-
ství formálně a legitimní.
Tat jest theorie dokonaných

udalosti ve svém pravém světle !! Nalezáme ji nejen u rozličných liberalních vlád, nýbrž i u loupežníků v lesech i na moři, u Beduinů na poušti, u Angličanů ve východní Indii a u prvních kulturních evropských, po nichž se však Rakousko nikoliv opíci.

Je taková zásada od Kautského, který ještě nějaký smysl pro právo a spravedlnost má, bezvýminečně konvize na bytí musí, jest jasno, neb I.) nemůže nikdy u dalosti sama o sobě právo utvořiti ani v soukromém ani v obecném životě. Právo ovšem předpokládá u dalost, která tvoří právní důvod pro držení zákonné, ho, nerozhodnutého práva. avšak tato u dalost netvoří ve své vlastnosti, „hmotné totiž u dalosti“ právo, nýbrž na ni spočívá pouze důvod držení oprávněného a sice jen tenkrát, kdy

u dalost dle přirozeného neb kladného zákona drží, ní práva Držiteli práva jako oprávněný následek uděluje. Těde se nenalezá zákonitosti, tam nemůže u dalost sama o sobě právo odvodniti. Tím méně může toho docíliti u dalost, která odporuje věčným zákonům mravnosti.

II.) Zásada, která prakticky provedena, sociální pořádek podnývá, musí rozhodně za bludnou a nemravnou uznána býti. Sociální pořádek by byl holou nemožností, kdyby theorie „fait accompli“ prakticky se provedla, neb dle ní nemá žádná u dalost právo bezpečnosti, ano v každém okamžiku násilím silnějšího zničeno býti může; jednak bylo by nemožno, ztracené neb ukradené právo opět si získati, poněvadž tou u dalostí, že už muslo bylo, co ipso

vzprámenou ku pokárání rukou ráho
 nádorce ochromenou spatřil, aneb kdy
 by se zlym následkem přestoupení zá-
 kona rychlým útekem vyhnouti mohl.
 Každý by se před nebezpečnostím, v
 kterém by se na rozkaz státu vrhnou-
 ti měl, třásl a hrozil, jen libovol-
 ně by jednal, své spoluobčany a celý
 stát z vlastní aiskuchtivosti a ha-
 nicným nepřátelím zradil. Bez
 náboženství by vrchnosti při nejlepším
 vůli bezbranného před nicemou neu-
 chránily, kdyby tento spravedlivé pra-
 vici, která vše nedovolené přísně ká-
 rá, uniktouti doufal. Bez nábožen-
 ství by soudce zákony státu libovolně
 vykládal, spravedlnosti nespravedlnost
 předstíral, chudáka na útraty bohaté-
 ho utlačoval a hnusným podplácováním
 nespravedlivou mamanu hromadil. Bez
 náboženství hleděl by státník své-
 ho prospěchu a úžitku, vítal a
 klátil by se ve svých záadách, jako
 břitina větrem se klátící a nesudo-
 mítě by celý národ v nepřehlednou
 propast záhuby uvhl. Za vůdce
 by mu sloužily chaušky přátel a po-
 chlebníků, náklonnost bránu, slá-
 vyektivost a chřadost, rozmnožení
 moci a variet časných statků.

Náboženství praví však státníkovi,
 že nesmí národy týrati a ani kdy
 zlého jednání pro domnělé dobré
 následky se dopouštěti.
 Státníkovi, které se nevídí a nevídí,
 že dle náboženství nepřineslo a
 nemůže přinést národu prozřnutí,
 že dokazuje nám historie čarččen-
 stva. Slovem, bez náboženství au-
 žili by lidé proti sobě jako lidi pygři
 a dravé hyény jeden druhého sárajíce
 a polhájíce.
 Kde přičiny cítily vždy všechny země,
 všichni národové dosti nutně potře-
 bu a důležitost náboženství, pane-
 vadě bez něho státy dlouho netrva-
 jí, nýbrž ráhy zaniknouti a v smé-
 sici obrátiti se musí. Síc Cicero
 se vyjádřil, že nelze nálextiná-
 rodu bez bohů a Plutarch nov-
 psal následovně: „Kdyby se lau-
 zemí obešel, našel by snad města a
 místa bezpráví, bez umění, bez králů,
 bez bohatství a peněz, města ale bez
 chrámů a bohů nikdy nenajde.“
 Na jiném místě tvrdí též Dějepisec:
 „Mohlo by se právě tak dobře místo
 ve vřduchu vystavěti, jako stát bez
 náboženství založiti.“ Též podobně ka-
 že Římané všechny své nálexnosti

vyšší bylosti obětují a že považují za blaho státu mnohem větší, když viděnou v pokorě bohům, než když v zářích, než když hrde jakožto vítěze s boje se vracejí. Dle svědectví Livia nahlížel dobře Numa Pompilius, že jen tehdy nevrážděný a surový národ bude moci řídit a spravovat, podaří-li se mu vstřípiti lidu bázeň a úctu k bohům domácím. Protož křele bil náboženství a jen tímuto měl co děkovati, že 49 let pokojně vládl.

Rutnost náboženství pro státní učenosti i následující panovníci všech století. V novější době vyhlásili Francouzové jsoouce zastěpení sophismaty nepravé filosofie, a též i někteří státníci svého jmena nechačn, u nás vedeni jsoouce nevázaností a choutkami svobodných zednářů, náboženství za zřízení státní, nebezpečné a škodlivé. Francie

ale proměnila se brzy v poušť plnou dravců a v doupu divokých selců, kteří miliony bratrů a synů zardousili a pohltili. Bože, ovoce na stromě, našem užíva, nemůžeme uvidi dosud viděti, jelikož se pro poupatu a květy vidíme, ačkoli semotam i ovoce nedozralé možno česati. Též o

ovoce se říkati nebude o semene, není pochybnosti.

Ve Francii i prostulý Robespierre, nahlížel a uvažoval, že svobodná obec a theistův nemůže postovati, proto byl nucen, ahtěje občanskou společnost před úplným rozpadnutím zachrániti, vřítu v jednoho Boha a v nesmrtelnost duše veřejně prohlásiti. Též

Just, soudruh Robespierre, uvážnal: „Stát se nemůže svou vlastní mocí udržeti, nýbrž musí míti pevně a budovanou soustavu spůsobů a obyčejů (tímto slavy minul náboženství) rozvíjet. Máme zřízení konstituční, přípravu ale k nějakému systému nám schází,“ t. j. nám schází to nejpotřebnější, totiž náboženství. Po čerunve revoluci r. 1830 zdálo se, že je náboženství katolické, Církev kat.,
^{opět} novému proudu sledování vystaveno.

Tu se ale 14. února 1832 vyslovil v komoře deputovaných p. Lameth, starý mexi burík v nevázanosti politického řešení odchovaný distojník takto: „Větší část lidu přiklání se ku katolickému náboženství. My deputovaní musíme se řídit planím a vůlí těch, jež zastupujeme. Náboženství jest ne^{*}řickní státníci, hledali jak ve starém tak v novějším věku svou pravici a hlavníou podporu v náboženství, protož svobodná křesťanství prokřesťnilo civilizaci.“

* rozdílně od monoteismu a bez této základní pravdy svobodná křesťanství prokřesťnilo civilizaci.

nivádě náboženským nejde je tak
svět říditi. Tuť Napoleon dopo-
mohl náboženství k důležitým vě-
cím zneužitým právům; nahlížel
že náboženství blaho a štěstí národa
žel nejen sami sobě, nýbrž i celému národu a celé vlasti. —

Tomněnky z cesty do Vídně.

Bylo to na ráno ráno ráno, když
jarní vlak z Vídně... ho potkával
se mnou uhlínek k cíli mé cesty k
Vídně, abych v čas příhodném těch ně-
kolika kapsu obtěžujících grošů
se zbavil a prokřesl velkým ulehče-
ním zase domů se navrátil. Cesta
byla příjemná a že byl v duchu čistý,
šel jsem se na krásný pohled, jež
poskytuje utěšené, světoznáme po-
hledy Vídně. Že jsem neměl práve
s kým rozmlouvat, máje za společ-
níky dva syny Abrahama, kteří
o samém sloupoání a pádání stá-
ních, porpírů, o rozličných cenách
vlny a t. d. rozmlouvali, což mne
velmi málo zajímalo, oddal jsem
se všelijakému rozjímání. Cestou
jsem hleděl z vozu na rychle se
blížící a zas tak přeházející roz-
ličné předměty, což mne pohnulo

nejvíce zvelebují. Mluví tak stoit-
níci náboženství? Ustavioňe kuji
a pracují o náboženství — ale co?
Ze všech stran volají — ukřižuj!
Proč ale kládou ty léčky? Bohu-
žel však mnozí duchu svému di-
lem v zaslíbenosti, dílem v zru-
nosti ještě větší síly přisuzují, oni
zapomínají, duch že pauly m tuším
boží, oni ducha svého stánu ná-
boží zjevení zavrhujiče pravdy
svatého náboženství, jež požadu-
je podřízení rozumu lidského, ro-
zumu božímu. V tomto zaslípen-
cím mluv, píš, dokazuj jak chceš,
oni křtánou věrni převraćeným
náhledům svým, a noím nezbyva-
nie

ke myšlence, že náš život ještě ry-
chleji uhání až konečně po rozli-
ných hodech i nehodách cíle svého
dosáhneme. Po mně dále napadlo,
a co člověku jedoucímu po dráze
železné aneb parolodi napadla,
jest síla lidského ducha, jevíci se
v naučických vynálezech, učinivších
sobě služebné mocné živly. Bohu-
žel však mnozí duchu svému di-
lem v zaslíbenosti, dílem v zru-
nosti ještě větší síly přisuzují, oni
zapomínají, duch že pauly m tuším
boží, oni ducha svého stánu ná-
boží zjevení zavrhujiče pravdy
svatého náboženství, jež požadu-
je podřízení rozumu lidského, ro-
zumu božímu. V tomto zaslípen-
cím mluv, píš, dokazuj jak chceš,
oni křtánou věrni převraćeným
náhledům svým, a noím nezbyva-
nie

jiného než modliti se za ně, by pře-
stali konečně odpirati pravdám
zjeveným. To a jiné na duchu pře-
mítal jsem, až mne konečně překo-
nal spánek, z něhož jsem jako u
vytržení probítnul, slyše uyno-
vati osudné, Wagnera. "Věděl jsem,
že se nalzáme na poli Moravském,
kolikrátou krví zbroceném, bohatém
na upamínky dějepisné více než kraj,
da' jiná rovina. Tole Moravské jest
ověněno na východě a na severu
vřehy, onde "Disamberkem", duto
"Hohenbühnenyem", na zá-
padě pak řekou Morava a na jihu
velebok rakouský, Dúnaj, tvoří je-
ho hranice. Že mlhavěšmy jako by
mi vystupovaly obrazy, malované
na stas káich pamíjící verdejší
slovny. Na obraze prvním spatři-
ti lze tuhý boj, jejž podstatpiti
musel římský císař Mark Aurel,
krutý pronásledovatel křesťanů,
proti Markomaniim a Kvadim,
kteráto první řechy, Druhi Mora-
va obývali, a do sousednírodu
nejší říše římské na čas do vraz.
Dce u plence najížděli. Třetda
přes Dúnaj udeřil Mark Aurel
na nepřitele na poli Moravském.

Tento však vyhybaje se spravedli-
vému boji, listně ustupoval, až
pak konečně do hlubokého údolí
Římány přilákal, ze všech stran
na ně se sbíhál. Tix velkou říční
pádli uojínové římsí pro nes-
míne věro a ve skalách nebylo
jedineho pramene. Tu padl jeden
celý pluk, v Klesém z většího dílu
křesťané byli, na kolena suá a
ku Kristu o pomoc volal. T
spustil se děst, který Římanové
žen uhasil a nastala tak strašná
váhanka, že Římané nad padě-
nými nepříteli zvíťazili. Dpo
hodo příběhu Dosted pluk jméno:
"legio fulminaria". To bylo l. P.
174. Za vraždu této události nedaja
la sode Marka Aurela. Křesťané
byli i dále pronásledováni, zláste
za Decia a Diokleciana. Než
pak ves který den nářis k křesťanům
činěný jak zna'mo, nebyl s to, aby
vyvrátil strom vřy Kristovy,
ano naopak, strom ten s kápen
kolikrátou svatou Krví l'm hajnější,
ho přinášet ovoce, až pak konečně
křesť. Řím pohanský, hlavní místo
nepříteli Kristovým, a středisťe
mucien stalo se řízením pivozektroshi

Boží ke' hlavní'm městem světa Kři.
 Panského, sídlem ná'městka Kři.
 stavu a střediskem vlády. Na rumech
 pohanských chas'mů vyvíjejí se k
 nebesům staré věže, svatyně, v nichžto
 nejčistší se pínají Bohu obět. Imr.
 selná pána tedy, kteraux pohanstvo
 náboženství Křesťanskému xasa.
 Víti olmy'stelo, xasa'hla je samo,
 nebo dílo Boží' neda' se podvrátit
 ani tisícem rukou lidskou.
 Provedu tuto, nechť do srdce zívší,
 píti, jimž Církev protivna se
 služebníkům svým. Plana, jíž na
 Církev medají, zasa'hne je samy
 snad jíž zde na světě; neboť ten,
 kdož Církev lupí, byť i poněkud
 čas šťasten byl v zemele svém chas'm
 něm nabyl viny od lidí a poaditých,
 konečně se v drzosti své ukoře
 bud po právní hlavu, třený
 nedauk, najatý přísahk aneb
 co bezbožný svědec, jímž čisto
 i si pohrdají, kdož se dali Dru.
 ne klamati. Dobře pravil jeden
 spisovatel církevní: „Církev
 Kavalina jest, mnohé kld.
 Divo rozkilo se o ni.“

(Církevní)

V tisk u.

„Cožkoli napisa'no jest, k našemu
 naučení napisa'no jest.“

Když jsem tuto stavu nedávno
 čel, přál jsem si, aby i v naší
 době veskrx platila, aby totiž
 cožkoli napisa'no bylo a tiskem
 vyšlo, také vždy k našemu nau-
 čení vycházelo. Někdy třeba
 přisvěditi, že tiskem často kradu
 se zneužívá k podvrácení myslí
 lidských, ku podrobení pravdy a
 pravu, ku zlehčení viny ano i k
 porušení mravů Křesťanských.
 Nelze tajiti, že nestlechlost zde
 a onde tak vysokého stupně dosáh-
 la, že i té nejjedlejší zbraně u,
 živa, jako tři, pamluvy, rouha-
 ní, jen aby vědami Křesťanské v
 tídu dusila aneb aspaň aviklala.
 Jest to anen fanatismus, jenž i
 v čisti vědy a časopisecku boju
 je zbraní tři a pamluvy proti
 Církvi Katolické. Avšak anen
 fanatismus nejen padá o'stílou
 vědy proti všemu, co Křesťanského
 jest, bojuje: on též padá o'stílou
 rauchem historických událostí v

skrytá, je přetvářeje, své vlastní
námysly a damenky za sku-
senost vydává, živými barvami,
vybranými slovy a vůbec vyjádře-
ným slohem vypravuje, aby tím
snadněji neumělých v naslouchání o-
sídla polapil. Nebo správný člověk,
nemaje dostatečné ba často žádné
historické znalosti a neznaje ta-
ké kritiky, mohl aněmi romány
mysl svou kalí onen proud citu
klidného a zbožného, který by jej k
zápalu blahoplných činností v Církvi
a vlasti unášeti měl. Politování
hodno jest, že i naše domácí litera-
tura mnohými nsthaenými, Církvi
a Křesťanstvém u smyslu se posmívá.
jejími spisy se spíná a plechuje.
Když tedy obecněho žádali, aby v
smeti a kalu pravdu hledal, jest
přítel mnoho, není každý takovým
znalcem a mistrem, jako někdy
římští Theologové, kteří o sobě říci
mohl - Když mu vytkli kalí, že na-
podobuje Řeky - že on v jejich
kalu perly sbírá. Musíme musím
dáti pozor, abych v polemiku ne-
uběhl, která při dělá plou Krev, po-
zor, aby někdo ze sladkého spánku
svého k rozjímání nvybuzován byl.

Není prav' na čase buditi ospalých.
Bud' tomu jakkoliv. Sv. Chrysostom
jistě nechybil, když v Antiochii po-
sluchačů svých poučoval, která k
bludu se vyslýchali a na ukladné o-
tázky berá nejm. rauchem oděných
svědčících odpovídali mají, neboť
jsem to velmi chytře sobě počínali,
přemlouvajíce neucených, žeby mexi-
nimi a katolíky takto o farnu se jedná-
lo, ostatně že jest to jedno. Tak sobě za-
lecho dob počínají mnohé spisy, které
pod pláštíkem humanity a asvědy
pouli pozitivnímu Křesťanství, bo-
jují, neostýchajíce se, i ty nejostře-
jší, po nejší své ohrožení, nové pomlu-
vy vymýšleli, Křesťanským mrávkám
se posmívati a těm přimlouvati, že
vřelánost záného náboženství ne-
potřebuje, a Křesťanství při jeat jen
dočasná larma, jaké ještě zapo-
trebí jest, dokavad ti spráost přečisne.
ho rozumu nevytrhí. Moderní gno-
stikové křesťanství a nepříteli Církve počí-
nají sobě přivést tak, jako někdy Ma-
nicheové, kteří majíce vysoke dam-
není o sobě, katolíky o ušměkem na-
vstu odhazovali, sobě vyhradně vědu
asobující. Než tuto jejich posedlost a
drasť sv. Augustin hlubokým uměním
a ostrým parázem a dtil.

Neprátele' církve károu se jako něk.
 dy. Tělo samolibým směrem: Co jest
 pravda? Církev podává jim knihy
 své pravé: Vezměte a čtěte, ale oni
 nacepávají uši své, jako ona pidauská
 synagoga, aby neslyšela sv. jehna
 mluvícího o. Synu člověka, slove
 a moci jeho. Jestliže by pravěchní
 v dělnice, dokazujeme na dějepis
 katolické církve, její autoritu a
 pak i na dějepis našeho národu, i na
 hradě, což je toliko stránka jich světo-
 vě dějpravy. Dovolať máme-li se napre-
 diký výrok filosofa: „Cogito, ergo
 sum, odpovídají sofismem: My
 jsme, tedy vy nejste. Pravem, kaž-
 dou pravdu, jenž se do její ch kra-
 mu opportunity nehodí, naxývají
 starým haraburdím, středověkou
 temností, školskou theorií.
 Je a nekřesťanských zásad mno-
 ho plého se podí, netreba doká-
 zovati. — Tedy jsem pohl na
 mysl přemítal, uvažoval jsem, že ne-
 sluší nám mlčet, ale raději o
 olivkách časových v duchu církve
 důkladně pojednávat, na
 vhodnost a nevhodnost ukaza-
 ti. V mimořádných případech pře-
 ba mimořádných prostředků u,

žili. To totiž moudrost a opatnost,
 aby kněz časovým nárazem mane se
 nepodrobovat, nýbrž je skoumat, trá-
 bit a k prospěchu církve a ku blahu
 lidu jich poukázat se snažit, aby tím
 škodlivým proudem nekřesťanských
 ideí zmítan nebyla duchovenstvem
 nečinnost se nepřeslitala. Co v. p. lo-
 matum „politika“, to jest ostatním
 lidem „prudencia“, bez které se
 ani v obyčejném životě obejít nelze.
 A jestliže vrahou církve fanatismem,
 sofistickou sehytostí, kř. pamluvan
 a podezíráním proti křesťanství bo-
 jují: třeba dulo jejich nestechednost
 a podlost páky odhaliti a na prany
 postaviti, aby svou vlastní zbraně
 poráženi byli.

— Opolna. —

Číslo I. Slovo k last. čtenářům.

„Článek výborný i dle obsahu, i dle
 formy, toliko místo: sklčilo se
 slůž: klikkoucílo — a místo nedo-
 stihlych polož se: nedostihlych.

Theorie dok. udílosti. Thema
 tohoto článku jest vyčasně provede-
 no. i slova jest chvilu hodný: toliko
 místo: chtějí něco nového a tužící odu-
 seného k lepšímu dítli „slůž: chtějí nám
 hrubě dobrá navinulu z damněle stěhke-
 osvety své provedeli“ a místo: akpiti slůž:
 napraviti.

Podst. p. pr. M. Trochitzka.

MUSEUM.

*Buď náš život jedna Boží chvala. Blasti Christus tužbou cnosti krdou
Choti církev a mzdou Tidi spása.*

Fr. Šustl.

č. 3.

IX

Podporovala-li církev ve středním věku kou pověru?

Obíraloby, kterými se církev po
všecky časy tupila, mají svůj původ
jednak v nevědomosti, jednak ve zlo-
myslnosti. Co se právě týká, jest
jmenovité v našem století tak na-
ramná, že se jí nelze nediviti; druhá
osvědčuje^{se} býti takou, že jest nám to-
diti, že mimo dobré srdce i jasné hlava
selháje, která by protivu její poznala.
Podzírati, pomlouvati a haniti cír-
kev jest nejdůležitější úlohou novo-
věkých učenců a poloučených a ku-
dij jest jmenovité středověk, v němž
církev vrchu své velebnosti a slá-
vy dosáhla, předmětem pohoršení,
tupení a pomluv. Nymysleno mno-
stvi předikátů, které se listky dávají
a které ignorandy a zlomyslnými při
každé příležitosti se odníkávají, vy-

chvalován, nový věk, na úkor stře-
dověku, jakoby seprve jím clouvecem,
stui k poznaní a užívání rozumu
svého bylo dospělo.

Tolik klášterů a chrámů, a tolik
nečinných mnichů ve středověku?

Nový věk stencil počet jich, a zbu-
doval množství vězení, kousíren
a zorganizoval stálé vojsko. —

Tu opět vytykají středověku desátky
a státní zapominajíce že nynější
mi daněmi a službou vojenskou ná-
rodové stokrát více dají jako dříve!

Tu vytknouji přemrštěnou výšku,
jaká prý se vzdávala paprům a
císařům ve středověku a zbožnui o-
pice a hmotu! A doho nepožádali
ohledem financí tenkrát!?! A těch
Deficit sto- a tisíce-milionových nyní?!

Tak krušná byla maurská povinnost
a jak vyssáli nečetní zebřaví pěchol-
níci země v středním věku?

A kam dospějeme v nové době se zmo-
hajícím se ode dne ke dni proletari-
átem a pauperismem?!

Todobně lze i jiné otázky položit,
jichž řešení snadným jest nikolem;
s jedné pouze ekei se obšírněji zmíní-
ti a tať jest, byla-li cirkve vina
pauující pověrou ve středním věku.
Vejednou slycháváme, že pověra ve
středověku byla všeobecnou, kouzly
a čarý na denním pořádku a sba-
šidla za skutečné zjevy duchů pro-
zouby byly, že právě tato okolnost
zřejmým důkazem omezenosti duchov-
ní ve středověku jest, a že nerest tato
cirkvi křepna ano i podporována
byla. Nahledneme do dějepisů a pře-
svedíme se o pravdě neb nepravdě
této obžaloby a odpovíme s historií
z následující otázky: Podporovala-li
cirkve pověru ve středověku?

Pozorujeme-li a uvážíme-li, že
právě tenkrát, když pohanství by-
nulo, pověra všude a do všech stavů se vhní-
vila, tak že sám César a Augustus se
Augustus damnival se byti nešťastným, jest
lze náhodou levý soudal a Napoleon I. jest
lze levou puniochu dříve než pravou byl obul.

ji podali a Mare Aurel *) čarova-
tisi dal, aby se mu v Markomanské
válce vítězství dostalo, snadno pochopi-
me, že cirkve nemohla pověru ihned
vyhubiti. Šestit nám známo, že Křesťan-
~~st~~ští missionáři v rozličných kraji-
nách, kteréž na účelem obrácení ku
Křesťanství procestovali přes všecko
namáhání, aby pověru vykořenili, pře-
ce mnoho proti zastaralému zlu
provésti nemohli a že nejednou v
nejtěžších žalobách svým přátelům
uříti této okolnosti si stěžovali.
Vzpomeneme si sv. Bonifáce s dubem
hromovým u Hlofgeismaru a sv.
Galla s měděnou modlou.

*) Když zavolal si egyptského kouzelníka
Alexandra, který nerozumitelná čarovaná
slova ~~byla~~ zvalaje dnu, by do Dunaje vehnati
dal. Němci majíce by za psy, ubili je klastka-
mi a oklamali naděje M. Aurela.

Goethe praví: Vyženeme-li pověru oknem,
dveřmi se nám vrátí a naopak.
V rozdějích dobách, praví Labell ve svém díle,
Gregor v. Taus v. prima, žit bylo i nejnadanějším
úvitelům velmi obtížno bojovati proti pověře,
kouzlům a čarám. Ktase se na bludné za-
sade s arojení fyzického a spiritual-
ního světa zakládaly. Tím více a snadněji
rozšířovala se pověra tenkrát, když ku
čarodějství pohanství se přidružily staré
křesťany německých bludů. —

Ironií události a nehlédíce na nebezpečnosti svého života dosáhli tu a tam nějakého prospěchu, avšak v tichu a nepozorovaně plazila se neřest celými krajinami nové křesťanské obřady, cny a zvyky. Sasové obětovali svým modlám ještě za času nástupců Karla Velkého na rozličných pahrbcích a jest známo, že podobná pověst o slaneckých čarodějnicích svůj původ vzala. Podobný smutný obraz křesťanského duchovního nále.

záme v Anglicku, ve Švédsku a jiných zemích, obzvláště v Prusku v 13. století, ve které slovanské kmenové toho času obývali.

Jé církev proti tomuto zlu neustále bojovala, vysílala se starých knih penitenciálních, a vynešeni paprsků, ke snesení církevních všeobecných sněmů a synod, jakož i z ustanovení Karlovičkého práva. (Pokračování.)

Světové výstavy.

Nemám v úmyslu rozepisovati se o důležitosti světových výstav pro národohospodářský rozkvět, chci jen krátce na jevo doci, co o nich ze stanoviska náboženského můžeme říci. Důde arci mnohý namítati, že našemu náboženství do světových výstav pranic není, a mohl by mít na první pohled pravdu. Náz při bedlivém pozorování věci nabývá přirovnání, že světové výstavy mají indirektně sloužiti k rozšíření našeho křesťanského náboženství!

Komu by se vzájemně přání bylo, nechť jen pomyslí, jak ne-

vyzpytatelně jsou cesty prozřetelnosti Boží, která tomu chtěla, že už Řekové a Římané v jistém smyslu při křesťanství mysleli, na svých božstvech a ve svých knihovnách a s oláckými byli!

Brzyby nebylo vítězů, kterých zbraní Scipionů, Caesarů a j., nebylo by stálo jednotně, mohutně, tři diely světa ovládající říši římské — a šíření křesťanství by bylo mnohem nesnadnější, než-li zcela nemožné! Všichni učenci a filosofové říkali a říkají, byby i opak křesťanství hlásali, prospěti křesťanství tím, že starý pohanský svět alespoň

v mezích říše římské přivedli k vzdělání a k jednotě ideí, což obě připravovalo cestu světovému náboženství našemu. Snadno bylo Římanům a Řekům hlásati evangelium národům barbarským, kterým svým vzděláním daleko předčili, vždyť se celí národové o evangelium hlásili! Národ, který poněkud osvětě přístupný jest, váží si národa vzdělanějšího a podává se rád jeho vlivu - přijímá osvětě jeho.

Dokladem toho mohou nám býti Sexavité 16^{ého} věku, kteří pouze svými vzděláními, vědomostmi v matematice, fyzice a lékařství nabýli rozhodujícího vlivu i na duševních knížat a moenářů v Číně, Indii a Japonsku, kterého pak použili k rozšíření kat. náboženství v recených zemích.

Vzdělanost křesťanských národů jest výsledkem křesťanského náboženství. Ten na půdě našeho náboženství lze sobě mysliti pravou osvětě.

Církev katolická byla učitelkou svých národů od prvního počátku, jejíž kněží a mnichové po

celé tisíceletí byli jediní přistavatelé osvětě ve všech jejích oborech. Zkrátka osvětě křest. nedá se nijak odloučiti od náboženství našeho, i-li křesťanství znamená osvětě a naopak! Tedy národové přijímající osvětě naši musí dříve či později přijmouti též naše náboženství! Světové výstavy jsou vhodným prostředkem k rozšíření naší osvětě. Ony jsou jaksi dočasným tržištěm celého světa, kam se millionové návštěvníků ze všech poněkud vzdělaných národů dostaví. Tak na př. měla Londýnská svět. výstava v roce 1853 přes deset mil. návštěvníků, mezi něž dlužno počítati vynikající osoby z Indie, Japonsku, Číny a jiných zemí a sice v počtu velmi slušném.

Pařížská svět. výstava počítala v. 1868 přes 12 mil. návštěvníků a veliký počet vzdělaných hostů z celého světa.

Totéž platí o výstavách v Charte ve Vídni, kam docela moc národové pro nás posud skoro boječných rádi zavítali. Na světových výstavách se hledí na

rodové předstihnouti duševní činnosti, kde se setkají, seznávají, zde si vyměňují idey — národové tak různých tradicí tak různého uznání!

Světové výstavy jsou jediným prostředkem svěsti alespoň na krátký čas příslušníky tak rozličných národností a uznání na jedno místo, na kterémž se každý z nich cítí co světobčan co kosmopolit. Výstavy jsou jediným prostředkem nímž se časem uduševnělost všech kmenů lidůských proti sobě, nímž se ovlivňují posud křesťanům, co cizincům, málo přístupné, nesmírné, kulturními národy pohanskými obývané kraje jako Čína, Japonsko, Tibet, Afghánistán, nímž se ozvučí vzájemnost všech rozhodujících národů světových. Hlavní však moment svět. výstav položí v tom, že my nášeji na jevo skuteč vítězství duševní křesťanských národů nad národy nekřesťanskými, kteréž vzbuzuje v národech nekřesťanských netu k křesťanství!

Je vítězství toto podceňovati se nedá, viděti nejlépe na Japonsku.

sku, které si za nejnovější doby přeje zřízení škol dle způsobu našeho! Nuže počítáme! vzájemnost všech národů přibuznost ideí, věla k křesťanství, nerozlučenost našeho náboženství od osvěty naší, k čemuž? Dlužno přičísti zárodky našeho světového čili katolického náboženství již nyní ve všech pohanských zemích položené — : není to zcela přirozená cesta, která se světovými výstavami ovlivní světovému čili katolickému náboženství?!

At tedy pořádají národové výstavy světové — tyto dočasné chrámy osvěty a činnosti duševní katolické —, my však doufejme v prozřetelnost boží, že každá z nich bude kamenem ku chrámu věčnému, k církvi katolické!

Rozhodnost.

Lož sobě předsevzal's vykonaj rozhodně a správně: věz, že přeje šesti odvaze, bázne minouc.

Slowo o starokatolicismu.

Již před třemi sty lety představili reformatoři církvi, že odučení pra-
křesťanství od pravdy, a že jim, iho-
hy se dostalo, očistiti křesťanství
od huskův katolických, a tak čisti-
ti, čistiti, až jim v sam pravde kře-
stanství zmizelo docela.

I za našich dnů chlubí se jich
potomkové čistým křesťanstvím,
nebo jak to pojmenovali nácti staro-
katolicismem a vyprávěli náměšku
sv. Petra a církvi kat. vůle se válku.

Kde jaká zbraň: osocování, náháře-
ní strachu, vždelnému "obecenstvu"
inquisici, veřejný ničí křesťanskými křesť-
sem s ní. Všechna se hodi: sečnání, pal-
ná i bochná. Přes se opozví, dať dožítka,
vy svij, pokrok, "aniž to nazývá obor-
zi, pokud se, nepostaví do sílu bojovní-
kův na jejichžto stítech stojí heslo všem-
dem namítaným na postluh naznačené:
hierarchie, střední věk, ultramontanismus,
jezuitismus, dogma, papismus!

Orbis pictus knězů z rodu svých navin
pordvihl neslýchaně housný kat. kat.
a pít co prouti církvi, sv. olei Tu IX.
a prouti bránil celým jeho.

A přizeme-li se těchto moderních aposto-

lův starokatolicismu, v čem tedy zůle-
áita jejich, pravá "církve starokatolic-
ka?" odpovídají starokatolici sarkau-
stí jinak než-li prouti; v těchto jest
jiná nežli v švýcarských, opět jinak zni
v amerických, lito zase jinak než
než anglických. K čemu jde na jevo, že sta-
rokatolici v oláze: co jest starokato-
licismus, se neshodují, jest staroka-
licismus v skutku zhora nespekulativní.
Kterak také možno postaviti histo-
rický vývoj idey křesťanské? Přetrak
se dať přeskáčiti devatenácte set let?
A kdyby ti starokatolici byli důstěj-
ní, museli by naše chrámy zříditi
na způsob židovských synagog, aneb
sloužit služby Boží v jikynských skal-
ných a katalombách. Tak pravý
starokatolicismus sedl by ktem samým
směšností, jako kdybychom hospo-
dářství našich nejstarších předkův co
vzrost unucovali nynějšímu mladému
pokolení; vždyť byli jejich předkové.
Tako duch náš, aťkolivoli kterými vlivy
se vyvíjel, nežli dospěl na nynější stu-
pen, přece jest tenkýž, který byl na práhu
života našeho, tak podobně církve od
Krista založena a od n. apostolův
hlášana —

- katolická - vyvinuje se neustále pě-
kem časů, tu v životě praktickém vždy
u větší lásku, tam v životě vědeckém
vždy u větší jasnost, přece zůstává
jednou se svým původem. —

Které učení sv. apoštolův nenacháze-
lo by se v líně církve katolické?

Řádíte věce Pavla? Nebyl jím ještě
předkrátkým časem Görres, Wiegmann,
Möhler, Günther, není jím Feith, Fle-
le, Hettlinger, Hergenrother a j.?

Proč, o vřel více, než-li tyto? Co věda
Kde zbadala, vědí oni tak dobře jako
vy starokatolíci, ano ještě ve vyšším
smyslu jsou ani vědecké, protože ne
jednostranně jako vy, nýbrž ale všech
směrů ducha svého vzdělali a v sou-
stavu všechny jeho možnosti pravým
křesťanstvím usoudili.

Chcete zástupce Petra? Najdete jeho
vixu v nynějšího náměstka jeho,
Pia IX., a biskupův německých a velice
jiných mučedníků věku našeho
rozvitou. Chcete zástupce sv. Jana?

Říkáte, abych o jiném pomlcel, mezi mibi-
onáre, u kterých obětí lásky dny
tvorí? Ty ukazujete na mnohé vyšší a
nižší, že pokulhávají za duchem kře-
stánským? Když řeknete jim to posloušně
a ostře, my budeme s nimi, jen se sami

osvěte byli upřímnými katolíky a
nemluvíte tak rozpuště, že pravé církve
nestává; což nenahlížíte, že byla-li
jednou pravá církev na světě, již tím
samým musí být i nyní? Když sám
Křesťus P. přislíbil svou přítomnost
církvi kat. až do skonání světa.

Tento starokatolicismus jest něco bez-
dušného, všudy rozpuště, nikdy celý
a nemůže to k životu přivést.

Křesťanství ale co idea plná života,
utvořuje se buď ve společné lásce k
Bohu a k bližnímu nadšených, aneb
rozprostírá se v misijních hrdinskou
ano až i mučnickou schopnou
průtrnosti. (Dokonceni.)

Tomněnky a cesty do Vídně. (Pohledování.)

Abych se však vrátil k událostem
na poli Moravském stěhlým, vystupuje
předem mnohý druhý obraz a důležitost
pro nás Čechoslovany zvláště důležitý.

Rozdělen jest na dvě pole, naděsorné:
Prémysla Blakara sláva a - pad.

Kráslehy Přemyslovů o rozšíření víry
Křesťanství jsou známe a veliké. Co
se ani rybním německého řádu nepo-
dávalo, toho docítil český kníže Přemysl
Blakar. Když totiž r. 1254 s velkým

vojškem pohanské Prusy v bitvě pora-
žil, nakládal s podmaněnými, tak vltavě,
že ani polně křesť. sv. přijali. Město Krá-
lovec, Olakarom založené, nepřestává
doposud hlásati slavný onen děj.

Slávu Olakarovu spatřila rovina
Moravská Duakrát. Bylo to r. 1529,
Sýřiané prosili Olakara o pomoc
proti Uhrům. Maje nepřítelství s
Bellou IV., králem uherským, jelikož
tento porušil slib zdruhl pátku proti
vévodům Korutánským, Orlíchovi
a Filipu, vyslyšel Olakar prosby
ulyskováných Sýřianů a l. P. 1260,
12. česona s velikou mocí položil se
na poli Moravském. Blíže nepatrné
voji, křespenbrunn "čechové píseň",
Hos, rodine pomiluj ny! v důvěry pl-
ném zápalu zpívající, čekali na útok
věrolomného nepřitele o mnoho tisíce
silnějšího. Nebe, dříve oblaky zastíeno
chmurnými, vyjasnilo se pojednou a ko-
rouheo sv. Václava vyrytí se září
slunce nad hlavami železných lecht
k události vyrytá a vytrvalosti.
Čechové dobyli slavného vítězství. Ne-
přítel zabil na bojišti 18 000 mužů,
ostatní zaháněni do řeky Moravy, v níž
14 000 utonulo. Tak nabyl slavný Pře-
myslavce příjímí, krále železného, "jakož

proslavnou vědlost svou a bohatství
zláště v knajínách západních nazýván
byl, králem slavným. Na památku
vítězství toho založil Olakar na též
rovině město Marchek. Po čtyrech letech
vidělo pole Moravské Olakara opět,
nikoli co vítěze, nýbrž co slavného hosta,
přítomného snátku neteře své Kuny,
gundy braniborské s Belou, královičem
uherským. Iť pak důsevní oko mé na
druhé pole obrazu hledí při jehožto
pohledu zála a osklivost mne naplňuje,
neboť vidím Olakarův pad- k
němž věrolamnost a zrada podaly sobě
ruce. R. 1273 byl Rudolf Habsburský
ve Frankobrodě zvolen za císaře. I
vy nucoval od Olakara vždy nových
slmuv a záruč kvů, až konečně Olakar
Rakousy, Sýřsko, Korutany, Knajinu,
Cheb a jiné menší okrsky Rudolfovi po-
stoupiti a knáloství české s markrabstvem
moravským v léno přijmouti musil. Takto
soužen a snižován knáloství svého dá-
le šlyeti nemoha, odhodlal se Olakar
k boji na život a na smrt. Léta P.
1278 na sv. Ruda (v den Čestmíra nešťastný,
neboť i král Jan křoz dne 7. 1496 padl v
bitvě u Křečák), setkala se vojska u
poslední bitvě na poli Moravském.
Krvácející z 18. ran ležel slavný druhdy král,
ohloubá země české, s 12 000 věrných bojovníků svých
v prouhu plavajícího vítěze. (Dokoncení.).

MUSEUM.

*Buď váš život jedna Boží chodla, Slasti Christus tužbou cnosti krása
Choť církev a mzdou lidské spása.*

Fr. Sušil.

č. 4.

IX

Advent.

*Troč as havem matku
Odiváš se přírodě teď chladná?
Pokřizujš robe
Vkloníš spánek roditelko v nadná?*

*Spásy přišti' hlásá
světec pouště věstnými tak slovy:
„Dzme' sprave stexky
jimix v srdce vejde život nový.“*

*Utichly jix plesy,
Opeřenci malých rozhovory.
Radostné tam pěni
V toužně mění hlesy věrných chory.*

*Leskup Spasiteli
s nebes výš v chysě těla nužné.
Rozptyl toužně zdáný
Messiaši v hrudi vášně lužné.*

*Kvěna s nebes výšín
lidzve k pobožnosti v nočním šeru,
Řdajie by vyhostil
hříšného dřív onitra klamnou pėru.*

*Slávu at' Ti pěji
Snad hvězděného bydra cherubové,
Pokoj jednozvúčně
věsti dobré vůle zástupové!*

*Nuže bratři družní
Vojě tvořme vůdci nebeskému
K milostnému k cíli
Spastjři tam spějme ku Betlěmu!*

Chateaubriand v literatuře francouzské.

Literatura francouzských osvícenců předeseleho století dalekosahle učinila převrat ve smýšlení a náhledech tehdejšího lidstva. Pro Francii zvláště měla ten účinek, že lid uctíval před tím, co svatého, vážnost naproti tomu, co byřalo, stratil a proto při odstranění dlouholetých nepořádků meze vše, co občanského pořádku přetřhl. Jako děsná a zhoubná však též zivrodnující bouře snesla se revoluce nad uvadlou, po občerstvení práhnaucí, zemí Francie.

Nový potom život vypučel a nový vážnější duch si proklestil dráhu. Nejen na státní a společenský život, nýbrž i na literaturu tento duch měl vliv: frivolní plody filosofických krásnilků zůstaly v pozadí a novou potravu duševní přála si potomní doba.

Vřadění revolucionářů dosáhl materialismus svého vrcholu; bylo tedy zcela přirozeno, že po utlumení revoluce se pracovalo

k oživení smyslu náboženského u lidu. Křesťanstvím zahojeny měly býti rány - jež proti-církevní věda byla způsobila.

Zakladatelem literatury nového směru byl Chateaubriand.

Spisovatelé tohoto směru, jenž vůbec křesťanské romantiky jmeno má, obrátili se proti duchu klasicismu. Nemá se více přednost dávati době staroklassické řecké a římské, kteráž představa nám a citům doby nové nedostačuje. Křesťel neměl se obmezovati jen na hrdiny dějin starých, nýbrž i křesťanské národové, volní mají míti přístup, poněvác vša křesťanská bohatší jest v obrazech básnických než dějiny a často nemravně hájესlaví starých. Chateaubriandův „Duch Křesťanství“ roku 1802.

psaný jest krásné poetické o „spravedlnění křesťanského p. dání, křesťanské legendy a pověsti, nadšené pro důstojnost náboženství.“

De Chateaubriand narodil se roku 1769. v Combourg, malé osadě v Bretagni. Romantická krajina je, ho skvělý časné v něm vzbudila náklonnost k umění básnickému a nebyla bez vlivu na barvitost jeho spisův. Ve stáří 20 roku přišel do Paříže a vstoupil co poddůstajník do vojska, opustil však při krvavém pronásledování šlechty svou vlast a odebral se do severní Ameriky. Tu procestoval část země, navštívil v krajině romantické, v lesích a pouštích samní divoké kmeny a vrátil se roku 1792. do Francie. Tehdy se šlechta smahem stěhovala, Chateaubriand dal se vrádit do pluku Condéa bojujícího proti povstalcům a byl tu při obléhání Thionvillu poraněn. Roku 1799. konaje cestu po Německu zatčen jest od rakouských vojáků, brzy však na svobodu propuštěn, obřadil se do Anglie, kdež prost vši podpory spisů překládal pro kněhkupecce a vyučoval jazyku francouzskému. Tu uveřejnil první svůj spis „Tojednání o revoluci staré a moderní.“ V květnu roku 1800 vrátil se pod

eizým jmenem do Francie a převzal redakci časopisu „Merkur z Francie.“ V tomto poprvé uveřejnil svůj román „Atala.“ Po dvou letech vystoupil se spisem: „Duch Křesťanství.“ Skvělý sloh, obrazná řeč a obsáhlé líčení této knihy působily obdiv všeobecný, neméně než obsah Křesťanský a stón, jenž v ubohém národě dávno zaniklé hleděl vzbuditi smýšlení. Roku 1803. počal svou politickou činnost. Krátký čas byl sekretářem vyslanectví v Římě. Od roku 1806 až 1809. cestoval po Řecku, Palestině, v Egyptě a Tunisu a vrátil se přes Španěly do Francie. Při vjezdu „společných“ do Paříže r. 1814. vyšel jeho spis „o Bonapartu a Bourbonech“, jenž nesmírný spůsobil podiv, takže Ludvík XVIII., který téhož roku vstoupil na trůn, stědval, že spis ten má pro něho cenu jedné armády. Po návratu Napoleona z Elby provázal Chateaubriand do Gentu a po bitvě u Waterloo vrátil se s uprchlým dvorem do Paříže. Stal se nyní

skládním ministrem a starostkou, velký máje úkol hájiti zděděnou práva trůnu. Po roku 1832 zdálo se novému králi občanskému složití přísahu oddanosti, vzdal se úřadu starostky. Ku Kancizii, vosta zabýval se svými spisy a zemřel 4. června 1848.

Jakozto duchaplný spisovatel, výmluvný hlasatel a obhájce svatých zájmů zaujíma Chat. vynikající místo v literatuře francouzské. Spisy jeho dýší život poetický, zvláště dají se mu líčení přírody. Tělo rozhodně činí protivu naproti chladné mluvě dřívějších klasiků. Ch-iv, „Duch křesťanství“ má účel uvést v lid opovržené a zapomenuté křesťanství. Jeho myšlenky jsou tyto: náboženství křesťanské jest poetičtější a svobodě, umění, literatuře příznivější – než vše jiná náboženství, která kdy zivčila. Novější svět mu děkuje všechno, od rolnictví počínaje až k abstraktním vědám, od nejnižšího domku pro nemocné až k nádherným chrámům, jež stavěl Michel Angelo a zdoboval Raphael. Ono podporuje nadání, třebí vtus

a myšlenkám dává sílu. Spisovatelům podává slechetné obrazy, umělcům dokonale vzory a probo všecken půvab obrazivosti své, všechnu vracnost srdce svého věnuje náboženství tomu. „Duch křest.“ činí náboženství předmětem estetického požitku. Štal se pry: „bibli v salonech vyšších kruhů, jímž biblické křesťanství patřilo chudobné a suché se býti zdálo.“

K tomuto dílu druzí se: „Mucennici aneb vítězosláva náboženství křest.“ psáno r. 1809. Těto nábožensko-romantické pojednání, v němž Chat. přednosti naší víry před řeckým pohanstvem ve skvělých a vyznesených tazích líčí. Podává obraz z pronáště, doování křesťanův za cisare Diocletiána a Galeriana. Eudorus a Cymodore, hlavní osoby díla, podstupují smrt mucennickou v Coliseu.

Život kmenův divokých v romantických krajích severní Ameriky a překrásné obrazy přírody vyličují tři romány: 1. „Nathezové“ - 2. „Mala“ - a 3. „René“ psány r. 1802. „Mala“ líčí smutný osud mladé dívky - „Mala“ - ku křesťanství p. brácené. Třetí matka umírající,

že lásky se překone. Vysvobodí pak
zajateckého bojovníka před smrtí ohně
a prchá s ním do pustiny, kdež je
křesť. poustevník pokostinskou při-
jímá. Malá však nedůvěřuje so-
bě by slibu svému věrna zůstala,
raději sobě bere život. Člověk ro-
mán; Dobrodružství posledního z
kmene Abenceragů z r. 1807. psán

29.
ve Španělsku představuje posledního
mocného Maury - královnu, jak ra-
ději své družky - dívky křesťanské se
vzdávají, než aby náboženství své-
mu nevěrným se stala.
Konečně ještě jeho: Cesta z Paříže
do Jerusalema "a" Uprávnky na
Itálii, Anglii a Ameriku "bohaté"
a krásné obsahují líčení.

Slovo o starokatolicismu.

(Dokoncení.)

Moderní hlasatelé starokatoli-
cismu chtějí rozum na stolec vtáhnout
postavit, a usilují rovnováhu me-
zi Církví a státem docela rozvysklá-
di, až konečně by odlaucili mysl
lidskou od autority církevní od
uvědomění obecného, - subjectivní
uvědomění, jednotlivý rozum, za je-
dine vládnoucí panovníci stano-
vice, naproti dogmatům Církve a
rozumu obecnému odvolávajíce
se ustavičně, že to neb ono dogma
je proti převěšení, vědě a rozumu.
My ale pravíme, že to smysl, svůj
nemysl znáti a nerozum, dokud
nám nelze znáti v jasnost slavné-
ho Božství a že ta jednota, ten
střed pravý, ten směr konečný, po

kterém pouzří Duch badatelův, za-
bleskne konečně, jen v Církvi ka-
tolicke a v nezrušitelné kanse-
quenci dogmatův jejích; neb ta-
to jsou na nevyvrátitelných zákla-
dech stanovena, jsou pravdy věč-
né, hned od počátku našeho po-
kolení v duchovou podstatu naší
vložené, vědou pak církevní
postupem času je jasnější vždy
světlo vynořené.

Jaký jest již rozdíel mezi první-
mi apostoly a nynějšími moder-
ními hlásateli viny starokatoli-
cké! Sv. apostolové přivedli
člověčenstvo ze tmy neurčitěho
snažení a sebeckého cizlivostkár-
ství na den světlého poznání, na

cestu pravého uvědomění. Sv. Pavel, ten věrný starokatolík v nejvyšším smyslu toho slova, odhalil athenským tajemství ol. láře jejich ohlásiv jim neznámého Boha, — i vyplněna byla pou. ha milionův a tisícův odsouzených, ho. jův, svých bolestí osuoboženo. A co činí mnozí moderní starokato. lici? Usilují zbožné puse odvrá. titi od nástupce sv. Petra, Pia IX., od Církve katolické, která nic ji. něho není, než tak říká je pořad se uskutečňující Kristus, chtějí cto. věčnostu přivést z světla prav. vého poznání opět do tmy. Vše jejich mluvení o náboženství jest pouhé, myšlenkové a cito. vé karaburdi bez tvaru a ladu, protože jim schází pozitivní obsah křesťanství. Řáží humanism, z něho ale vyrazila se náboženská lhostejnost, indifferentism, dle kterého smýšleno, že netřeba jiste. ho vyznání pozitivně - nábožen. ského, jest-li jen život lásky k bližnímu prokazujeme. I toto ná. boženské netečnost, která se hono. sí že stojí povýšená nad všelikým vyznáním pozitivním, v skutku

ale všeho svědomitého křádání se štítí, vyvinuje se strasný mate. rialismus, pouhé lnutí k po. hodli a pozitivním pozemským. Současné s tou netečností nábo. ženskou vede tak zvaný kosmo. politismus, který usiluje z úz. kých mezi národností vystoupiti a na výšinách světověčnosti lásku svou celému světu obětovati. Vždy ale, když blud nějaký, blud do. učení, blud do mravův, sučením v nejprávnějším spojení jsoucích, v luno Církve knížditi se začal, podryvuje skálopevné základy její, tu se vyvinul vždy z haje sakového genius, virus svedou smírující a na půdě negací pro. ti Církvi vykvetlo vždy blahokoj. né všech protiv smíření. Za tou přecinnou nevůdají i nyní věrní synové Církve katolické posta. viti se v sítk proti temto synům osvěceného století; — nový sou. cit záležitosti úřady a Církve se slykající prokmitá i mezi ostat. ními částmi vydělanců vůbec. Snad stojíme u právní věku smíření!! Posud síce trvají rozpory, posud trvají boje — budou snad i

krvavé, ale nelibujme těch obětí,
které musíme přestati a přestpěti.
Evoce pak bude chutné, hojné, sa-
dost čisté a neokanala.

"Marný Jón Bůh."

(D. Bolandenova.)

Papež Pius VIII. byl Napoleonem I.
mnohonásobně pronásledován a
od téhož v zajetí držán ve Francii;
byl však opět na trůn papežský do-
sazen a území státu církevního, jež
mu Napoleon odníti chtěl, zůsta-
lo jako předtím, i na dále dědictvím
provního apoštola. Marný tedy
byl útok na moc zhozného papeže.
Kudalosti této historické veden
důkaz: marné jest pronásledo-
vání papeže marné bráti mu
území, vždyť základ papežství
a tím i křesťanství položen jest
od Krista v duchu a srdci lid-
ském. To však zachováva od ne-
kdy nezměnitelný - stary - Bůh.
To jest myšlenka one pravidky Bo-
landenovy. Tyčinám jen z něho slo-
va Bolandenova, která klade v jistě
oči křesťanstva: — "mohl bych
byti svoboden ve drápech orlových,
Sine?" pravil bolestným usma-

Držme tedy silnou pravou
křesťanskou víru a hájme
ji — až spatříme Boha své-
ho skrze Krista Jóna našeho!

ním zajaty. "Právě můj osud
zřejmě svědčí, že jen svobodná
hlava církve povinnosti své pl-
niti může. Papež nesmí býti pod-
řízeným něčeho zeměpána,
poněvadž by ponaučení aduis-
lost hlavy církve zneužíval
k účelům svým. Proto tedy
prozířetelnost ustanovila, že ve
státu církevním papežové niko-
diště nalezli. . . . a na jiném
místě nůvahu čini Bolanden:
"Divíme se výbojům Alexandra
Velkého. Co však jsou výboje toho-
to naproti vítězství Krista?
Nic — ačkoliv Alexander světa
dobyhl; neboť jeho výboje byly
vůtkavé — pamíjející. Ježíš
však dobývá si a ráje ne jeden
národ, nýbrž člověčenstvo. Jeho
výboje vztahují se již na 1800
let a dle všeho zdání, vztahovati
se budou až na konec světa.

A co dobyvá Ježíš na každém člověku? To co se nejednodušeji získá dávat — srovná. Co moudrý od několika svých přátel, co otec ode svých dětí, co choť od manželky své, co bratr od bratra často, márne si přeje — srovná, lásku, to dobyvá Ježíš na miliónech již od 1800 let. Ktení to div, jenž všechny předešlé divy? Alexander, Caesar, Hannibal takového něco se vším důvtipem svým nedosáhli. Dobyli celého světa, toho však dosáhnouti nemohli, získati si srovná lásky. A Kristus? Semu náleží srovná miliónů od osmnácté století, milióny pro něho daly se mučiti, milióny s radostí na práci svou vzaly jeho jeho a pro něho všeho se oddávají. — Spisy Bolandenovy vůbec jsou ducha vzneseného. Pestřími barvami líčí poměry života skutečného, uvádí osoby stavu nízkého a spojuje je s vysokou postavou mi. Idey náboženské, jimiž člověčenstvo se řídí, duchem všeobecným vztahuje k živému dennímu životu. Všude rozeznáti lze osob jednací těch zásady katolické neb smýšle nížle. Krasně kupa a mile dojíma náš přechodnost národů.

Křesťanských ve válce třicetileté a se strany druhé podporuje křesťanská povaha Gustava Adolfa a zhoubné řádění zlodějí jeho. Při tom spoléhá Bolanden na pravdu historickou a uvádí ku př. vanom, pománu „Gustav Adolph“ asi 28 rozličných spisů historických neb charakteristik osob historických. Mimo to i Bolandenova jest jednoduše, čistá a zvláště uvážami sem tam vetkanými přejemně ducha baví.

Spolna.

Číslo II. Těčky tři články tohoto čísla vynikají jasným obsahem a ušlechtilou mluvou. Totiko v I. článku místo novější fráze „vzdor všemu našemu“ polož se fráze starší: „přese vše naše“, místo ochrmenou stůj ochrmeno. v 2. článku místo služebně polož se služebnými a místo do vše najížděti stůj: na vše najížděti. Místo živěn lépe říkati: živěn. v třetím článku místo lze stůj správně podle kost Lži a místo každou stůj: každí.

Příst. p. pr. M. Procházka.

MUSEUM.

*Buď náš život jedna Boží chůle, Slastí Christus tužbou cnosti krdeu
Choť církev a moudrý lidě spása.*

Fr. Šaštil.

C. 5.

IX

Lafontaine.

V literatuře francouzské XVIII. století jest Lafontaine klassický vzor bájepisectví a zároveň nejvíce čtený básník Francie, jenž v době nuceně se vynášejících mravů svou, vrozenou prostosrdčnost a dítěci nepodjatost zachoval.

Narodil se roku 1694 v Chateau-Thierry v Champagne, kde otec jeho královským byl, rolnským a vychovoání obdržel, jen různé venkovského románu. Studia učení zdá se že nekonal; aspoň jazyku řeckému nerozuměl. Otec jeho přál si, by syn šel do úřadu jeho co rolnský vstoupil, v čemž mu L. vyhovět, ve své bezstarostnosti dělat čas nezasílavaj. Jeho v 21. r. probudilo čtení o básníka

Malherba ducha jeho a pobídlo ho, by řeč a spisy francouzských, pak vláských a latinských básníků studoval. Latyni Rabelais a Marot mezi s autkme, nové jeho, Boccaccio a Ariost z Vlachu, Horác, Ovid a Terenc z básníků římských byli mu vzorové.

Brzy unaven starostmi o domácnost a jsa povahy plaché, opustil roku 1660 manželku svou, dítě i otčinu a odebral se do Paříže, kde obcovali s ním spisovatelé Racine, Molière a Boileau. Od krále však zůstal Lafontaine neprošimnut. Zaopatření své našel nejprve u ministra Fouquet, jenž mu roční jakýsi příjem vykázal a po odchodu

pení tohoto ve službě princezny anglické, kteráž ho svým komorníkem jmenovala. Po smrti té, to ujala se básníka našeho paní ze Lablière, paní to učení a pilně literaturou a filosofií se zabývala. Tuto všechny potřeby Lafontaine pečovala. O manželku svou a dítěto pramálo se staral, jen jednou cestoval do své otciny by si tu pro dáním pozemků peníze zaopatřil. Do královské akademie ved v Paříži přijat jest Lafontaine r. 1684 neméně však trvala nechuť dvoru a krále ku bájeписci dále jako před tím. Lafontaine pak sám ve své neexistenci byl dalek toho, by se domáhal práve královny, kterou by tehdy jen lichocením povaze jeho odporující byl dosáhnouti mohl. Tak málo jistým byl co spisovatel a hostejným o. hledem na výsledek svých prací, dokazuje následující anekdota. Dávalo se pramálo představení o. perý „Daphné“ jím sepsané; však již po prvním jednání opustil Lafontaine divadlo, by v sousedské kavárně si podíval. Jeden z jeho přátel, nalez-

nuv ho zde, zbudil jej slovy: „Lafontaine, co zde činite? Právě nejste v operei?“ — „Obyl jsem,“ odpověděl Lafontaine „však kus ten tak mne nudil. Ten první jednání jsem viděl. Nepochopuji, že Pařížané, tolik kyplosti, mlti mohou, by až do konce vytrvali.“

Po smrti paní ze Lablière viděl se Lafontaine zbavena vsi podpory a ve velkých nesnázích. Ti, kteří však pomohli mu právě, selé, manželé Hervartovi, kteří jej až do konce života jeho u sebe chovali. Zemřel v Paříži roku 1695.

Ze jeho slovitných bajek vydáno roku 1688. šest knih — ostatních pak šest knih vyšlo po sobě do roku 1694. Tyto bajky Lafountainovi pojistily nesmrtelné jméno v literatuře francouzské. Čteny jsou co knihy pro děti ve škole i v rodině a sloužily podobným bájeписcům za vzor, ačkoli u nich se mu vytýká široká rozvolácnost. Nepřekonatelný jest v těchto bajkách nejen půvab a libečnost veršů, nýbrž i zvláštní umění

jednoduchému ději dramatický
život vdechnouti, při čemž Lafontai

novi dobře prospěl jeho cit pro tajem.
ství oživené přírody a nepodjatost jeho
povahy. —

Podporovala-li církev ve středním vě- ku pověru? (Pokračování.)

Capitulare Rejore II. (715) za-
kazalo všeliké čarý, věštby a py-
kládání snů. Německý církevní
sněm (742) měl rovněž pověřené
zvyky za předmět pokování. Církev-
ní sněm Frankobrodský a jiné
kázaly zlořády ohledem nectý svatých
a pokusůstků. Na sněmě Late-
ranském za Innocence III. r. 1215
bylo ustanoveno, že žádný vřelý
nebo studený vodu aneb řekavého
železa za účelem vyzpytování
Božího soudu použiti nesmí.
Synoda trevírská (1227) příka-
žala, aby svěcená voda a svatý
olej dobře uloženy byly, je-li-
kox se bylo báti, aby jimi pověra
se neděla. Podobně synoda tre-
vírská (1310), Mohužská (1310),
Utrechtská (1310), St. Dívinská
(1370), Rýno-Kolínská (1356), Lu-
becká 1420, Vratislavská 1475,
Zvěřinská 1492, Basilejská 1504
a j. vším způsobem proti pově-
ře bojovaly a všech vhodných

prostředků a opatření se chopi-
ly, aby ji vykašnily.
Může tedy taký boj proti pově-
ře jmenovati se podporou pověry?
A více! Pěst katolická církev
překníva pověře, anax se modlí
ve litaniích K Nejsv. Trojici:
„Od pověry vysvobod nás Pane!“
a v litaniích K Sv. Duchu:
„Od ducha nevěry a pověry — vy-
svoď nás Pane!“ —

Podivuhodno jest, kterak Lu-
ther sám své Dialogy s Dáblem
vypravuje, jak v rozmluvě.
Límto Dáblakové nesnáze vehnán
byl, že nebyl s to, aby mu z je-
ho olásky odpověděl. Dusem
musí Luther podlehnouti, rone-
vadž, jak praví, logiku dá-
blou taký hlas praví, že
člověk až zdivění.

„Tochopuji,“ praví, „proč mno-
zí lidé při východu slunce umí-
rají. čert totiž může lidi u-
smrtiti aneb zardousiti, a práce

sato není mu nesnadnou, neb hádaje se s nimi, spůsobí jim takovou nákost, která příčinou rychle smrti bývá. sám jsem byl již vícekrát v podobné nesnazi."

Rozexalt, hodil pyj Luther jedenkrát po ďábla Kalamářem inkoustem naplněným a nemálo byl polekán srámkem, který ďábel ořechy, Luthrovi Kurfürdem takým mu darovanými popil. Byl div, když Luther náležitě s ďáblem se vyprávěl, všude satanase viděl a ke svým spisům, všechny své soky, mimo jiné, něžné výrazy, ďáblů a satanasi jmenoval. J. Melanchton byl pověřeným, jakž a jeho listů vysvědč. Když se slavil řídký sněm Aug. špurský, měl Melanchton zaplavení řídký říkou Tiberou v Římě, krinorod meška s nohou perava, a sešese s dvěma hlavama v Augšpursku na přánívě, a namení pro nové Evangelium; byly mu tyto náležitosti neuvěřitelnými přetanky všeobecně, proměny a zejména blízkeho pádu Římské stolice. Vážně psal o nich svému Luthrovi. Dále mu proroko,

váno, že na baldickém moři zahyne; a proto se tohoto moře úzkostlivě vystráhl. Tolik se nedá uprít, že, když světlo nového Evangelia se ukázalo, pověra a časy více jako prve, do protestanských řemí se sáhli. Řádkou chvíli u, kákal se ďábel tomu nebo onomu. Píste, druhé pověry nalezají se všem již ve starém věku a mají svůj původ s počtí, rodemských bohů, které, aniž se předstanovali kým, aby smířili a sobě naklonili, lidé se snažili. Mimo to mluví starší spisovatelé často o strašidlech. Tak na pr. byl Brutus dvěma strašidly navštíven. V prvních dobách Křesťanství bojovali proti tomuto bludu křesťanskí spisovatelé a kněží, ale skoro, marně. Mínení, že mužové a ženy ve spolku s ďáblem stojí, panovalo již na začátku středověku. Byl s Araby, jichž spisy plny jsou varováním a čarou, zjednal horší m bludům větší výnamu a rozšíření,

jakoz i křiváček azení, jimiž
západní svět s křivou obdráždil,
nejsem nejššími hájkami a pohád

kami východu se seznámil, ne
všední pliv na poblouzení ducha
tiského měly. (Dokončení.)

Tomnenky a cesty do Těne.

(Pokračování.)

Nejbližší však obraz, jež sobě v du
chu křivými barvami malujeme na
rovině Moravské, jsou bitvy
svedené u Asperu a Wagramu
mezi ruskými, rakouskými a fran
couzskými. U místa pruného au
ležil dne 21. května 1809 arcivévoda
Karel, u druhého dne 18. čeruna
Napoleon. Známenský obrázek
vítězném stěží Napoleona způso
bila porážka jeho u Asperu. Tam
ukázáno světu, že může býtli Na
poleon přemožen, tam plamena
síla železných mužů, v něj Napole
on nejvyšší klád důvěru, tam za
sladil sobě arcivévoda Karel
slavný pomník, kterýž jemu ke
cti vzešel císař František
Josef I. před vidlem císařským
v sadech utěšených, pomník, je
muž se diví každý přechozí ne
jen pro krásu, nýbrž zvláště
pro umělcovu smelost, postaviv
si obrovskou sochu na zadní

nohy spínajícího se ohe. Dojo
váno bylo u Asperu s událostí
neslýchanou. Těe než 10krát by
ly Asperu střídavě od Rakusánů
a Francouzů dobyty a straceny,
slavnější chrám, o něj, bránilo,
o každý strom, ano skoro o ka
ždou kroudu na poli veden zápas.
Bohužel, že brzy na to, ve dvou
denní bitvě u Wagramu Raku
sání podlehl. * Měť sláva Na
poleonova konečně klesla
vador všem vítězství. Na
něm vyplněna slova: "Co se
poučuje, bude poníženo." V nedávné
bitvě u Waterloo 18. čeruna
1815 byla jeho síla úplně zni
čena, a již 18. října přistál
na ostrově svatě Heleny co
zajatý, nedávno ještě postrach
celé Evropy. Zastihla jej
kletba Boží. Tomaxanému
těně, jehož násilně a Říma
odvlekl, ani v chorobě jeho

* do bitvě u Wagram-u - byl sňatek Napoleona
s maršálkou Evgenií uvržen.

neprávě odřeknu, protož i na
něm osvědčila se pravdivost
slov Duera Božího: "Věm, kdo
zhřešit, v tom i kletán bude".
Jako hluboko může klesnouti
člověk, zláště panovník po-
háněný nezářnou ctižádostí
a nesmírnou chtivostí po pla-
vě, jakých přechází pak so-
bě dovoluje i u věcech nábožen-
ských: o tam karlostné zanechal
světů památky tak mocný Ma-
dy císař Napoleon I. Nad jiné
kroznějším násilím, jeh spá-
chal dotčený císař, byl to zaje-
lí a mučení sedm desítileté-
ho starčeka, pokorou a uče-
ností vytkného sv. otce Pia VII.
(Barnabas Chiaramonti ješt so-
vinné jméno Pia VII. nar. r. 1742
v Ceseně; za papeže zvolen 14. břez-
na 1800 v Benátkách; zem. 20. srp-
na 1823.) Dne 20. června 1812 a-
nánu přijel sv. Otec do vāntai-
nebleau, vstoupil do zámečku a s
ním spolu tam vešla spravedl-
nost Boží: neboť na tam samém
stole, o kterýž Pius VII. oníral
svou bezvládnou ruku, podepiso-
val pokřesji Napoleon oven pač.

Domy' odkací list. —

Marne zajisté plesají, kdož ruce
své poskvanili svatokrásně, olau-
pivše, co po Božském i lidském
právnu náleží církvi. Modlitby
konané za sužovaného Pia VII.
při nejov. oběti mše svaté, neba-
dou oslyšeny u Boha, kterýž
"mocné sází se stolice a vyženi-
huje ponížene". Pius VII., co kme-
samoten kájuje proti moci svěci-
svět; státi jeho, dobře svědomí a
pevné přesvědčení, že smělá zasta-
vá práva, poskytují síly a sta-
lečnosti; jsa kolov, pro svou
pravdu umřít, jest nepřemoži-
tebným! Pius VII. zastává dále
práva spravedlnosti, svobody a
náboženství; pronásledovníci
sv. Otce stanou se nevděčníky
ukrutnými, co získají jiného, než
cest, že se stali zlatárníky kmeta!
Než pronásledující papežství,
akdaž nerozmnoží spíše mae-
jeji? — Tu pojednou zavzně-
lo silné hvízdnutí parního stroje.
Byli jsme ve Vídni, já přestal
rozjímati. Še byl již večer, ulo-
žil jsem se boky na lůžko. Druhé-
ho dne zaměřil jsem nejprve k

velkolepému chrámu sv. Štěpána. Na zevnější podí ku severu viděti lze kazatelnu, s kteréž roku 1451. se závažným prospěchem hlásal slovo Boží sv. Jan Kapistrán. Pak jsem navštívil stánek Boží na předměstí, "Alt lamprucht", zasvěcený, sedmeu ulocistí "tento pamník obětovaně lásky Křesťanské. Test ožďelán a ešel, ve vládkém slohu středověkém, s dvoji pobocení a jednou přičení loží. Stěny i strop ozdobeny jsou nad míru vkusným způsobem freskami, vyhotovenými v umělců, na slovo uvažých. Oko neví, co má dříve přelíbti, zdali ulechlou skladbu řízných barev neb hebkost a smélost kresby a dovilost skupení. Nad prostředkem přičení lidé vyprá se kopule uvnitř osmihranná, zevně však jen čtyry hrany jevíci, jelikož se vždy dvě strany sblíhají a zepilou jehlancovou věžičku. Když již o jehlanci mluvíme, musíme též podotknouti, že se tento způsob nejlépe hodí k uvažnému věže. Věže jest jako postuka, zúžící k nebesům, našemu cíli.

39.
Protož stavby gotické z 13. a 14. století vesměs mají lehký, suvolný ráz, směle vzhůru se prou, jako svata naše víra, kteráž je zplodila a zvláště slíhlé jichž věže, jímž s výškou přibývá na kráse, až pak se kančí ve zprůchu kříže, v květech květou, odvírající listy k nebesům, odkudž Pátristém na kříži umučným nám přišlo spasení; ano takové věže klumoci lidskému srdci, že jen v nebesích náleže pravý poklid a na zemi jen ve věcech takových a skádech, kteréž zplodila mysl nebeská. "V pravdě místo toho svatě jest a krásná nebeská!" Saměně nemá viděti tak chrámu jako Praha. Bylo-by ještě promluvíti, jak špatně postarano o duchovní potřeby řízných ve Vltavě Slovany, majících pouze jediný kostel. P. Moiric na pobřeží, než o tam bylo již mnoho psáno; avšak doufejme, že již lepší časové nastanou politování hodným krajánům našim a že lepší se jim odvírá budoucnost!

Epčna.

Cís. III. Podporovali Církev a
 1. d. Výborný článek, vynika-
 jíci jak obsahem tak slohem.
 haněti lépe než haniti. místo:
Deficit stujá: Deficitu.

Světové výstavy. Velmi doba-
 jest hlavní myšlenka tohoto
 článku i Dikce chvály hodná,
 toliko místo: nimž stujá: jímž,
 m. římské, st. římské.

Rozhodnost. Nápis ten jest adařilý.
Novo o starokat. Tento článek
 se velmi zamlouvá jak svým
 myšlenkami, tak svou formou,
 toliko místo: před třemi stuj:
 přede třemi, a místo: rozplxlý
 stuj rozplxlý. Tomnénky z c. do
P. d. Vše chvály hodno, toliko m.
 utyskovaných stuj: utiskovaných
 m. chmurnými stuj: chmuanyými.
 a m. 1529 stuj: 1259.

Cís. IV. Novent. Báseň pěkná a
adařilá. Toľiko nečtostem, ues-
 čtosté sloky jest myšlenka, nejas-
 ne pronesena. — Toľikéž zřetel-
 no, aby p. básník dovedl tak autorskou
 si formu, by ným veskrze proveden byl.

Chateaubriand. Článek najímavý
 o pěknou dikci. Toľiko místo „vyručel“
 stuj: vyručil se a místo: nauou po-
 trauu si přela, stuj gen. nové pohany.
Novo o starokat. V tomto vý-
 borném dokončení třeba jen opravi-
 ti některé poklésky pro vopisné jako
 místo: rozuy kladi stuj: rozvikladi,
 m. přesvědčení, př se: přesvědčení (ad
 svědek - ka), m. jistého stuj: ucei-
 tého. Starý bůh. Vzácný slah s pěkn-
 ými myšlenkami. Toľiko místo:
 „neni“ stuj: Neni - li.

Věst. p. prof. M. Prachačka.

Arithmogiph.

7. 10. 15. 1. 9. 10. 16. 13. 17. 2. 10. král Indie.
 4. 8. 9. 8. 10. 2. 11. 13. 12. věhlasný pastýř.
 20. 19. 15. 10. 9. 10. 12. dějepisec starý.
 4. 14. 21. 8. slavné staré město.
 8. 18. 3. 6. 13. 12. řecký básník.
 5. 10. 11. 8. město v Asii.
 Poslední písmeny slohu delu čtené,
 dají nám rodinné město z namenité,
 ho zakladatele řadu.

Troni řešitel oborů knihu: „In
 Gaffiken Sesu Christi.“ Von
 Dr. Johann Hinricher, Professor
 in Grolingen in Anstehung.

MUSEUM.

*Buď váš život jedna Boží chodla. Šťastí Kristus tužbou naší krása
Choť církev a mrtvů lidí opáca.*

Fr. Šustl

C. 6.

2. TK

Proba u křížů.

*Spásy u mohyle
Plí sirota jarí v bohoslužbě,
ráme outlá vine
kol smírného dřeva v svatě službě.*

*Co tam, na vršíně
učinila svých tvorů zloba,
to dnes dokonává
na Tvých služích osvicená doba.*

*„Společný všech Otče“,
prosebným tak volá k Tvůrci hlesem:
„ochraň církev, choť svou
před pekelných škůdců zhoubným běsem.“*

*Ukřivěj ho! opět
volají tu sbory v děsném ryku.
Odpusť jím! vždyť neví,
Tobě co dnes činí v hřísném spísku.*

*Tebe pohaněla
Súdská kdysi chátka na Golgotě,
Ty však prosbou k Otci,
odvětil jsi vřadonosné roště.*

*Jako hmyz ten slabý
Snazí podryt nebesyčné hory;
Petrova však skála
nepříteli pevně stavi vřdory.“*

*Živá mladec sirý
hledem pouhým v prosbě k spásy dorozí,
Tán pak sluhu svého
těchou silí k posvátnému k boji.*

Podporovala-li církev ve středním věku pověru? (Dokončení.)

Stě pomu se přidružily výrodky nepřítelů rozených neřestí, které u kacířů druhé polovice středověku řádily, tak n. p. u bratří a sester svobodného ducha (kteří povstali počátkem 13. století a trvali až do 15.), jejich učení řádného rozdílu nepřipouštělo, mezi dobrymi a zlými skutky a následovně haněbností a nejohavnějším nepravostem, úkladu pouštělo. Z toho pochopitelně, proč ve 14. a 15. století (přesněji 14. a 15. století) cary a kouzla takměř všeobecnými byly. Ve 14. století započalo se soudně proti čarodějníkům a čarodějnicím pokračovati. Musak nejen čarování, nýbrž i pověra, vůbec zavržena byla bullou papeže XII. jakž i synodou Langers (1404).

Německý theolog Molitor máje řeč o čarodějském pochybuje, že vůbec jest a domnívá se, že nespolehlivá jsou vyprávění, vynucená mukami.

Proti čarům se tudíž dříve soudně pokračovalo, než vydána byla krutě o součovaná bulla Innocentia VIII.

Nudno podotknouti, že bullou ustanovení soudcové Sprenger, Institor a Tremper s velkým záporsem se pot-

kali. Aby soudní pokračování proti kouzelníkům a čarodějnicím vhodně uspořádáno bylo, sepsal Sprenger dílo, tak zvané "Inquisitum", jehož prvé vydání v roce 1486, druhé 1494 v Kolíně nad Rýnem vyšlo.

To však, co jistě pravidelnost, v soudech proti čarodějníkům dávalo, mělo, zadalo podnět nejhoršímu zlu, je-liťkož mučitel užívatí dovoleno bylo. Tím náramně se podporovalo, udušáctví a bezvšelike viny byl, brzo ten, brzo onen za podvodníka a za podvedeného, za čarodějníka a kouzelníka považován, haněvadž, obžalovaný věděl, že nepřizná-li se k předmětu obžaloby, ihned mučen bude, snáze selhal a po mu soudcové na jazyk položili i vyslovil, jen aby strašnému mučení ušel. My bychom, praví Dr. Strušk, i za našich dob tolik našli čarodějníků, kolik druhdy, kdyby těch prostředků se použilo, jimiž ve středověku nešťastníci vyhledáváni byli. A proto jest snadno pochopiti, že mučitelé pověra nejen se udržovala, nýbrž i

utvořena byla. Cítilyvali mučeným,
než aby vše připsali, co se jim vy-
stýkalo? Raději tvrdili, že jsou ve
spojení s ďáblem, že s nimi nejhaneb-
nější, nečestí tropí, než aby pravdu
mluvivše, křivě zahynuli. Vskaz
se nemohlo neupravit, mínění, že
tak měřící svět, nemoci a zlem pou-
ny jsou? Zároveň jasno, že mnozí
nešťastní, neblahým předsudkem sou-
div svého přirození i bez nejmenšího
provinění zhaivení a že mnohdy i roz-
vášní a rozumní lidé, do osidel poue-
ny zakládali, ac se domnívali, že nebloudí.
Hrozné tolo pobloučení lidského ducha
došlo uplo nejvyššího stupně toho za-
su, když reformatori novým světlem
svět oblažili. Tak inkvisice tak
pověra nemá příčiny, aby si, na re-
formatory stěhovala.

Tak inkvisice, která zlomyslnými ne-
přáteli církve vykuřena byla, za-
přiknutí církevní, reformaci vítě-
stní své slovila, rovněž tak sesílily
jí i kašeny pověry tak mohutné,
že se rozumu nic více přičítí nemá,
že, jako stavení, že církev katolic-
ká vinna byla nesmyslem křesť-
sí doby. Neodchylující se ani o vlas
od pravdy můžeme tvrditi, že smutný

onen neduh protestantů jen krátce
nejvíce se zmocnil, když katolíci pro-
ti němu vystupovali počali.

Kdo se chce přesvědčiti, jak rozsá-
ná byla víra v kouzla, čiry a stra-
šidla u protestantů, ať nahlédne
do díla Dr. Gräse „Augenblick des
gmanstijfens Annab.“

Nelze nediviti se množství povídek
a báchorek o strašidlech, kterým v
knize šlo slovo roku a dne připojeno
a které sudby a prameny čerpaty jsou.

A kdo poustal nejpravé proti-
stlu ode dne ke dni se vymáhajícímu?
Katolíci kněží! Trnit byl Casn.
Loos († 1493). Jeho následovali je-
souida Otto Tanner († 1532) a jmeno-
viti Fr. Spee († 1535), který svým
dílem „cautio criminalis“ takého
dobyhl úspěchu, že mučila čaroděj-
níky v katolických zemích na prosto-
zanikly, když v protestantských
krajínách po dlouhou ještě dobu
přetrvaly. Že později i u protestan-
tů veřejné mínění proti odsouzení
čarodějníků se vyslovilo, jest příslu-
hou Thomasia profesora Dobro-
solského. (1701.) To šlo doby před-
ka se přihodilo, že kouzelníci a čaro-
dějnice upáleni byli. V polovici 18.

století prusena byla až na nepatř-
né výminky soudná opatření proti
čarům a kouzlům.

Poslední odpravy čarodějníků a
čarodějnic byly tyto: Roku 1724
byl mladý voják v Holštýně kvůli
milosti královou k smrti stětím od-
souzen, protože prý se spolek s
dávlem vejít chtěl. V roce 1749
(poslední po případnost v katolických
zemích) byla abatyše, jediná
státnice ve Würzburgu upalena
a 1750 ve Kvedlinburku jistá pa-
ní, pro do nnělý zločin čarová-
ní usťavena a spálena. Poslední
pad od souzení čarodějníka padl se
ve. Sverdorskem 1783.

Ze všeho se, že pověra v celkové
rozvahlosti a ve všech svých odru-
kách od jiných do křesťanských ze-
mí se vlnila, a že kat. církvi
neunavne postlacována byla až
v tom reb v onom způsobu dlou-
ho jisti se udržel, což v přiroze-
nosti a v povaze člověka a poue
v samé společnosti. *

Tě pověra zejména ve středověku
panovala, není žádným důkazem

* Nejmena vykládání karet. sám Napoleon
on I. dával prý si karty vykládati!

Duchovní omezenosti a neodů-
vodňuje obžaloby proti stře-
věku a ještě méně proti církvi,
jinak by nám bylo tvrditi, že
nový věk pouz obžalobou stížen
byti může, a že odělaní a osla-
novaní a rovněž poverčliví náro-
dové, starého věku, Řekové a Pi-
mané hlupci a posedilci byli.

Trávi.

Slavnost probuzení křisti,
přiroda již slavně věstí,
obživuje dechem kvítí,
Flory ousta robě pěstí.

Nás však dosud v zimním spánku,
Ledná víře kura k snění;
Tě již jasným kouzlem vánkui
Procitneme k jinnu - k boění!

Boj proti církvi.

Osmdesát a půl téměř století u-
plynulo od založení církve kři-
stovy. Přes osmdesát let po-
kračuje již církev v díle vykou-
pení Kristova, všechny lidi prav.

Dou a milosti ku blahoslavenství vedouc. A po všeckem ten čas, tak jak Kristus za svého na zemi pobytu to činil, hlásá církev křesťanům světu pokání, zapuzuje a plení bludy a bojuje proti hříchům a nepravostem, nestkáním. Svého díla tedy, že psud, jaký Kristus postkal, i církev jeho zastihuje, že mnozí sice věří, a Kristu úplně a ve všem se podobují, jiní však buď uvnitř, neb zevnitř proti němu bojují a její síly jejími stáčí pro následují. Ano, život Kristův jest nástinem života církve jeho, nevěřili Kristu, nevěřili církvi jeho, haněli a lupili Krista, haní a lupí církev, pronásledovali Krista, pronásledují i církev jeho. Co se dělo Kristu, děje se i církvi. Ve všech státech dějin církve pozorovati to můžeme. Církvi jeví se někdy utrpění a pronásledování, církve v míře větší a rozsáhlejší, jindy v míře menší, ano někdy vše v nejkrásnějším pořádku nacházeti se podaří, usude mít a pokoj panuje, avšak po krátkém neb delším čase nastane opět krutý, ano boj krutější snad předešlého. Pohledneme hned do prvních století

křesťanských. Pakmile jen církev křesťanská byla a počít věřících, pracněji zmaňati se počal, ihned židé proti církvi bojovati začali a ji vykořeniti všemožně se snažili. Za nešťastného i pohanstvo byla směřována, stoupilo. Pováštili císařové římské moci svou církev zničit usilovali. Vstoupili násni své ku lžím a utlačivším, útočili své bratři se neostýchali. Křesťany vyhlásili za nezábohy, za nepřátele císaře a státu a vůbec křesťanství za společnost státu velmi nebezpečnou. Někteří a císaři krui jejich ani nasytiti se nemohli. Pak jen mohli, pronásledovali křesťany, jímali a do žalářů temných je zavírali, mukami nejkrutějšími je mučili, sražili, vždy nové a nové spůsoby mučení vynalézající, a konečně k smrti p. kavne a krapně je odsuzovali. Tak mnoho nevinné krev vyteklo tu a to vše pro jméno Kristovo, vše pro statečné vytrvání se k církvi jeho. Věčně zůstanou krásnými příměry napadá jména pronásledovatelů pravých křesťanů, jména ukrutných a nelidských císařů římských, jakými byli Nero,

Domitian, Trajan, Hadrian, Mark Au-
rel a t. d. a t. d. Za to ale vždy v dě-
ně v apomenau dějiny oněch císařů,
kteří spravedlivěji s křesťany naklá-
dali, jednali, kteří je stíhali nepo-
roučeli ano ani nedovoľovali. A
mezi těmi nejvíce stkví se jméno Kon-
stantina Velikého, který křesťanství
za státní náboženství prohlásiv, je
všemožně podporoval a prákany
církvi přánivě vydal. Tak křesťan
církvi pokoj, a lespar na čas.

Volně mohla se nyní rozvíjeti, volně a
bez překážky mohl každý nyní víru
Kristovu uznávati. Však podporo-
vání to mělo i neblahé následky.

Dříve, dokud církev zjevně pronásle-
dována byla, nemohlo žádného k
církvi, nic jiného přiláhati, leč
věčná a neklamná pravda, učení
Kristovo a božský původ církve
jeho. Nyní ale přistupovali k cir-
kvi přemnozí lidé všeho umírněného
přesvědčení, pouze proto že císař
si toho přál a že v církvi časný
zást žim kynul. Takováto všeem
pravými křesťany nebyli a zajisté,
že, kdo jen mohli církvi něco na pří-
kor učiniti, toho neopomenuli.

Vhodnou k tomu příležitost poskytl

jím císař Julian odporák. Jako
tento, odporák i oni se církve pravé
a křesťanů ji pronásledovati počali.
Nedával tedy pokoj církve blahe,
a ani ten pokoj nebyl úplný. Byl
jim napeněk, ne však uvnitř.
Nemohla-li se církev brániti proti
nepřítelům, již mocí pevnější ji u-
stíhávali, musela se přec brániti
proti útokům a jejího středu po-
cházejícím. Mnozí přánávali
se přec ke Kristu a domnívali se
pravými nády církve býti, učitelu
neuznávali veskeré učení jeho, při-
jímali toliko, co se jim líbilo a za-
mítňovali opět co jim nebylo vhod.
Dědili lnuť ještě nad mírku kři-
stovu, druzí chtěli pohanství
s křesťanstvím smísiti a jiní opět
filosofováním přetvářili křesťan-
ství v poustavy pyšné a smyslnosti
třaské lahodivé, tak že těžko u
mnohých křesťanství počnati možno
bylo. A přec kacíři toto nápravem
církve se hanosili, proti pravé cir-
kvi všemožně bránili a ji utisková-
vali. Ano nekteří ani toho nedě-
li, když je pravá církev a obcování
s ostatními výslovně vyloučila!
Všem se kacířstva nepoustať se,

prvého času Konstantina. vždyť
již v prvním století takoudo po-
chybná učení nalezáme a pak ve
všech téměř stoletích stopovati mů-
žeme. — Než která kacířstva nena-
lela mnoho stoupencův a pak již
nohově nějaký čas zanikla, jiná
opět mnoho lidí k ní a pravé cesty
svědla a dlouho proti pravé církvi
směla své poříze posvědčati. — V pravdě
tuhé boje ^{musela ožít} ~~musela ožít~~ v prvních stole-
tích přestáti. Ažak boje ty nepřesta-
ly ani v dobách pozdějších, byť se i sta-
roukou pkuřností a ohromností jako
dříve neděly. Lidé, kteří v Krista a Kristu
nevěřili, kteří církev jeho utlačiti, sni-
žiti aneb docela i zničiti se snažili,
našlo se ve všech stoletích dosi.
Totuž se na západě církev rozkvetati
počala, totuž se do krajů severnějších
poslouje nového evangelia unikli a cír-
kvi nové udové přibývali, šířila se na
východě nauka Muhamédova, jež
mečem cestu sobě razila, brzy po velké
části Asie a Afriky se rozprostířela,
ano později i do Evropy unikla, kře-
stanská rouse zjevnou válku vypravu-
vaje. VIII. století padl i Jerusalema
v moc moslemův a tak stala se místa
každému Křesťanu svatá a milá ko-

visť hrubých nevěreí. Svata místa,
kde kráčely nohy našeho božského Spa-
sitele, kde převrácena krev jeho tekla,
prostoděšně a nesvěcovana a uboxi
tamnější Křesťané kuteř týrání. Císte-
ji přesto sice vrchní panství nad
Jerusalemem do rukou jiných, avšak
postavení Křesťanů málokdy se zlep-
šilo ano stávalo se čím dále krděj-
ším. Konečně naslechli Křesťané na
západě bedování bratrů svých Dale-
stinských a stolisíkové nadehnuti
jsouce v neseňnou ideou postavali a
nelitující Daleké cesty mečem svatá
místa nevěreím vyrvat se snažili.
(Pokračování.)

Tomnenky a cesty do země.

Smutný jest ale duchovní stav
tisíců a tisíců českoslavanských
bratrů našich, kteří na našich
dnův téměř jako obcoi v potu
sváti se při upravení ^{a zřízení} ~~zřízení~~ ^{zřízení}
podí: tot uvažiti nelze leč vřelému
svědku. Tito uboxi helodi novo-
dobného prámyslu přenášejí ho-
ry a pahorky, vynysují údolí,
křivě a oslně cesty snahou jejich
stávají se rovnými. Nahledneme-li

ale do srovnání jejich, jakouc' tam pahrbky veselí, nevěsty a hluboké údolí spustlosti a bezbožnosti. Málo který a nich naučil se kác' čedi po rovine a přímé cestě, po stezkách etnosti a spravedlnosti, po cestě zákona Božího! V neděli lze je vidati nejinopalnách a na ulicích. Truchlivým divadlem jsou polikéz i haudy a drnu aneb z potken. Může tu bez soucitu sleděti na polik paneobhanyh vědi, které nic dobrého uškol sebe nespasují; na dospělém mládeži, ani zapasí se smrti duchovní; na mužě, ani nezdravá rouhají se domu. na ženy, any plácou a narážají. Jak mnohý mladík a mnohá panna přine sou pak pokazenou duši do vědiny své! A kdo neuí se k kušnosti, že jediný nahnilý uo muže nakaziti i ostatní uoy? // Taký přijda do oteriny své uško di celé obci a radě. Kdož, má je lidské srdce v těle, uida opuštěnost, bida, strast a porušenost těchto krajanů, kdo nezalestne nad tížou jejich? — // Hst přec valí se ze všech končin

više přichozí na Těně, jako mace, na, hledající tam buď štěstí, buď uynasnou proci, aneb učení v řemeslech. Nedivme se tedy, uidauce, kterak na samná náboženská vlastnost, chostejnost, nevěra, bezbožectví, semotam pochycené mudrlanství, zprustlost myslí i srdce, prostopášnost, slouem, nemravnost veselíka v serečné podobě jako mlha se rozechází po venkovanech, a to přichozímix Těně. Kdyby mravní náhaza tato kůstávala u Těni a přetáhla se tam: bylo by to již zlé hozené, jelikož hynou duše. Avšak mravní pokoršení rozechází se od tamtud po krajínách. H Těně, vůbec z měst, řemeslníci, ugcenci, kuaarysane a mistrové, roana, seji náhazu mravní a náboženskou po svých vlastech; a tím serečným kuaem náboženské lehkažnosti, kterým se náš lid u Těni porušuje a hubí, kaxi pak rováky, navrátilo se domu. Jest to následek přirozený.)) —

Arithmograph v předestem listě, rok, řekl p. Em. Kanbeck. Rozřešení: Handnagurta, Thykus, Vriathus, Mahi, Janaras, Teji. Afisi jest roditel Františka.

MUSEUM.

*But' nás život jedna Boží chvála, Slasti Christus tužbou onasti krása
Chotí církev a moudrou tidi opása.*

Fr. Sušil.

C. 7.

1. 78

Něco o politickém a církevním liberalismu.

Předešlé evropské mocnosti v druhém 10 letí nynějšího století, mír francouzskou revolucí podkopány opět Evropě sjednaly a Bourbonnímu království do pomohly, byl utvořen spolek všech evropských mocností, jehož úkolem bylo, aby pod praporem svaté aliance mír udržel. Avšak strana poražená nepřestala zasazovati se o to, co si byla již před revolucí předsavzala. V jednotlivých zemích, které revolucí stříženy byly, utvořily se dle roztrousených zbytků fanatických poustalců, dle nespokojenců tajné společnosti k těmto politickým zásadám se přiznávající, které náčetníci a přívrženci revoluce francouzské zastávali a

jednak časopisy, jednak poustáním ve Španělsku, ve Vlaších, Francii a Německu prováděti se vynasnažovali. V popředí těchto zásad byla snaha, aby státní právní stalo se vesměs representativním, v němž by i lid jistý základním zákonem zaručený díl v zákonodárství obdržel. Tak zvaná rovnost před zákonem byla předmětem jejich přání, t. j. zrušení všech starových privilegií a všech výhod, které to neb o církev neb náboženská společnost před jinými církevními a náboženskými společnostmi v jednotlivých státech měla. Tato rovnost byla za podstatnou část občanské svobody uznána a zbraň jakož i prostředky, kterými se jí dosíci

mělo, byla svoboda písku a svoboda spolku. Ve Francii kde nespokojeným se podařilo na újmu mocnářství jistých prospěchů dobytí, pozorován byl každý krok, jímž monarchie svou autoritu upevniti chtěla různými prakty, jen aby se spiklencům lásky k obzlobám a podnětu k novým vzpourám dostalo. Strana tato zorganizovaná ve svých tajných spolecích a veřejně i v časopisech i v schůzích lidu činná, která r. 1830, k panování oprávněný panovnícký rod do vyhnání posílala a Louis Filippa na trůn posadila, jmenovala se stranou liberalní, kteréžto jméno i na dále jí zůstalo. Proti níci její sluli buď Ultras, buď Reactionáři, buď conservativní. Hlavní účel a směr strany liberalní byl politický, zjednotiti totiž vládu občanské vrch a práva středověkého křesťanského státu zničiti, jmenovitě však království „Dodatků“, a požít milosti „zbavit“ si a privileje jednotlivých stavů zrušiti. Plánnost předpoklonem bezohledu na náboženství, stav a rod a díl občanů ve všech státních službách a hodnostech byly silnými magnety, jimiž liberalové všech kmenů, vlastně však

zámožnější a vzdělanější stoupence shromáždováli. — Tot krátký a přibližný obraz liberalismu v širším smyslu slova. Liberalismus nechce býti žádnou náboženskou soustavou, nýbrž ustanovuje práve v poměrech, ode všech jiných politických zásad, že nechce v politice, na náboženství žádného křetelu bráti. Sílono se k politickým zásadám, které zvěstěly v anglickém a francouzském povstání a jak anglické, tak francouzské státní ústave, na úkor monarchie jistý demokratický směr daly, avšak i podle voluce chce býti rozdílným tím, že se považuje za politickou zákonnitou cestou se beroucí reformu a že se rozhoduje pro konstituční monarchii vládu výhradně demokratickou zavrhující. Liberalismus bojuje proti zděděnému právu společenskému, které vyšším stavům přináleží a proti všemu příkenu vyhlášenému na poměry majetkové, které s prvním právem nerozlučitelně souvisí a horlí pro pohyblivost majetkovou, jejížto měřítkem byti má průmysl; než současně uznává majetky jednotlivce za matky a hlavním nepřítelem jest těch, kteří jakýmkoliv spůsobem tímto základem občanské společnosti ohrožují.
(Pokračování.)

„A viděl Bůh vše, což byl učinil: a bylo velmi dobré...“ (Gen. I, 31.)

Nevyzpytatelná Proxředitelnost od věčnosti se ustanovila, stvořiti svět. Šestkrát ozvalo se mocné slovo Tane: „Budiž“ a stalo se. Mocným povelením Božím, z ničeho stvořeno nebe, učiněna země; Bůh chtěl a slunce, tisícerými hvězdami naskoupilo dráhu svou – vůlí svého tisíce druhů živočichů povstaly. Rozkazem Božím, hlava v nejvyšší stupeň organismu – v tělo lidské – vytvořena jest, a v tělo to vdechl Dobrotivý Tvůrce duši – obraz svůj! Koruna všeho stvoření – člověk – dceřil, a uzavřel vele dílo Stvořitele. Celý vesmír i s korunou svou – člověkem – byl dokonán, sám Bůh „viděl vše, což byl učinil: a bylo velmi dobré.“

Prvé, než polo bude sněží pojednati o výroku tom, důležitými a přesnými slovy a minku učiniti o pravosti a hodnověrnosti knih Mojžišových. Nesčíslní nepřátelé naši dobře naznačili, že základ celého křesťanství uchován a ukryt jest v Št. Pák., a především v pěti knihách Mojžišových a proto vši, kteří usilovali a usilují o podrobení hodnověrnosti knih těchto. – Prozkoumali každý téměř nádelek knih svatých, vyhledávajíce zdoánlivě proti

řecnosti. Těhotnou polupracovníci stala se jim přírodověda, jejížto živé a bezpodstatné výrokky o tisících tisících let trvání světa, zdoánlivě se posadili smrtelnou ránu pravosti knih Mojžišových. – Všichni ale přito nepřítelé rozpravili leby své o škalu písma sv. Št. Pák. – nad slunce jasněji dokázáno, a to díky ze samého písma sv. Dilem i odjinud čerpanými, že Mojžiš sám jest původcem a spisovatelem knih řečených. Mnohé uvedené řeči s Bohem a posli čelna pro roční postným jsou toho dokladem, že Mojžiš návodem Duchap. knihy své sepsal; čili jinak řečeno: vnitřní povaha a obsah Pentateuchu dokazuje, že Mojžiš jest autorem, inspirovaným. A inspirace pak nutně plyne, že všechny pravdy, jež v knihách Mojžišových podány jsou – božským sechlubí původem – že všechny jsou pravé, neklamné. –

Koudek ten plaví tedy i o naši svatou, uvedené věci: „A viděl Bůh vše, což byl učinil: a bylo velmi dobré...“ „A viděl Bůh vše, což byl učinil.“ – Bůh Tvůrce, jenž všem věcím ideu od věčnosti již v rozumu svém choval –

podí, nyní na vše, na všechny věci, jež
vůle Jeho nejsvětější a možnosti vskuteč-
nost byla povolala. Bůh podí, na ten
sínovský vesmír, a vše, co koliv v něm se
nalezá - On pohybuje hvězdy svých
k tělesům, nebeským a vidí krásný je-
jich soulad a souměr. On pozoruje
zeměkouli naší a vidí celou její úpra-
vu a řádku. Hledí na mračnou
hladinu mořskou a pak na dno prou-
ků prouků Jeho - pozorně sleduje každý
svět, jež přemohavě vůle Jeho v jestotu
byla povolala. - On prozřívá v modrý
vzduch a vidí vše přehledně, jež v velmocné
světci Jeho ruky právě bylo veslo. Vše-
moený (Bůh) Tvůrce patří na nesčíslný
počet rostlin a bylin a duch Jeho kocha-
se v krásě a lepote jejich. - A když ce-
lou velebnost přírody byl spatřil, pak
s potnou kálíbou pokleká ku korune
všeho stvoření, pokleká na člověka - vi-
dí krásné tělo a nesmrtelnou jeho duši -
vidí, že velkopravdě odobí a vším po-
trebným opatřil pána a krále vše-
ho světa a dozrává konečně sám, že
„vše velmi dobře jest.“

Právě tedy sám Pan, jenž klamati
nechce a nemůže, že by to „vše velmi dobře.“
Jeho velemaudrým úsudkem prohlášen
celý vesmír se vším, co koliv v sobě chová,
velmi dobrým.

Právě tedy člověku - tvorů obmezené-
mu - podrobiti se autoritě božské a
věřiti v dobrotu celého stvoření. Než
nechá dá od nás Bůh nikterak vstoup-
nou. On chce a radou jest to naší
povinnosti, vhloubati se ve věroslán-
ky a rozumem je sledovati podnět,
pokud síly naše to připouští.
Můžeme tedy i dobrotu všehamíra
rozumem svým prozkoumati a no i
dokázati. (Pokračování.)

O moderních vymáčenostech.

Někdo pravil kdysi, že 19te století
nazváno bude jedenkrát v dějinách
„dělnickým stoletím“, já však byl
bych náhledu, nazváti je stoletím
vymáčenosti nebo vymáčenosti.
Naznačím-li tímto jménem směr doby
naší, určitěji nevím, vykaším však
přání pokračitelůho ředvěku, kterýž tak
rad pokleká na nové své výplody a vy-
chloubka se všude s jímí s. j. v. Immu-
nizace, profekundum, mudamunus, jnit.
A jak by ne? vždyť ti nejmenší diplo-
maté nynější, tolik s jímí to může-
nostmi se nalopotili a posud se naru-
šují, že skutečně mnohý na první po-
hled do nebe by je vychloubiti musil.

čím více plese se proti příkvi jedná
 a poči, čím více velí hlavní rozkoš
 spravedlnosti, pudicitur et altera pars,
 aby se plynulo jako se na přání příkvi praví.
 Nuže, co jsou ty novověké vymohnosti?
 Když prostole našim pohanským před-
 kům křesťanství přinesli, hleděli jim
 také v jiném ohledu přispěti; ani para-
 řeli nepřístupné lesy, ~~vinici~~ bařiny a
 močály zúrodnili, proměňovali pustiny
 v pole a háje, zakládali kláštery a školy,
 rozšiřovali umění, podporovali prů-
 řemesla a jiné průvody. Tím stali se do-
 hodinci plasti a jejich práce uvažila
 základ pokrojší velikosti a slávy.
 Domníva-li se kdo, že takové neb podobné
 jsou vymohnosti, jež vynášejí náš věk,
 ten se velmi mylí. ~~Domníva-li se~~ Ty vymohnosti
 tyto, mají svůj původ již z praostare doby,
 objevily se vždy v tom, vždy v onom příso-
 bu, nikdy však v tak výstředním příso-
 bu jako na našich časů. Trní vy-
 náleže, čiť práce, nynějších vymoh-
 ností byl ďábel. Když mu sestro, jak
 když si vymohl mnoho neprospero, hleděl
 jim oběditi člávečenstvo. Dávej proto na-
 bízel svou vymyšlenost v ráji, bohužel
 s prospěchem, Eva jedla ze stromu za-
 pavěženého a podala též svému choti.
 Trní, rodičové okusivše a vymohnosti

satanou zemieli, potomci však musí
 se s ní na dále pokloutiti. Ty vymohnosti
 satana byla vzorní pro pokrojší. Jako
 předhizkou luposti a příslibením vyšší-
 ho pozvoení svedl ďábel Evu; právě
 tak snaží se na stupěnové satana udu-
 de uskutečniti, vymyšlenostmi svůj mi-
 odřazení tidi ~~odřazení~~ a zařazení jeho.
 Projíti bychom měli nyní všechny pokrojší
 doby, bychom slova odůvodnili; my však
 pomínuvše je obracíme svůj zřetel na
 dobu nynější, tedy na ty vymohnosti v
 pravdě navoňnou.

Trní z nich, která šperkem má býti době
 naší, jest až dosud nevidaný průmysl a
 nebyvalý hmotný pokrok. Těž čisto
 vznikl spor, zda-li průmysl a hmotný
 pokrok, jaký za našich dob viděti lze,
 jest pro člávečenstvo dobrodinným, neb ne-
 štěstím. Spor tento málo spomíná a jež
 ko lze rozhodnouti jej. Každým pádem
 ale slouží průmysl a hmotný pokrok
 k tomu, že se nářadnosti množí a nižší
 třídy anamenitě podněcují. Předně co
 vzešlo k tomu jest přehnaný luxus, počel
 těch, kteří se s jednoduchou stravou
 a živností spokojí, jest skroaný. Treba
 jen pozorovati ve městech a no i na ven-
 kove a poznáme pravdu výřoku. Mladé
 dek toho jest rozmarnost a chudnutí.

Smyslnost a pycha při tom jen kvetou. Líné jest: obohacování jedněch a chudnutí druhých. Prostřední třída, která dříve slušný vedla život, stává se více a více a chudiny přibývá denně. Nímožní vedou život plný přeprachu, dělníci plný nouze a tídy. Návist, nespokojenost a vzpoury povstávají; nepokoje dělníků jsou tak silné, na denním pořádku. Třetí jest: duševní a kaženost mnohých. U jedněch poznejeme dřívěší vášni a nasycení tělesných chutí. U druhých upadá to ještě hůře, tu se stává člověk novým nástrojem výživy a duch jeho jako koně, je, stává se lupým. Ze všech těchto následků moderního průmyslu má výmnožnost poslana znamenité prospěchy. Lidé již od přirozenosti více k žlému naklonění upadají do stavu, který se nazývá, křesťanstvím a zákony zjevení náboženství nesrovnává. (Pokračování)

Daniel O'Connell

Na boji, jak církev naproti útokům moderního státu podstoupiti jest, - jenž svou všemocí na církev rozšířiti a takto volnou Krista chot, jako D. O'K. a R. Linn. Hark. Bimling f. H. Lill. Hark. Znovit. Bimling I. Bimling. Hark. Hark.

služebníci spouštějí usiluje, - za těchto těžkých bojů předkládá nám R. Linn. Hark. obraz muže, který svůj národ v podobném postavení, ba ještě horším našeho se nacházející, náboženských a politických nátlaků správně, a proto věru po osvoboditel Štorka, veleben jest. *) V době nynější jest tak neohrožený charakter, tak vznesený vzor pravého obhájce náboženské a politické svobody jako D. O'K. byl, v pravdě, velebný a povzbuzující k následování. Mě, však něco se řinota D. O'K. - la, vytkneme, obrátíme, na skamzík zřetel svůj k poměrům, v jakých Anglie a Štorka před dobou D. O'K. se nacházely, - neb takto pochopíme nesnáze, jaké D. O'K. - lu přemocihati bylo. - Činíme to dilem těch, proto, poněvadž se o poměrech Anglie a Štorka, v Slov. Naučném, tak silně proaxadná, a mínka, neděje. - Mexi Anglii a ostrauem Štorka zvisila po několik století, válka mexi kmenem saským a cellickým; po boji tomto paustal po odporu štíndricha VIII. k protestanství ještě náboženský zápas mexi oběma ostrauy. Až ke doby staly se katolíci v Štorku pravými mučnickými, jak po dvě Tomuto osvoboditeli Štorka D. O'K. konají v Dublině přípravy k oslavě stoletých narozenin jeho, ku dni 6. srpna.

ste let s hroznou důsledností zahladiti
chtěl panující protestantismus anglický.
Tak vyvinuly se nyníjší smutné poměry
národu, irského a zrazených, pojiště-
la jeho sláva před Bohem i v dějinách
Církve za příčinou vytrvalé věrnosti
jeho u víře. Angličtí podmanitelé
ustanovili se na tom postane, že chlí
vyhubiti s kořenem jazyk a víru pod-
manenců svých. Avšak Irsko celé o-
svědčilo se důstojným způsobem, že chce
zůstati věrně při náboženství katolickém.
Král Šindřich VIII.* podrobil se, že nási-
lím zemi, avšak nedošel přiměli přea-
nův k odpadlosti, jakýmikoliv prostřed-
ky, ani pohrůbkami, ani krvavými po-
kutyami svými. Vznikla z toho na irské
zemi krvavá a plavá válka, vedená
zpusobem nad pomyslení ukrutným.
Angličané svítěžili a celé Irsko se
vřeno jest otroctvím ukrutným, u-
krutnějším než bylo a je dříve šumské.
*) Šindřich VIII. nar. 18. čerona 1491 nastoupil
vládu po svém otci Šindřichu VII. 22. srpna
1509. Nímž roze za manželku pojal Kateři-
nu z Aragone, vdovu po svém bratru Arthu-
rou, kterauž 3 syny a 2 dcery byl zplodil.
Do 35 letém manželství, chtěje tělu svému
zadost učiniti, žádal v Římě, aby manželství
dolo praušeno a ono s pravějšdu dvázanou
Annou Boleynovou potuzeno bylo. Že klamu
Kliment VIII. a Pavel III. nikterak svoliti nechtěli,
stal se Šindřich VIII. odpadlíkem a zahladatelem
latinyvané církve anglické. —

Církev katolická byla v Irsku mocí
potlačena, o svůj majetek oloupena a
potupena; katolickým přeaáním od-
cizenoxboží, pobrána půda, odňata
svoboda, rozehnáni a pobiti jsou
biskupové a kněží. A Angličan přis-
li kazatelové a spítuly biskupův a kně-
ží anglickanských, opatření, důchody
církvi a chraimův, odeizených katolí-
kům; a Angličan ustanoveni jsou
za ředitele a spráovce v zemi podro-
bené tíde, kterým uloženo, vykořeni-
ti víru katolickou. A v tom smyslu
v jakovém směru pracováno po dvě
ste let. Že však přeaně, ac chudí i přes
veliké pronásledování, katolíky zů-
stali, počali králové Angličtí syste-
maticky obyvatelstvo vyhlazovati,
zem plniti, tíde bez rozdílu stáří a
pohlaví vražditi; takým hospo-
dářstvím byl lid také hroznému hla-
du vydán, že se za panování pa-
ské královny Alžběty mozem vy-
hrabanych mrtvol živil. Což řada
pravíme, dotuzují a přikrávají
sami spisovatelé protestantsí o těch
časův. Tak píše Hollinsched: „
Nesčíslný jest počet těch, kdož ko-
u napojiti zemi, a její chleba za-
kořist se dostala duvské zvěři na poli

MUSEUM.

*Buď náš život jedna Boží chodá, Slasti Christus tužbou cnosti kráda.
Chotí církev a mýdrou tíží epísa.*

Fr. Sušil.

C. 8.

E. IX

Marii Tanně.

*Troč dnes všechno spěje
chvatným krokem k Božímu stánu?
Věrných sbor proč pěje
myslí spólnou k posvátného chrámu?
Zdrávas Maria!*

*Troč ty věnce, čaré
z něžných kvítek outlé vjíš, děvy?
Troč vše v době jare
nebes královnu, tak slaviš zpěvy?
Zdrávas Maria!*

*Oslovit dnes touží
vítko zbožné, vnese nou, máš plesem;
proto pannie slouží,
pokřávk k nebesům kory síla plesem:
Zdrávas Maria!*

*Nevinnosti krásu
ambrosijným ctí, dnes dávkem, mláda,
zlatohávu jasou
proto slechtí z květů pestných, unáda:
Zdrávas Maria!*

*V nepřítelském voji
chraň o matko rod svůj prosbou k Synu;
v posledním pak v boji
slastná ať mu shladí slova vinu:
Zdrávas Maria!*

Daniel O'Connell.

(Toběračování.)

R. 1691 konečně uzavřeli Irčané s Anglickem smlouvu v Limeriku, v kteréžto jim svobodně konání náboženství, navrácení majetku a všeobecná amnestie slíbena byla. Vskak jaký toho byl výsledek? Anglie a vedla zákony trestní, jež až do r. 1778 způsobem nejkrutějším prováděny byly. Dle nich nesměl katolík dceru vydati, ožboží svém učiniti v rodině poslední vůlí, neb to činila vláda. Tani přesešší k protestantismu mohla s dědkami od manžela se odloučiti, prohlásil-li se syn za protestanta, pozbyl otec práva statkem vládnouti samostatně. Syn se stal párem - otec jen hospodářem. Katolík neměl práva kouřiti, dědit aneb na delší čas pronajmouti polnost, buď si to statek nebo dvůr, doktěk nemohl si děle, než na 30 let pozemek pronajmouti. Měl-li však a pronajatelého větší čistý výnos než přetina nájemného obnášela, mohl jej protestant a držečnosti zapuditi.

Katolík nesměl chovati lepšího kaně:

¹⁾ Kde by se stalo cosi takového, každý protestant mohl pak zmocniti se všeho;

měl-li dražšího 5 lib. str. (50 pl.), každý protestant mohl si ho přisobiti. Ukryval-li by katolík svého koně před protestantem, zaplatil to pokutou 2000 šil. do třech měsíců, a trojnásobní pokutou na penězích, vůbec všechno dražší, mohl katolíkku protestant za náhradu 5 lib. odebrati. —

Katolík, pokud by se byl osmělil učiti někoho čemukoli, býval za to pokutován vyhnaním z vlasti, a vrátil-li by se, sibenici. — Každý katolík, buď si dospělý nebo dítě, pokud se osmělil choditi do školy ke katolíkku, pozbyl práva k jakémukoli jmění a dědictví. Kdožkoli by byl dal, vychovati někoho ve školách církve římské, trestán býval na statek, kúmyslně měli Irčané vyhlášení býti o vředění a uvržení ve vězení, pak karkar, nevědomost. Křivčovatí kat. náboženství aneb o, brátiti protestanta, páčeno, ano i trestáno jako svatozradu, nehodník kat. odsuzován býval na vyhnanství. Vrátil-li pak se z vyhnanství do vlasti, pokutováno jej smrtí. Nejinak, dělo se knězi kat., jestliže postížen byl,

že by jakýkoli bohosluzebný úkon
neboli obřad byl před se bral. Mimo to
ho bylo ubohým křesťanům uloženo, desá-
ty díl z lidného výnosu svého na vy-
šinu duchovenstva protestantského
věnovati a kostely protestantské o-
pravovati a stoupati. — Všeck politických
práv byli křesťané zbaveni. Řádný ko-
solník nesměl se státi jakýmkoliv ná-
hadníkem v obci nebo ve státu, důstoj-
níkem, soudcem, na soudě. Vlast. zeme-
služku nebylo dovoleno, více než dva
učeníky míti. Katolíci nesměli ani
voliti, ani chaditi do sněmu, prastvo
kat. pozbylo místa ve vyšší sněmov-
ně, mimo to řádnému katolíku ne-
chránil zákon, ni státníku, ni přímo
proti násilí se strany odporce.
Krátko, katolíci byli úplně bez práva
a v jakouž stav otroctví, uvrženi že
ani člověku se nerounali. A přece
nepřestoupilo přes všechny tyto záko-
ny a neslychané ukrutnosti, které, po-
věstnou inquisici daleko zastupují
a převyšují, průběhem jednoho století
ani 60 křesťanů k protestantismu!
Teprve jak Amerika od Anglie se od-
trhla a povstání křesťanův obívat
se bylo, počala vláda r. 1778 poněkud
mírniti zákony, celici proti katolíkům.

kům. Nejprve navráćeno jim
právo, nebývati jmění, zakládati a
navštěvovati školy kat., vyučovati
mládež v vědách a v náboženství.
Francouzská revoluce a zjevné zámysly
rozmišlky povstání v Prusku, přispěly
k tomu, že vláda více ještě povolila
katolíkům. R. 1792 přisvědčeno jim
právo posedati na soudech a úřadech.
Dopili některých důstojenství, uvoľně-
a, volovati pastyřské své do sněmovny
ovšem jenom protestanty. Anglie, mírní-
la zákony trestní, tehdá, kdykoliv ze-
zevnějška ohroženou byli se viděti.
Nex dlouho ještě po zmiřnění zákonů
trestních upěl ubohý křesťan pod ná-
tlakem dřívějších století, během jichž
jim všechno vdcizeno bylo. Až posud
vydávali bohatí správce státních
anglických nájemníky, a vyháněly je
skenou a dítkami z domu, jestli že ne-
sledkem špatné úrody vysoké nájemné v
den prošly zaplatiti nemohli. Vcelé Evro-
pě není národu, který by byl tak pře-
těl pro náboženství jako irský. —
To jádro zákonů, kterýmž anglická
vláda v Prusku zadržiti usilovala ce-
lý národ, kněžstvo sčechu, v tío pro-
to jediné, že se naučili a chtěli Boha
poslouchati více než lidi.

Hlavní anglický řečník, minulého století Burke, ač protestant, neo-
stýchal se, vytknouti v samé němoune
ohavnosti, který mi přeplněny jsou
zákony anglické proti katolíkům.
"Celý zákoník tento," - vece Burke -
"jest s mnohým divotipem složený,
velkým uměním vyvedený nástraj-
ku poslačení, k ochuzení, a zmaření
národu, a k zloštění přirozenosti
člověčí." Netre pak se diviti, že za pří-
činou takových nástikův do nebe vola-
jíciích ustavičné jitrění, sušované ho-
tíou vypuklo neholikkráte tuhým
odbojem proti násilníkům. Mez bou-
ky ty bývali vítané Angličanům,
jelikož jimi nabývali záminky k obno-
veným skutkům násilným a krvavým.
Nestastní troue, posléze holikkrými
hroznými útrapami, umlčení, a zma-
ní, přestali se bouřiti a nesouce
jarmo bezděky s diverou v Doha-
lských douolávali se časiv. A čas-
souvě kilo nastali kanecně. Nastal
r. 1829. Veliký Olanell stal v čele
národu, slouem svým dorůje lid
ode všeck krokův nezákonných,
a při vlade douolával se
spravedlnosti. (Pokračování.)

Boj proti církvi.

(Pokračování.)

Dvě stě téměř let trvaly výpravy křižácké;
Jerusalém byl dobyt, avšak toliko na čas,
neboť brzy opět celá Palestina od nevěrců
křesťanům vyruána byla. Křižácké
výpravy více se již neopakovaly a tak
jsou svata místa v rukou nevěrců, ja-
ko byla dříve, a nezodpovědná zůstane
nám otázka, jak dlouho ještě nevěrci
městem tím vládnou a jak bo-
zy místa ta křesťanům úplně přístup-
nými se stanou. Mnohé pohrmy uva-
žila tedy, jak jsme viděli, náuka ku-
hamedova na církve, mnohé boje mu-
sela tato pro ni podstatupiti. Můžeme-
li dále i pohrmy jiné, které dojin u
církve zasahovaly, snadno nahledneme,
že církve málo pokaje požívala, což tím
smutnější jest, vidíme - li, že i pokaj-
ten, ruseň byl členy církve samé, ani
opět mnozí kacíři bludným svým u-
čením pozměšky tropili. A poněvadž
mexi tím moc a postavení římského
papeže, nejvyšší hlavy to církve, aneč,
ne se puzily, počali mnozí nyní i
proti těmto nástikům Petruým
brojiti. Šláste pycha a revnivost
patriarchů carhradských nezna-
mexi. Chťjíce tím byti na pychodě,

čím byl papex na káráde, odlučova-
li poženáhla svěřené jim stádo od
papexu římského, ať pak samy sebe za
nejvyšší hlavu na východě postavili
a tak káhubný rožkol řecký spů-
sobili. Než i ze strany mocných kní,
řát světských proti papexu a tím i
proti církvi hnáno útokem. Nejvíce
vyznamenal se v ohledu tom cisáři
ve řádu štaufpanského, kteří
násilně však otevřene proti papexu
stáli bojili, a pak králové Francie,
kteří spůsobem tajným a jemným,
avšak rychlým papexu do penat svých
vloudili, čímž mimo mnohá jiná pla-
i pkažoností rožkol církve přimodili.
Nescházeti^{ovšem} církvi mukové snažili se cí-
kev všech nepořádků opravit a ji jí-
pilně očistiti, však bohužel nejedni z
nich překročil meze slušnosti. Pausťal
šlus, paustal později i Luther, Kringli,
Kalvin a jiní jim podobní, s rychlostí
neobyčejnou šířily se pak války ná-
boženské skoro ve všech zemích evrop-
ských. Často, ano příliš často měnila
se náboženství v jednotlivých zemích.
Vkančily se konečně války náboženské,
církvi nastal pokoj poněkud trvanli-
vější, jen tu a tam bojovala mocná kní,
žáta a učené hlavy proti církvi, ať

pak rozličnými revolucemi, meximi,
miz pláště francouzská se stáli, ná-
silně proti církvi vystoupeno. —
Otte, tot křivky jen nástin baji a
utrpění církve v století předchozích.
Ano boj, boj téměř ustavičný veden
proti církvi. Než pohled nemeč nyní
do doby novější, popatřimež poněkud
i na církve za časů našich. Snad
aspaň nyní prosta jest církve baji,
prosta všech utrpění? Bohužel, je-
korujeme - li trochu jen stav církve,
musíme říci, že nikoliv. Ano utrpění
mnohá a velká, snáďeti musí církve
za dnů našich, an ze všech stran mo-
ný nepřítel na ni naléhá, ji svírá a
utiskuje. Ba nezmýlíme se snad, řekne-
me - li, že boj nynější proti církvi pro-
vysuje všechny baje století předchozích,
ano i baje století prvních. Nebyvají
sice nyní křesťané tak týraní, jako
v století prvních, nebyvají mučeni, kři-
stým (litym) šelmám přehořkovaní a
pálení, k popravištnímu vedení, ať k němu
nesnášejí tak velká a ohromná pro-
stivenství a prondstědování jako za
časů dřívějších, za to ale bojuje se
proti nim všemi možnými prostředky
a to obranami nejnovějšími, jimiž nemá
že se jelo mučiti neb vražditi, jež u nás

přece jsou mnohem horší a poúhbnější, než-li mnohé nástaje pravdě. Páma-
němi těmi má' býti rozum člověka, o
světlo víry oloupen a práva' svobodná
vůle jeho zničená. Byť to se docílilo, ne-
hrozí a nest'li se i naše doba prostřed-
ků nápravy. Pohlednemež jen jako
svatými pastýři církve se nakla-
dá. Nejvyšší hlava církve, viditelný
náместek Kristův, oloupen jest o
území, ano i svobodu svou, opuštěn od
povauníků světových a posílán ne-
přítelem obklíčen, jina' moc jeho zesla-
bí a zničiti a jej k pohromu svým
uvrhnouti usiluje. A nejenak, nede se
i biskupům. Každé hájení církve
snošeti musí peněžitě a i jiné pokuty,
zabavování a vyhnanství. A tak
děje se v mnohých zemích i poslatním
kněžím, kteří v ní doba poslauchají, než
títo, kteří povinnosti národu svého věrně
a srdnatě poslávají a práva církve
neohrožene hájí. Tm ale zbabaveno bý-
vá stádo jim směřené pastýřů svých,
zbabaveno mnohdy obětí mše svaté a mno-
hých jiných svátostí, křesťanské plava Bo-
žích, křesťanské, křesťanské. Ačkoli
jako n. pr. v některých místech Slu-
žba musí potajmu, neotvářet a
neb jiných obětí, místech služby

Boží odhýnati. Nuxé, nepodobá se
doba naše pohledu tomto paněku
doba pravek křesťanů? Takovéto křes-
ťanské pravo sledování obmezeno jest
avšak jen na některé země, avšak
v ostatních nevyhádá se mnohem lépe
a křesťan může vedeti, zda-li křesťanem
a v mnohých křesťanem výstupem ne-
přijde! V pravek stoletích zůstal boj
proti církvi přece jen v Palestině,
pak v některých částech říše římské,
a nenáhlá přišel se po veskerém téměř
územím jejím, v pozdějších pak stoletích
obecně v některé jen krajiny a v
okolí jejím proti církvi a vězení jejím
pauzali. Kdežto křesťané v ostatních
krajínách tím více k církvi lnuili. To
zabýváme-li však nyní již stav věci
v Evropě, sta nám, že ve všech zemích
evropských více méně boj proti církvi
křesťanů aneb alespoň se připravuje.
A v některých zemích, mimo evropských,
jako n. pr. v mnohých v Americe, může
se jistě říci. Snadno tedy souditi můžeme,
že jak ohledně rozsáhlosti bojů, tak
i ohledně množství a rozmanitosti spů-
sobu, náleží srovnat křesťanů do paláců církve
taký boj proti ní, auzil, jako ka-
dní našich. Proti církvi paastaly všechny
nepřátelské mocnosti, mezi nimiž

sláste několik vyniká, kolem je
jichž proporce všechny ostatní se
shodávají a pod proporem tím to.

juj. Boas pak mae ty, suhodan' sedni,
ei, liberalismus a naučeni
přidavus. (Přidavus.)

Čelakovský a Sušil.

Daleko lidí, ode mně, bych nejaky
všeobecný náhled kritický o ucel. křinech
těchto v literatuře básnické podal.
Sako čerá v Bohu písa' k ohnání
mu slonu, tak i ja' děm se myslím.
ky, jednomu a obou svým nepatrným
rozumem chyby a poklesky básnické
vystaviti. Můj subjektivní náhled,
lidí jen chválá řeči o ucel. básnických
mužů. Pak dálece jsem díla básnická
jejich srovnal, mohl říci, že čel - li
Čel. - ského, duch můj se vždy kolébá
v nebeských harmoniích a v pravě, si
si ideálu se klachá, vyzveden žijím jeho
slavem a nízké pokornosti, ohým - li
Sušila zpívati, tuť nejinače, než jak
by přiroda prsou svých křehkých
napájela všecko a jakoby polní kvě
medoviny se pínuly. Čelakovský u
nádí člověka do nebeských výšin,
Sušil Dáma vechomira v společnost lidskou.
Vzájemný rozsudek a přednosti jednoho
před druhým vydati nechci, ale odkud zlí
bení to jednoho před druhým pochází?

— oba' neocenitelní.

Čelakovského mám více za materiál,
ního a Sušila více za formálního
básníka. - Sušila muza bere za
by v prosté spanilosti, kterou ves
lost v poku smířavém loukou se pou
laj'e, žádný kvítek neopomine, žádný
nepohoda, slutáčky, plané růže, fi
alky, vůbec vše, co se nachází, citem a
umem nadzemským v nejlepším ve
nec prve. - Muza Čel. - ského již ožda
bena, vstihle křáse, v čunu květ
nici, se prochází, okem ohně plným
jímají, věnce více a nejprvejších p
ří, pletk a plyných květů za
hradních. Čel. jest - li píše, ty
nejvítěznejší, ty nejsladějšejší ei
ty lidí, jest pět jejího potoka chvělci
vina se rájem oblíbeným, tady ei
vanešné pěníe jako proud se skály
se vzhnací. Čel. radošti, slasti
srdce očaruje, tady jímá rozkoši blízkou
výtržnosti. Sušil je básník čistý, naučn
Čel. sentimentální. První jest více spanilý
liberý, druhý ucelý, vyzněný —

Moderních vymokénostech.

Druhá vymokénost jest nová politická po kráse. Lás naš se vychvaluje, že nízké politické tak mnohé věci jsou dosahy: více svobody, více samostatnosti, lidu, zničení absolutismu a t. d. a t. d. K jeho ale sáten mnoho solé vymohl; nebo tím dán podnět ku xpouřám proti náboženství a všemu pořádku. Luohaďné přednášstvo dosloupilo svého vrcholu. Kolancové přednášstva sedí na křeslích ministerských, ve sněmárnách a v rozličných úřadech; ně nesehází na ohromá děních dělníků, ve spolech a ve vojích. Tajní spojenci jsou všudy přítomni a ohrozu politickém. Dohady politické samoty na celém světě. Luohaďné přednášstvo snáší se pro sebe získati vládu, věsti ji na proužku a přimlouvati ji ku kroku, které neuoli národu vzhledití, na proti tomu podkopává na křesťanské společnosti vážnost vlády a zákonů, dráždí lid k nepořádku, snáší ku zbouření, při volbách slání poslance ze svého křehu do sněmu a t. d. Těto věci lidem a vlá-

du rozvinuje přednášstvo nejvíce svou činností. * K navrhů, které sme, řují ku blahobytu, zaslouží zvlášť ty, které jednotlivým přidám, nikoliv ale celému národu ku prospěchu slouží. Tím se totiž jedna třída obohacuje, která většina lidu upadá v chudinství a odrostu nemilosrdných hoháčů. Druhá věc, o které se poslanecové tajných přednášských spolků kasa, řují ve sněmárnách jest: pohanství zákony zlobí proti církvi katolické. Ty vymokénosti takové pokračují s rodu, cí, což dějiny nejnovější dohy dokázaly. K navrhů, nemohou však se svou vymokéností lepe přijíti, než jako podání se přednášstvu, by vychování byla mládež bez náboženství, by sníženo bylo manželství k prákonnímu kanikulinatu, by zbavena byla církev svého majetku a její ochrany a kancěně předvána byla politika v pohanství tyranství. (Dokladování)

* K činnosti této zaslouhuje býti dvou věc podotknuta.

Rozřešení úlohy z c. 14. podal p. p. Winkl a p. p. Táborský.

MUSEUM.

*Buď váš život jedna Boží choůla. Šťastí Kristus tužbou cnosti krůsa
Chůtí cirkve a mrdov tidi spůsa.*

Fr. Šubr

Č. 9.

r. 18

Něco o politickém a církevním liberalismu. (Pokračování.)

Tento liberal. liší se jinými slovy zřejmě od Protestantismu a Racional., náboženskými to směry bex. prostředně proti kat. církvi a křesťanství vůbec cílících, a proto mají jej zastavatelé jeho za politickou reformu vedle katolické. V tomto ohledu osvěd. čuje se býti nepřitelem demokracie a všech socialistických poustav a jest vyznání střední strany, které se vyvinulo z boji mezi rozličnými stavy, mezi přívrženci nových ideí, francouzskou revoluci krozených a těmi, kteří dosavadní stav věci na základě historického práva zastávali. Poněvadž prostřední cesta v politických věcech uvažnosti zachází a všeobecně za

cestu opatrnosti a plexnětnosti se má, a následovně i v mravném ohledu, dobrou, nebaspon, dovolé, nou býti se řídá, jest pochopitelné, proč se více zemích, jmenovitě však ve Francii a v Belgii katolici, kteří i duchem i sociálním postavením vynikali, povinnosti ku katolické církvi s politickými zásadami tohoto liberalismu a pouhlas uvéstí se damnivali. Nejvíce přívrženci dostalo se liberalismu po červencové revoluci. V „Aveniru“ orgánu po vyhraďně liberalním, rozepisovalo se neunavně o „složitosti pojmu národu se pojmy katolicismu“ a kdykoliv o despotismu mluvití bylo, vyznáno, že „despotismus brve katolickým

jako proti křesťanským liberálním zlozvykům. „Právo panovnícké má jen tenkrát svůj původ od Boha, když uznává svaté právo svobody občanské.“ Lancasterův byl církev dána ^{ve} státní administraci. Lid však nenávidí i administraci i vše, co s ní souvisí. K tomu se přidružuje i nedůvěra katolické církvi u všech smlouvy mezi církví a státem na úkor své uznávané kopce nesou a je s Božským původem církve srovnati nemohou. A tak jest církev jednak státem utiskována, jednak křivými výtkami svých dělí.“

Lid, jemuž státní administrace protivnou jest, není křesťanským, nýbrž moderním. Neschází tu i jedna z hlavních vlastností socialismu, že uznává majetkové a historické práva, které jasně tím na jevo se dávají, když pod rouškou svobody návrhy se činí, aby církev vši státní podpory a pomoci se zcela přetkla a o pět tak chudobnou se stala, jako byla v prastarých dobách křesťanství; neb jen resignací přisílá prý si na proti státu svobodu. Církev pronešla pět let věci, sádkou rozhodným vystoupením Řehoře XVI., a na li,

beralnou rásadu, úplného oddělení státní sféry od církevní La Mennais sem hojenu, zaváhla. Mnozí přívrženci liberalismu, liberální katolíci podrobili se rozsudku církve, a třeba nepřestali tu a tam říkat ji, stě mize liberalná ustanovení zastávají, nicméně rozhodli se vždy pro církev na proti ostatním politickým liberalům. To těchto katolické liberálních, kteří liberalismu nic neprospěli, leč bychom jich vnější postavě k liberalismu prospěchem toho to jmenovali, úplně jest rozdílná jiná frakce, která tím jménem se nazývá. My ji jmenujeme církevní liberalismus. (Pokračování.)

„A viděl Bůh vše, což byl učinil: a bylo velmi dobré.“
Gen. I. 31.

(Pokračování.)

Tak již s vrchu podotknuto, pojal Bůh myšlenku svět stvořiti již od věčnosti, v této myšlence zahrnuta jest možnost i potence všech věcí. Když ale průběhem času Bůh svět stvořil, přešla tato potence všech věcí ve skutečnost — věci dříve možné staly se skutečnými (res sunt e po-

sentia in actum transactae).

Celý vesmír i se vším co v něm stvo-
reno - byl a jest co do idey, co do
essence své části Boha samého pokud
totiž Bůh, ad extra, est imitabilis."

Idey všeho stvoření proto patří
k bytosti Boží, poněvadž i ony
tvorí jistou část bytosti Boží; neboť
kdyby Bohu scházela idey, té neb o-
né věci, kdyby nebyl již absolutně
dokonalým, nijak absolutně nedo-
konalým - nedokonalým však
Bůh býti nemůže a není!

Nólexi-li ale každá bytost, každá
věc co do idey své k bytosti Boží, musí
býti idey všech možných věcí dobré. Celý
vesmír není nic jiného než ve skutečnost
převedené božské idey - idey dobré - proto
musí také celý vesmír a vše, cokoli v něm
jest, býti dobré - jinak by si Bůh mu-
sil odporovati, kdyby byl idey dobré pře-
vedl v předměty nedobré - ale!

Karunou stvoření veskerého jest člověk.
Šauli všechny věci stvořené dobré - mu-
sí i nejvyšší tvor pozemský býti dobrým.
Člověk ale pozůstává a jela i duše -
musí tedy býti tělesně i duševně dobrým.
Jeť také skutečně tělo lidské velmi
dobře upraveno, celý zevnějšek i vni-
šní orgány jsou mistrovským dílem

67.

všemocného Tvůrce. Vše lidské
stvořeny jsou k práci, k vykonávání
jistých úkonů. Všecky tyto úkony mu-
sí ale býti dobré, poněvadž všechny
pocházejí od Boha, mají původ svůj
v Bohu. S úkony tělesnými souu-
sí navíc úkony duševní, jež po-
vodí z duše. Tělu stvořil Bůh a
všechny mohutnosti její pocházejí
od Boha. Jeť tedy i každý úkon du-
ševní, poněvadž v Bohu má svůj
původ dobrým - Každá myšlenka
každá slova a snaha, každý čin
dokona dobrým! Člověk se vše-
mi mohutnostmi a celá příroda i
se vším co se v ní děje, jest dobrá a
dobrou býti musí, jinak Bůh nen-
Bohem... Pročpak to nýprve!
Neděba knězi více než vstoupiti
ne kázatelnu a hlásati tíu prosté
mu - neucenímu - tuto nauku a
užve všecken čin pravdy a zbož-
nosti z mysle jeho. Ba ani učeny
nepochopí, ihned a prozrá pravdu
a pravost nauky té, vřady přec -
tak myslí on - solik křesťan ve světě.
Kamkoliv člověk káá svůj obnáti,
všude vidí křto. Li jsou ty svány a
F vykonány jsou idy k tomu něčtu
stvořenými a poněvadž

bouře, války a pravdy dobré?
A když metafysika odpoví: ano, vše
jest dobré, pak si snad pomyslí: „Kdož
ního filosofie, která činnost i nečinnost
praví byti Dobrou.“

Ano kajisté kláštní to filosofie, duš-
myslná a pravdivá. A když by i celé
ho světa učenci proti ní se vzpírali
a nejhrusnějšími zločiny pravdu
svrchu udanou chtěli vyvrátiti, kajis-
te, že by nic nepotvrdili. Když i nejku-
řejší pravdu a nejměkčího loupežníka
chal člověk, tuor tělesně i duševně
dobrý, jehož veskeré řady a všechny
řádky duševní pochází od Boha –
a tedy dobré jsou. Dokladem výjímku
toto slouží výpověď sv. Augustína,
který ve svých samomluvách krásně
píše: „Omnia per Verbum facta
sunt, quaecumque facta sunt, et
qualia facta sunt. Vidit Deus cun-
cta, quae fecerat, et erant valde bona.
Omnia, quaecumque facta sunt, per
Verbum facta sunt, et quaecumque
per Verbum facta sunt, valde bona
sunt. Quare bona sunt? quia
omnia per Verbum facta sunt.“

Nex ale ano, „quaecumque a qualia“
nezahrnuje o sobě úplný ujměr do-
broty. Věpřem posud psaném nehle-

dí se dobroty tak zvané fysické a
morální. Dosud brán jen ohled na
bylosti, samé a na to, co nutně s
ní souvisí. Dobrota ale fysická
a morální není nutně spojena s
bylostí. – Těsa kajisté není hmot-
ná, a fysická dobrota se přec jen
na hmotě může jeviti. Morální
pak dobro jest závislé od svobodné
vůle člověka a od rákona pozitivní,
ho i od svědomí. Dobro fysické a
morální jest kajisté jen přírost,
kem té neb jiné věci, toho neb onoho
stvořa. Dobrota však metafysická
není jen vlastností, nýbrž ona
jest bylost sama, ona jest essence,
nejhlavnější řady částkou a záso-
ven i absolutně nutnou a podsta-
nou všeho stvoření. Jest tedy meta-
fysické dobro congruentní stvoření
veskerým a věda, káto smíle, může se
napisati psi takto:

$\text{Ens} \equiv \text{Bonum}$ a obráceně $\text{Bonum} \equiv \text{Ens}$
Nehleď-li se ale dobroty fysické a mo-
rální, pak kajisté snadno pochopitelno,
proč i největší zločinecové páchající
ohavností neslyéhané, jednají přec
(metafysicky) dobře. Dokud se nehle-
dí svědomí a rákoni morálního ^{dojmu} zra-
jisté ničím se nelíší pravd-
livojinné, přítěle ve válce, aneb

motivou - li rukou p^oduhá' na blázného
na místě jiném; a čím se líší poprava
soudní od násilné smrti v iakém spacha-
né? Pokud zajisté jest čím sám o sobě
dobrý a co zákony od Boha přecvičeny,
pokud se nebere v úvahu vnitřní hlas
svědomí a pozitivní zákon: "nežabi-
ješ, nepokradeš, nesvědčíš..."! Mná-
si - li se ale ke stránky morální, pak

zajisté, že naučen musí býti velkým
přestupkem a hříchem - mela,
fysiky (co do essence) ale jest přec
a přistává vždy dobrým.
Je-li tedy i každá vřáda, ka-
dá krádež a p. jinem dobrým,
pak zajisté veskrz a o ka-
ždé věci vůbec volno říci, že jest
dobrou. (Pokračování.)

Boj proti církvi.

(Pokračování.)

Snobští ředníci po celé Evropě rok-
světi jsou. Ke všech zemích se usadí-
li, vnuče usilují káseady své prováděti,
křesťanství a slávy na káštadech ka-
tolických spocínajících vyhlouditi, křes-
ťanskému a ke školy, a života veřej-
ného, ke srovi jednotlivých křesťanů,
rodiny křesťanské a no i celých náro-
dů p^osvatí a na místě posvátného na-
mení tohoto, v němž jediné p^ostěti-
li možno, chtějí umístiti řednickou
bytí a p^ostěti, a na k^o jejich, a na k^o
náboženskou bez Krista a no bez Boha
osobního. Při d^o tedy, že t^oci p^oci
boji proti všem, kteří ku Kristu a
církvi jeho se přiznávají, proti vše-
mu, co k svobodě církve, k jejímu bla-
hu a provádění přispívá. Církvi přisá-

hali páhubu, církve tedy musí od
nich býti skrocena a zničena. Pro-
středků k tomu užívají mocných
a p^ost^oku páhubných, n^ost^oli se
názadných. Tím p^ost^oli pak mohou
spůsobiti páhubu, ani přisáti
tajně, mnohdy ani nepokazované
a an mnozí n^ost^oli i p^ost^oce posta-
vení učedníci, a n^ost^oli učenci,
kouzelníci a p^ost^oli p^ost^oli
k lozím jejich přisáti. V mno-
hých zemích i p^ost^oli p^ost^oli
shromáždění oni jediné p^ost^oli
a no i p^ost^oli mnohých knížat
mocné slovo mají. — T^oci p^ost^oli
ko svobodní p^ost^oli chtějí dosa-
hnouti i liberálou. n^ost^oli
se tedy téhož díla. Mnozí káseady

Křesťanské mají ustoupiti zásadám
svobodomyšlným; Bůh Křesťanů
má ustoupiti všemocnému státu.
Stát jest pramenem všeho práva,
všeho náboženství. Toho jediného
poslouchati slusť. Církev Kat. jest
tedy u nich ničím. To musí býti ani
cena. By toho liberálové docílili,
v tom statně napomáhají jim no-
vověci, čili reformouani křidé. Je-
likož pito již dávno náboženství
svého se vzdali, by národům jiným
tím snáze se přispůsobili, tak ka-
dají nyní, by i Křesťané nábožen-
ství své opustili, od Krista a pr-
koe jeho se odstihli. Takto křidé za
časů Kristových Křesťeli, ukřisťu-
j, ukřisťu ho tak i novověci křidé
ku Křesťanům a Křesťodům volati
a Křesťeli neustávají: ukřisťujte,
potlačte, zničte církev Katolickou.
Křesťani tedy svobodní křesťané, libe-
rálové i křidé obratili se k ničení
círky a jejího sv. Na nikolu
tom pracují ustavičně a ve všech
zemích a k tomu upotřebují pro-
středků rozmanitých, ohavných
a mocných. Oplývajíce pohledem
zakoupili peníze svými nejvyšší
část listů denních, v jejichž pak

každého dne záslady své projevují
a proti Křesťanské víře a církvi
bojují. V listech těch rozšívají me-
n, tímtoem nevěru, překrucují věro-
články víry Katolické, haní a
lupí je. Na papere, listy kupy a
kněze ohavným způsobem, ntoky
činí, je lupí a přisícejí, že se o
nich nymyslejí. A pak-li skuteč-
ně někdy něco někdy člen církve
nepravého spáchá, tu dělá se z ko-
mára velbloud, věc se tak přetvoří,
že stať se z ní právě jádro vydrati
a pak se ještě na vrbu celé církve
vrtá. Tím křidé ještě, pakli časopis-
pisem takým úplná pravdivost
se přikládá a pakli nestávají časopis-
pisi Katolických, které by mohli
vyvrátiti nepravdivosti, které se u-
stahávají jejich, které by podaly
údávosti tak, jak skutečně se při-
hodily a které by vůbec celým svým
obsahem k pravé víře a k pravé
mu učení Katol. vedly. Takto ka-
dají jsou čtenáři jen k časopisům
liberálním a tu nemusíme se ve-
ru mnoho diviti, pak-li mnozí
čtenářové, kteří dříve ani mno-
ho utřačeným slovům časopisů
těch nevěřili, poznenáhla jim u-

věří a o pravdivosti jejich ani
pochybovati nechťe, když usta-
vičné složí, se jim opakuje a opu-
cuje. Není divu, že lidé takové
pracují všechnu věc, že proti cír-
kvi a kněžím jejím se povdihují,
je hanobí a nenávidějí, jak se to
někdyka i u nás slova.

Lidé taci nevěří v Boha, nedoufají
v něho, xanéobávají tedy ano i prav-
dují modlitku, nemilují jej a proto
nezachovávají příkazani jeho a
příkazani církve. Tu pak nemu-
síme se diviti, vidíme-li v hloučím
městě xeme naši, kde přec tolik křes-
ťanů. Lidu se nachází, v prosebních
dnech nepatný jen hlouček při-
vodu prosebního se účastňovati.

Teď, v mnohé nepatné venkovské
fárni osadě více tiestua při pravo-
du máme. Nehleděj snad příčinu
totoho odtam, že lid městský více jest
zaměstnan, že nemůže tak snadně
práci a zaměstnaní své opustiti, ja-
ko lid venkovský; to by byla ta nej-
menší příčina. Když letos n. p.
den sv. Marka připadl na neděli
a tu tedy mnohý lehce a pohodlně
přivodu účastniti se mohl.

Vloučárních se nepracovalo a

71.
přec, kde bylo ten nebohý lid sel-
nický, kolik se jich asi a kolika více
účastnilo průvodu kajícího a pro-
sebního? Stajiste se nezmylíme, něk-
deme-li že přemnozí a nich byli
by se přidali k průvodu, když ne-
byli pokřeseni listy liberálními,
jež vysmívají se průvodům církve
ní a obřady církve xlehcují, na-
xvňajíce vše přátelství. A pak
Ducha kajícího na jevo dáti jest
oblivno, ka to řádný nic neudělá,
lec vysmání od jiných.

Vslumování a ničení kře-
stianství v súdech plavečnictva
nespokojuje se však onen trojlístek
nepřátelů křesťanstva, on snáží
se i státní moc proti církvi propu-
stiti, což se mu vytkne dáti.
Především se přičinují, by nábožné
koruny byli stoupenci jejich a pak
by v zákonodárných shromážděních
většinu tvořili. Tato pak mnohá
skutečně uměle utvořená většina
spůsobuje „liberální“, „nekřesťanské“,
církvi nepřátelské zákony, jimiž
zabavuje se církev svobody a jmění
jimiž odnímá se jí právo na rodi-
nu, školu a veřejný život. Církev
pak patří jen do řad chádmaných,

a přece ani v chrámu nemá práva, svou svobodu ani zde nemůže mluviti a jednati dle vůle své. — Chce-li však právo své hájiti, tu musí hlas její temným palácem a ráme její násilím. A tak tu stojí církev u prostřed nesčíslných svých nepřátel bez práva, bez pomoci. Tápě a klaven svého úkrmu a svobody, biskupové ve věcech užívaní aneb hlas alespoň jejích utlumen. Mocní pak světsí páni, kteří by vydatně církev hájiti mohli, stali se buďto sami nepřáteli jejími aneb pohlížejí lhostejně na to, jak ten nemající tolik síly, by se opřel bezprávním ji činěným. Ani měčem, ani slásem neposkytne jí ochrany církevní, všichni bojí se počtu a moci nepřátel Krista Ježíše a církve jeho, strachují a třesou se před svobodnými předníky, liberalismem a křesťanstvím.

A tak musí katolický lid pohlí-
žeti na to, jak církev paní tu-
jí, žije a působí. Cířem
podvikuje i katolický lid sem
a tam hlasu svého a číť soustrast
s matkou svou hledí všemi dovolený
mi prostředky vyprostiti ji z rukou

neprátele, však hlasu toho se
nedbá, hlas ten býva překřičen hlu-
kem neprátele, právě tak jak byl
překřičen hlas miláčka Páně, mat-
ky Boží a jiných zbožných žen při
odmoukávání sv. Pána hlukem ne-
prátele: „ukřičuj, ukřičuj ho.“
A tak nesbývá zbožnému kato-
lickému lidu nic jiného k vysvo-
bození církve, než-li ticha, a
vsak stálá a nepřetržitá modlit-
ba za blaho její. (Dokončení.)

Opolna, čísla VIII.

Něco o pol. a církv. liberalismu. Obsah článku, úplně podle pravdy: sloh výborný; toliko na místě: „Dostalo“ stíží, „nedostalo“ a na místě „přetelo“, „polož se přetelo.“ A viděl Bůh vše, což byl a s. D... V tomto jinak chváleném článku opravití „luxno“ „hučnou“ recte „hučnami“, „hučnile“ recte „hučnilstvo“, „všechníra“ recte „země“, „připouští“ recte „připouštějí.“ O mod. nymožnostech. Článek výborný. To „liko na místě“ máčali stíží „mačaly, na m. řadem stíží, spřisobem, opokojiti se něcm (bez se) ku př. málem se spokojil.“ D. O'Connell. Článek výborný: ale obsahu i ale formy. Toliko k obsahu pozjistila přidaje se „slučka se“ a rovněž tak při plavě: „obohatili.“

Полст. п. проф. М. Троханька.

MUSEUM.

*Buďť odě život jedna Boží chodla. Slaví Kristus tůžbou cnosti krása
Choti církev a moudr' lidí epdca.*

Fr. Sušil.

C. 10.

A. IX

Boj proti církvi. (Dokončení.)

Nepatrná jest sice na pohled obrana tato, již církev hlavně proti nepřítelům svým bojuje, ano malichernou obranou, se býti modlitba, zdají se býti tiché prosby a posilnění a vítězství církve Kristu nebeskému vyslyšané. Nepřítelé církve obraněmi těmi rájstě opovrhují, je nad a nijaké pokládají, a přec obraněmi takými dosahuje církev vítězství skutečně podivuhodného. Prosby ty, ja, kox, i mocná ochrana šerise Krista, již církvi byl za svého na zemi pobytu přislíbil, dodávají církvi síly v utrpeních jejích a působí, že vítězná konečně vyjde církev z boje smutného, žalostivého ano mohli bychom říci i zoufalého. A skutečně jak bychom jinak vysvětliti si mohli úkazy, jež nyní v církvi vidíme, kdyby církev svou

Kristus nechránil, neřídil? Majisté že vytrvalost, trpělivost, a vítězství církve v tak ohromných bojích jsou nejpodstatnějším důkazem božského původu jejího. Přetvá pak jiná společnost, vydržela by boje takové, které pak by jsouc pouhými lidmi, kolo, keno nepodlehla, kdyby ustavičně a tolik proti ní se rýpalo a brojilo? A církev při všech těch útrapách, jež na ni naléhají nezoufá, neklese. Mocněji a pevněji než-li kdy jindy stojí tu církev statně útoky odrače, je a přec je ta trpělivě snáseje. Nejvyšší hlava její, římský papež, jest silnější a mocnější než dříve a pe opuštěn ode všech mocných knížat před, či je přec morální mocí svou. Stače, ny starce tento přecinná denně, jak se

že od prvních století, nikdy nestalo, hlasem skutečně ještě mužným k něčímu národnosti všech, kteří nepříteli k němu o radu a poučení přicházejí jemu oddanost, přistupnost a poslušnost před celým světem vyznávají a jej o pokřtěnání prosí. čím více se pro následování množí, tím silněji stává se církev, tím důrazněji a velebněji rozkládá se nepřeměnné učení její po celém oboru křesťanském. Ano kajaty a mučený papež jest jediný a mocnář svobodný a silný, církev jediná jest při síle a životu, větší na světských panovníků jest spoutána božskou revolucí a vše její přeplněny jsou jeidem, jenž je spíše než poždějí, uvnitř rozžere a ku hnilobě a úplnému rozpadnutí přivede. Říše by budou zničeny a v ní více obráceny, církev však sílná a čistá trvati bude povždy. Kdyby Bůh církev nebyl založil a jí viděl, něho náместka nebyl ustanovil, kde byla by již církev pronásledována jsoucí solika a takými nepříteli jako nyní? — Kde jest kněz jaký, jehož rozkazů 200 milionů poslouchají, jehož slušníci, jako jsou biskupové a kněží, povinností svým vyhovívají a věrnost zachovávajíce spádosti do vě-

zení se ubírají a hotovi jsou i smrt podstatupiti? — Kde jest křesťan, které jsou pouhy m dle m lidským čím více se kmoíha a vzrůstá, čím více útoky na ně se množí a je k ničiti usilují? Kde všech křesťanů kmoíha se právě nyní duch katolický častěji navracení se do lina evrope samo spásitelne kláště a kruhu vyšších zjev ně hlásají, jak mocně působí pravda ve všech vrstvách společenských, ve všech křesťanů a státech. Pro následování církev, neohrožený papež hlásí, volají: kde jest síla, vstáte se opět do náručí matky své, církev Tě, která nepřestala doposud vás milovati a po svých zbloudivých a k pravé cestě vedených ovečkách pouziti. A pláče těm, kteří hlásí, že si všimají a ho uposlechnou. Pláče těm, kteří opět křivými soudy církev kat. se stali. Prádovati a potěšiti se může církev v strastech svých vidouc, která zbloudilých synů se její opět k ní se vrací, pravými a státními katolíky se stávají a tak přistupem svým ostatní věřící povzbuzují, nekatolíky však k následování vyhláší. Kde jsou, která církev a navracení se zbloudilých oveček cití, neznají pno

u ni nepravý jistotně žádost, jíž je mno-
zí odpadnutí od jednoty víry způsobují.
Kajisté, že ti, kteří k církvi za nyněj-
ších okolností, za nynějšího boje a pro-
následování přistupují, jsou osoby pev-
né víry a nezkážených mraví, osoby
rázné a mužné, od nichž církev mnohé-
ho nadíti se může, kdož to ti, kteří církev
opouštějí obvykle bývají ducha bojácné-
ho, nevěřícího, přeplnění hříchy a
nepravostí všelijakými. Když tedy
tací bojovníci sít církev opouští, tu
skutečně nemusí se církev nadávat,
lou jejích mnoho mouditi. Viděti tedy ze
všeho řečeného, že boj proti církvi není
církvi záhubný, ano můžeme říci že jest
jí i prospěšný. Kde církev plnou poko-
je požívá, tam poznenáhla, a malátní
a zkažená, kde však proti ní se bojí,
tu povstává vše z nečinnosti a lhostej-
nosti, duch katol. se vzmaňuje a stává-li
se boj proudu, tu každý téměř rozhod-
nouti se musí buď pro církev, buď pro-
ti ní. Tu vytríbí se řady církve, tu možno
poznati, kdo jest pravým lidem církve,
kdo plavým katolíkem a kdo se jen jím
slove, skutečně však ne-katolíkem jest.
Tak utěšený obraz poskytuje nám v
ohledu tam církve v Německu. / Kni-
žata a hrabata, hodnostáři, učenci a

lid vůbec jak městský tak venkovský
hlasí se zjevně a neohroženě k církvi
a neostýchají se práva její všude i ve
sborech zákonodárných hájiti. Pak
pevná a živá musí býti víra jejich!
A myná - ? / Většina - vše dríme, vše
spu. Ana církev není tak zjevně, na-
silně a tak náhle utlačována jak v
Německu, tak, nežda se býti k potřebě
vystoupiti do boje jako tam. A přece
nemůžeme stav církve v našich zemích
nikterak nazvat potěšitelným. Tedy
tolik nepřítel má i zde církev/křisto-
va, tak mnoho proti ní se bojí a při-
tom všem kolik máme lidí, kteří pra-
va její zastávají, kolik knížat a hra-
bat, jež bez ostýchání ve všech skutečích
svých víru svou vyanaávají, ano ko-
lik bychom se své řeči napočítati
mohli, kteří se odváží veřejně hlasu
svého k hájení církve pozdvihnouti?
Co pak můžeme za takovýchto poměrů
zbožný venkovský lid spraviti? Tedy sa-
mo jediný církev neosvolodí. A přece ani
tento lid není takovým, jakým by býti
měla jakým by lehce býti mohl. On ne-
říce církvi v píse, že všude proti ní
se bojí, pozoruje, že minulý ony dobrou,
dávne, plátě časy, avšak on nehledí dále,
by také nějak k odstranění pla přispěl,

ano on xlo to někdy byt třeba neve.
 domky sám podporuje a hlasem svým
 i schvaluje. Navolan-li byvá totiž k vol-
 bě, ať si jest po jím volba do ríšské rady
 neb k emského sněmu, neb do jakéhoko-
 liv jiného sboru, tu v mnohých kraji-
 nách buď úplně se tiskat, nedostaví,
 buď blíž se k soudí volebnímu, bezepse-
 ho porvážení a přemýšlení, a nedbaje
 hlasu výstražného suorně volí sobě o-
 ny svými osvědčeného již a xuvěvého ne-
 přítelé církve, kterýž pak všude jen ha-
 nu na církve kydá a kde jen může ji
 utlačovati pomáhá. A přitom všem
 chlubit se může, že od katoličků zvolen
 jest a že důvěry jejich prožívá. Nož snad
 nechtěne kanceně lid i tuto lehkomysl-
 nost svou, ať boj ten i u nás stane se
 větším. Najistě že mnohé bprké xkouš-
 ky nás v ohledu pom čekají. Však tu
 nesmíme xmalá myslněti, nýbrž musí-
 me všim k boji protivělným se xopatr-
 ti, a xbrojiti. Ovšem mnohým jedno-
 hlavec blížným bude boj ten, mnohý
 snad nejen na svém jmění a zdraví, ný-
 brž i na duši své ztrátu utrpí, mnohý
 podlehne, větší část však xvitězí a po-
 měnou ka odvření si mnohého pohodi,*
 již řádně jiné odměny nedosáhli ano
 takové ani doufati nemohli, vědomí

* ka utrpění a ka statné hájení církve bude
 jim, když by

blahé, že bojovali za pravdu a prá-
 vo, pro péc svatou, podporanem
 Krista. Mnohá xemě, mnohý národ u-
 trpí bojem tím citelných ran, mnohý ná-
 rod třeba úplně klesne a odpadne od
 církve, ovšem je jen svou vinou, nepř-
 ístí-li se totiž církve ve všem a všude,
 církve však sama nepodlehne, nekles-
 ne nikdy, ona vždy v boji xvitězí. Ne-
 přátelé církve však jsou ti, kteří měem
 a násilím proti ní bojují, tak i ti,
 kteří buď slovem, neb písmem, neb ja-
 kým koliv jiným spůsobem proti ní
 bojují (brojí), poráženi budou všichni,
 jedni spíše, druzí později, jedni více,
 druzí méně, porážku však utrpí všichni.
 Ať sámi někdy ovoce prací svých a
 hlas aného jimi náboženství xvr-
 tu otevorou se jim oči a oni hlasitě
 vyznají: Theo by byl myslel, že po tak
 dalece dospěje. Viděti budou, xaiměry
 své všechny xmařené, církve ale očište-
 nou, posílněnou a sjednocenou. A
 že tak skutečně se stane, že církve xvi-
 tězí, toho důkazem jest nám xivot
 Kristův, na jehož umučení a utrpení
 následovalo slavné x mrtvých vstání
 a na nebe vstoupení, jsou nám důka-
 zem slova jeho: „K's vámi jsem ať do
 skanovni světa.“ a na k's kále xvdělám
 církve svou a protivny pekelné nepřemohou

ji, "koho dokladem jsou nám ko-
nečně všichni dějiny církve od jejího zalo-
žení až do dne dnešního. Křesťanství
nebylo dosud nikdy přemoženo, nepřá-
telé ji v mocnosti nikdy ještě a boje úplně
neporušeny nevysly. Často sice Bůh v
neskončené své milosrdnosti nedostává
ihned proti vníky církve, čeká mnohdy
dost dlouho na polepení a obrácení je-
jich, avšak spravedlnosti své musí je-
ště potrestati buď spíše, nebo později a
nestane-li se to nyní, kde na zemi, tak
každě po smrti přestane ujudou. Velmi
často však zasahuje trest Bůh již hned
kde protivníky církve, pláště ty, jež nej-
vyšší moc v rukou svých mají, právě
jakoby Bůh na těchto moc v spraved-
lost svou k vystraženímu a odstrašení,
címu příkladu ukázati chtěl. Nena-
dále bývají porušení a výse své, nenadá-
lé a mnohdy skoro i ráchracně jsou
tresty, jež je uchvacují, v bídě a v bo-
lestech nesmírných kančí život svůj.
Kdož by nevěděl, jak tiše a rychle
Herodes Velký, kterýž první použil
po bezřivoli, kříže, kterýž první kreo-
mucénickou prolil tolik neviných
dítěk a mraťadiv? A jak vedlo se potomu-
to, tak vedlo se všem pranašledovatelům
církve, všem nepřítelům jejím, což

77.
až do nejnovější doby porokovati
můžeme. Všempr toho nemůžeme
souditi a nechceme ani předvidati
jaký bude konec a jaká smrt těch, kte-
ří nyní tak náramně proti církvi ku-
ří, vředy tajné nám křistnou vřady
úřady Bůh, tolik však přec s jistotou
souditi můžeme, že církve vyjde z
boje neporušena a poušena, nepřá-
tele však její poníženi a kahanbeni.
Všichni se pla, kteří církvi připsa-
vuji a do nichž ji uvsthnouti usilují,
chystají si jen sami sobě, všichni se
pla pachvatí konečně těch i je.

A proč:

"Smějte se nám, lichostte si:
Známe vás - vy poidnete,
Však se k mým vaše plesy
Babylon Tán rozmetá..."
Václ. Štule.

"A viděl Bůh vše, což byl učinil:
a bylo velmi dobře..." (Gen. I. 31.)

Proche uvedená věta Ens = Bonum
a Bonum = Ens přivádí nás k další
otázce, co vlastně jest xlem.

Bonum = Ens jest tolik, co vše co
jest, jest dobro. Dobro tedy jest vše,
co má vlastní jestotu, co jest něčím.
Vše ale, co Bůh stvořil, - buď si to již

mýšlenka pouhá aneb leckterý ko-
los egyptské pyramidy - jest něčím,
jest to óv, a jen to óv jest něčím, něčím
dobrým. Nenalezneme tedy v celém
stvarstvu ani jedinou bytost, jíž by
chom nazvat mohli nedobrou. Mení
tedy ve světě nic dokona nedobrého,
či plo není ničím - malum est nihil.
Kdy provedla docela a právná logicky
se dá dokázat. Právili jsme prve,
že vše jest dobré. $I \leq D$. Nezbývá
tedy ani jedinký předmět jíž bychom
mohli vyloučit a říci $I \not\leq D$, nekte-
ré I není D - některé věci nejsou dobré,
a to proto, poněvadž ano $I \leq D$ vše
platným úsudku $I \leq D$ něčím před-
měty v sobě zahrnuje, každého ne-
vyjímajíc. Užíváme-li tedy vy-
razu „zlo“ a chceme-li ho přeci
niti nějaké bytosti, a bychom tak
naznačili esenciální její vlast-
nost - tu nenajdeme ani jediného
předmětu - takový předmět není -
jenž by byl esenciálně zlým -
malum (metaphysicum) est nihil.
Výrok ten douháje krásně s rchu
řekání sv. Augustín, an d: „Ma-
lum itaque nihil est; quia sine
Verbo factum est, sine quo fac-
tum est nihil...“ „Quia sine

Verbo factum est...“ Bůh nejvyš-
ší a nejsvětější Dobro plo stvoři-
ti nemohl - a proto tedy esenci-
álně plo není ničím, neboť jen to
co Bůh stvořil jest něčím, a proto
jíž že něčím, tedy i Dobrým.
Tak ale jíž s rchu podotknuto
dal Bůh člověku naprosto dobré-
mu svobodnou vůli, a zákon
mravní. - Bůh přivil člověku
vůli svou, dal mu přikázání, a
by svobodnou vůli svou buď pro
Boha se rozhodl, aneb vůli svého
záměru, Boha se překl, a sám
sebe bohem učinil. Člověk ale přve,
užil svobodné své vůle, zřekl se
Dobra nejvyššího on přehřel.
Veho přímě, tedy, tímto vinou
přišlo na svět nedobro, plo. Přeh
a plo poprvé tedy se na člověku, v
duši jeho objevilo, a to v duši pr-
votně dobré. V tom smyslu pokrač-
uje i svatý církve učitel Augustín
a praví: „Illud autem malum
est, quod privatur illo bono, per
quod omnia facta sunt, quaecun-
que sunt. Aliqua non sunt, per
ipsum facta non sunt et ideo nihil
sunt. Et ideo mala sunt, quae fac-
ta non sunt: quia omnia quaecunque

facta sunt, per Verbum facta sunt.
et omnia per Verbum bona facta sunt...
Malum igitur nihil est, quia fac-
tum non est. Sed qualiter malum
est, si factum non est? Quia ma-
lum privatio boni est, per quod
factum bonum est. Esse ergo sine
Verbo malum est, quod esse non est,
quia sine ipso nihil est."

Best tedy zlo privatio boni a tím jest již
vyvětleno, že malum není negací dobra
vesměš a vůbec, že není tedy dualism,
část světa dobrá a část zlá. Best ve
světě vše dobré a jen to, co by mělo
býti dobrým, čemu tedy nějaké dobro
schozí jest nedobrym. Proto se
patrně, že nemožno si mysliti zlo ja-
ko nějaký pojem abstraktní - vědu,
chu. Kdes plynoucí, nýbrž že zlo jen
na nějaké bytosti, kým a jeví se
můž. Bytosti ale všechny jsou dobré, druhých zla, a protož paměť je
tedy se může zlo jen na něčem dobrém
jeví - malum non potest esse nisi
in subiecto bono.

Věta ta krásným a jasným dovo-
duje a působem světu udanou vě-
du naši o dobrode všech mra. To
přinejmenší mohou všem mnohouvce,
mnohý tvor uvést a ukázat
jako špatným ten neb onen jest, jako

zle vlastnosti se jeví na tom neb onom.
Ovšem připouštíme, že se jeví na mno-
hém tvorů nedobrot. j. nedostatek
dobra, čím ale není řečeno ještě, že
by celá bytost té neb oné věci zlou
byla. To právě naopak dokazuje
svrchu naše udanou vědu, že kdek-
to zlo se jeví, tam předpokládáti
musíme dobro - a že jen na dobru
zlo se jevíti může. Nedopouštíme
se tedy žádného bezpráví - nazývá-
jíce i sebe horšího vraha a plodince
člověkem dobrým.

Dustíme - li se přetěle stanovisko
metafysické - proč se nám objeví ruz-
né formy zla, jakové jsou: malum
in sensu physico et morali; malum
per se, a per accidens. Není ale zde
nutno a volno šířeji pojednati o
věcech těchto a mnohých ještě jiných
všechny tyto tvary a formy přehlí-
nejme ještě ku člověku, jehož to vinou
nedobro na svět přišlo.

Zlo jest ovšem jen negativní dobro
a mluvíce o zlu, vždy nutno, bychom
negativní pojem měli před zrskem
svým. Dokážeme ale negaci tuto sa-
tem pozitivností a pokladíme pane-
kud na hřích první a následky jeho.

Co Bůh kdysi propověděl, to má a musí mítí plnost naplněny. Mohl by ale nyní Boos namítá: „A jak pak, když Adam svou hřesil a za hubu věčnou nasloužil, platil i tu výrok Boží: ... a bylo velmi dobré?“
 Všem se byl hřích Adamův veliký a urážka Bohu učiněná nekonečná. Hříchem tím ale Adam bytost svou - esseneci - nikterak nemaxil, aniž ji špatnou, plnou učinil. Státal ale hříchem tím dary nadpřirozené, jimiž andělem se rovnati mohl. Člověk, určený pro nesmrtelnost, stal se hříchem smrtelným a věčné spojení s Bohem bylo nyní zamezeno. Než přelaskavý Bůh Otce nebeský shledoval se nad člověkem a slíbil mu Vykupitele. Naděje v Spasitele jako plata vátka celým st. Pá. konem se vine a rákon, proroci i veskerá bohoslukba dýše Spasitele světa. A když přišel čas, kdy dokanáno mělo býti dílo spásy, tu vstoupil na svět Všemohoucí Vykupitel a oprostil vše stvoření viny přetěšné. Jako když s nebes vyšin přelomacné: „Budix“ a učiněno vše dobré, tak nyní spásy hory Kalvarie přalnélo: „Dokanáno jest, a dokanána spás sa tisí.“

Tímto dokanáno jest x hlozena vina Adamova, a v plném smyslu slova objevilo se opět Tvůrce: „a bylo velmi dobré.“ Best tedy i podnes vše velmi dobré, i člověk jest velmi dobrým a stane se jím kláštětého, kde - li zachovávatí rozkazy Tvůrce svého, jímž dajse když karung věčné slávy, kde stane se velmi dobrým, oslaucem Božím.

Opolna a čísla VIII.

Marii J. Dostipdanila po hoisen. Toli, ko by přišli bylo věšší plynnosti. Slava časí a, i na mlté čonov, ni a, i nátre pouxiti. Toli kex netre. Slava mladé pouxiti na slauomlad. J. O'Connell. Dokracování u'hoané, toliko slava: šlech (gen.), suatoxáda, mimo toho, lyuati vitané "třeba xaklo xmeniti: šli (gen), suatoxáda (jako rada), mimo to, lyuati vitané. Daj proti šli kuit. Vše něné šli prav, ly ličeno v rauchu přiměřeném. Toli ko slava v století pronic, ve sto, dalich, k šimxé, po veskerém uxemím jejím, proti nění jejím "třeba xmeniti xaklo: ve stoletích pronic, ve slado, lich, k šimxé, po veskerém uxemím jejím, proti nění jejím u. Celakauský a Lušil. Velmi pajmau' paxaunáni, kteréx se dostatečně sprav. Dau ozaunánu. "Lušilu m'ixa "reke "Lušilau m'ixa "v Luno "reke, jako Luno. O mader, vymazánušen. Vše něné šli prav, ly v štané slohu ličeno. Toli ko m. ve vojst. "slujz - šed: ve vojstku azeb ve vojstku. Pló. p. prof. Mat. Trochák Ka.

MUSEUM.

*Buď odě život jedna Boží chodla, Slasti Christus tužbou onosti krása
Choť církev a mzdou lidí opása.*

Fr. Sušil

C. 11.

x. TX

Něco o politickém a církevním liberalismu. (Dokončení.)

Pročeny círk. liberalismu sáhají až do středověku, a zjevné byly vzhroubovaných požadavcích, které na círk. sněmu/kostnickém a Basilejském vzhle. dem. k círk. reformě se děly a na posom soustavu Gallicanismu, Febroniasmu, Josefinismu, vrodily. Ne všech těchto směrech jest pokorovati společnou snahu, círk. monarchii ve prospěch aristokracie anoi demokracie zničiti, aneb aspoň podbourati, jednotu církve oslabiti a mimo národní svobodu i svobodu jednod. slivci jak ve věcech círk. kázně, tak ve věcech učení volného příchodu popřáti. Snaha tato úplně se shodovala s absolutistickými snahami liberalismu politického.

Oba tedy spůsoby liberalismu jsou od sebe přece rozdílny, vyvinuly se vedle sebe, neb lepe řečeno po sobě,

jakž tomu dějiny Francie, Španěl, ji. hoamerických svobodných obcí a německých států nasvědčují; než, nicméně jistě přibuzenství obou nedá se upřáti přes zminěné protivy a sudě se stává, že kde jeden k plavě přichází, druhý ja. ko doplněk k němu se přidružuje.

Mimo politický a círk. liberalismus jest ještě jedna věc liberalismu. Šme, nujme ji liberalismem, nevěřicím. Tento liberalismus, který ve věcech círk. již mnohem dále pokročil jako dřívejší, jest kvistho xepahradsky protestantismu, a které pro svou příjemnou vůni velkého oblíbení i v katol. krmích došlo a pětě. ba bylo exotické v srdcích katol. se ujalo, není, nesnadno pochopiti, uademe-li si v paměť zásady mameckých filosofů: „marně se budou dobýjati katol. krmě

občanské svobody, pokud pokrývá ve vše-
obecném křesťanství váznost církevní.

Kdyby poctivěji mluvili, zněla by zása-
da jejich takto: křesťanství, ano ná-
boženství vůbec, nemá se srovnávat se
svobodou, o kterou se dnešní liberalismus
kvasaruje. Být svoboda tato nymfomane-
nost a nutný následek nevěry, deismu
solit a atheismu, potažmo materia-
lismu, a osvícení nové doby. Přeslo
tohoto liberalismu jest: „Iny esklad-
ným náboženstvím.“ K němu se při-
klánají svobodní křesťané a přeceky taj-
né náboženské spolky v jejich to křes-
ťanské soustředěny jsou směry liberalismu
i církevního i politického v nejvorchovatější
míře; k němu se podobně hlásí tak
zvaný liberální economismus, čili
frakce téměř podobná se svobodným
křesťanstvím, která píše na úkor so-
cialistů a komunistů práva ma-
jatkova všemožně hájí, jinak ale
vzhledem k náboženství, zása-
dám mravnosti nejpradlejší
atheistický liberalismus pykává.

Tot přibližný náčrtky o-
bráz druhu liberalismu: politič-
kého, který vůči náboženství lhostejným jest
církevního, uvnitř církevní katol., a ne-
věřícího, liberalismu negace. —

Moderních vymoznostech.

(Dokonečení.)
Může-li se křesťanství, mělkou a
polovičatou učeností honositi, tedy
jest to křesťanství století devatenácté;
nebo dnes jest polovědomost módou.
Polovědomost plodí nadutost a pu-
sobi, že člověk, obměn^{ze}nost lidského věde-
ní ani na mysl nepřijímá, se sna-
ží, jako by byl neklamný, neomylný;
pusobi, že se mu křesťanství jeví jako
slabost a s^{ve}pučením o poslušnosti
křesťanské nevěří, viny bytí snižením
lidského ducha a pravým otroctvím
jeho. Přítelů tedy polovědomosti jest fa-
ka, narovně těch křesťanů, kteří
blábolí o křesťanských pynalích a filib-
ké děje narovnávají křesťanskými. Slo-
vem, chtějí přimluvit. Kde? Kde
méli, než v církevní svatě. Kde polovědo-
most nejvíce škodí, proto snaží se vy-
něstí oblažitelé lidu ji všemožně roz-
šiřovati. Tím počk památka ^{lidu} se po-
chybnost, z níž pak vyvstává ně-
vesa cizí. A co křesťan o svobodě
církevní? o písemnictvím nynějším, křesťan-
ství to nymfomanečnost doby naší dru-
hu přístředního? Dokud, že je
nachází sadan vhodného látky k svým
něčím. Sledování spisů hemží se jen,

mu kypsové 9 led. V 16. roku byl po-
slán na vychování do Francie k
Besuitům, musel však v příštím
roce pro nepokojné nálečné (1793)
do vlasti se navrátil. Kde právní-
ci se oddal. V r. 1797 usadil se v
Dublině jako právníce a hned při-
pravitel j. i. s. i. s. t. i. k. e. m. výstupu kna-
menitých národů a i. s. k. a. l. Nicméně
věnoval od tohoto času díl síly své po-
slacení vlasti. Rannoprávnost Katoli-
ků z protestantů, boj proti unii ir-
ského parlamentu s anglickým, bylo
od této chvíle jeho jediným přirozeným
cílem, o němž po 50 let pracoval.
V červnu r. 1800 měl v Dublině ve s. h. o.
máření Katoličků právní veřejnou
politickou řeč, aby jednotu k. a. m. e. x. i. l.
(křesťanů), jež ale přece prošla. Od
tého času hájil s neuváženou uctí-
vatostí po svém zřeteli. Tožnenáhla
zastavil a jednotlivých shromáždění
němých Katoličkův spolek a hleděl
řešit a křesťanským spůsobem chyby ná-
rodu Irského: nespravedlnost a nedostatek
sek. organizujících nadaných mužů
odstraniti. Toho ná. činnosti přisvě-
mexích zákona proti nadužívání a do-
voleným jednáním a s. u. b. o. d. u. Katoli-
kův - to byly O. L. louz a brane. Na katolácké

na pevně sjednocené k. a. d. o. l. i. k. u. spolky
upozorněna, k. a. d. o. l. i. k. u. v. i. s. t. i. k. u. m. r. o. k.
p. r. i. s. t. i. k. u. m. a. p. r. i. s. t. i. k. u. m. i. i. m. a. s. k. o.
v. i. s. t. i. k. u. m. O. L. byt. m. a. n. a. v. a. n. y. j. p. o. c. e. l. y.
r. o. k. k. a. d. o. d. e. n. n. e. v. s. t. á. v. a. l. o. 4. k. a. d. n. a. i.
n. o. a. l. a. k. o. u. i. n. o. s. t. r. o. v. i. j. e. t. z. e. k. a. k.
d. e. h. o. o. b. s. i. v. e. m. n. a. p. l. n. u. j. e. R. o. c. n. e. v. y. d. e.
l. a. l. p. r. o. 9. 0. 0. 0. l. i. b. (100. 000 fl.) s. u. o. u. p. r. a.
s. i. j. a. k. o. p. r. á. v. i. s. t. i. k. u. m. a. p. o. s. t. a. k. o. u. j. b. y. l. u. s. t. o.
c. i. s. t. i. s. t. i. z. n. ě. n. y. c. h. a. p. o. s. t. a. c. k. e. m. n. e. s. p. r. a.
v. e. d. l. i. n. y. c. h. s. o. u. d. e. u. K. t. o. m. u. k. a. d. o. d. e. h. o. d. n. e.
m. s. i. d. o. p. r. i. s. t. o. m. e. n. b. y. l. a. p. o. r. á. d. a. l. u. s. e.
c. h. n. y. z. á. l. e. x. i. t. o. s. t. i. k. a. d. o. l. j. e. d. n. o. s. t. N. a.
t. u. d. o. d. o. b. u. s. v. ě. h. o. z. i. t. i. n. a. s. á. d. ě. j. e. p. r. a. v. i.
O. L. p. r. o. k. u. r. s. e. u. v. e. ř. e. j. n. ě. n. e. r. 1842: P. o.
v. i. c. e. n. ě. 20. l. e. t. p. r. e. d. e. m. a. n. c. i. p. a. c. i. s. l. o. k. e.
n. o. b. y. l. o. n. a. m. n. e. b. ě. i. m. ě. v. ě. c. i. o. k. d. e. r. o. u.
j. o. m. e. v. e. k. a. s. a. x. o. u. a. l. i. P. a. m. ě. l. s. h. a. i. n. ě. t. i.
s. c. h. i. z. e. p. r. i. p. r. a. v. o. u. a. l. i. u. s. n. ě. s. ě. n. i. o. p. a. t. i. o.
n. a. t. i. o. p. r. o. v. ě. d. i. n. a. p. o. p. i. s. y. u. v. ě. s. t. i. a. v. a. t. i.
v. ě. c. k. a. d. o. d. e. h. o. k. o. k. o. h. o. s. o. b. ě. s. t. i. k. a. u. a. l. n. a.
u. b. l. i. z. ě. n. i. n. ě. j. a. k. ě. m. ě. l. j. o. s. e. m. b. u. d. i. t. i. o. p. o. u. l.
c. e. r. o. z. e. h. t. m. a. t. i. p. l. a. k. n. ě. k. r. o. t. i. l. i. p. r. u. d. k. e.
a. p. o. s. p. á. l. e. n. ě. v. y. h. y. b. a. t. i. s. e. m. ě. l. c. i. n. á. m. i.
i. s. t. k. a. l. i. m. p. á. k. o. n. a. m. i. t. i. s. e. n. a. p. o. z. o. u. p. r. e. d.
p. l. e. m. e. n. i. e. i. s. e. p. r. a. d. o. u. a. n. e. u. s. t. a. l. e. p. o. d. ě. a. k. e. d. i.
n. e. b. e. a. p. ě. n. ě. i. s. t. o. k. y. m. o. e. n. y. c. h. a. ě. t. n. y. c. h.
n. e. p. r. á. t. e. l. v. ě. c. i. V. t. ě. d. o. b. e. a. p. o. p. r. e. n. ě.
20. l. e. t. n. e. b. y. l. o. d. n. e. a. l. y. c. h. n. e. b. y. l. j. e. d. n. u.
n. e. b. o. d. n. e. h. a. d. i. n. y. n. ě. k. d. y. i. m. n. o. k. e. m. v. i. c. e.

nevenoval pracování ka pée Katol.,
nepřijímaje a redávaje si nabízet
odměny jaké ani za osobní výlohy,
které jsem učinil ve prospěch Agitace."
Když však O.L. přese všechna namáhá-
ní rovných právo Katolickým dobytí ne-
mohl, obnal všechny své síly Křesťanu
velikolepému, katoliz. „spolek Katol.
Laciniu“ Křesť. bratr přes 100 tisíc
lidí přidal a obsluhy roční příjem
měl. Spolek tento byl pravou mocí.
Když ovce nebyly Křesťan na Křesť. ple-
šním nakladání vprávně mluvil, ny-
ni vystoupil Křesťan jeho spolek a
dohákal mu, že není nyní více bez všech
právo, Křesťan své právo kádal. Spo-
lek pak podporoval spolek, dával díky
Křesťan Katolickým vychovati, Křesťe pro-
stávaný v Americe vřelství a pomá-
hat všude, kde se jednalo o zájmy Kato-
liků. Než již r. 1825 byl spolek tento
zákonem výmínečným zrušen, jenž
na 2 léta všechny spolky zrovnal, je-
n politiku se zachovály a v právní pra-
va zachovály. Když O.L. osvědčil
se naproti zákonomodavcům anglickým
pravým místem, zrušil spolek nový
na těch dle zákona ižáeno býti nemohlo,
a Křesť. v bratru ještě více se rozšířil
než-li dříve. Když r. 1826 opět Křesť.

by do parlamentu přišlo, navštívil O.L.
za nosence v hrabství Wiltshire, ským
Katolickým právnického proktořanta, Křesť.
ny skutečně uvítal, nad svým vněse-
ním protivníkem Lordem Bessfordem,
který většinu voličů svým křesťanským
sovkou vádál a proto vždy usazen byl.
Nyní schýmal jen ještě Křesť. Křesť.
Katolika do parlamentu. O.L. učinil
Křesť. tento r. 1828, když volil své přáde-
le kádal, aby jej volili. O.L. kandidoval
do sněmu za hrabství Clareské a byl s
velikou většinou zvolen. Než, našemu
hřdinovi vadila ještě ona hanebná při-
saha a přetáhla mu při vstoupení
do parlamentu, Křesť. pravidla: „že
mše sv. a vyjívání Panny Marie a
ostatních svatých, jako římská církev
vykánává, bezbožné a modloslužebné
jest.“ Tuto přísahu bylo jednomu Křesť.
dému poslanci, dříve než do parlamen-
tu vstoupil, složit. O.L. kádal nyní,
aby ona přísaha zrušena byla a on
aby mohl bez složení přísahy místo v
parlamentu zaujati. Křesť. přísah-
by této, Křesť. byla sehnána, nymysle-
na, aby byli vyloučeni Katolíci, ode-
šel tedy O.L. usedáje na své místo
v parlamentu. Křesť. nřasu byl celý
Londýn a protestantská Anglie nad tou-
to svádlostí.

O'P. stál však pevně na svém a to, co posouda, nemohlo být tak dno bylo, skutečně se stalo: přísaaha odstraněna a tím parlament a státní úřady, výjma moce panaunika, obou kancléřů a místo, kde se oběsing Katolíkům. Tedy O'P. mohla se agitace v Irsku v proud tak mohutný a neodolatelný, že sa, ni půdově strany konservativní a protestantské, sir Robert Peel a něvoda Wellingtorský, a hrozná se jí, odchodili se, že povolí eman, Eipaci Katolíkům. Těch musíme tu při, paménouti, že přechelný něvoda Wellingtorský na suobodu Katolíků se pása, zaval a vytknul, že bez Katol. knae a národnosti Katolíkům vítězstva by ne, byla dobyta, "kde sa riskali." Něk v lá, Da chléje slávu O'Connellu křepiti, roz, puslila spolek jeho. Největší, však a kajistě nejednakější část svých poime, lui O'P. dosáhl: totiž rovnopráv, nost Katolíkům s protestanty v nej, mnohých případech. Nyní snažil se O'P. vši moce těch druhou část svých poimeů provést: "obnovení vládní, ho parlamentu, irského." Cheeme v, tam krátce promluvit, an politické boje Irská méně zajímavé, noim jsou, než práhonské. O'P. zorganizoval

spolky s 100 000 členy a odhýval se, se, kterých miliony lidí se zúčastnilo. Byl ale obžalován, že strají spiknutí, vzbuzuje nespokojenost a povstá, tie proti vládě a k, mnohých jiných kláimů. Posouzen, od soudu, který sestával z pro, testandů a to nejkrutějších jeho nepřítel, vrán O'P. nevinne nepravde, až vyšší in, staneí na nevinne uznán, byl. Tanuka, zala se jeho spravedlnost a charakter v nejjasnějším světle, neb on věnoval všechnu snahu, aby státnice muži od všeho ne, daného odvážal, kteří podvrácení jioace pro nepravdivé odsouzení jeho, byli by na jeho pokynutí povstá, ni vzbouřili státnice; na práni však svého, "král David" - jak jej něný tie nazýval - upokajili se v duchu a ni nejmenší rusem veřejného pokaje se naskylo. - Druhým posudkem na nevinne uznán a, nepravdivé prav, ly spůsobení, započal O'P. svou čin, nost opět, nek ale, nedosáhl svého po, litického cíle. Zdraví jeho započalo se viklati. Tu předsevzal si 22 letý starce, ještě cestu do Říma, hlavního města Křesťanství podniknouti a pa, reke videti. Došel však v Panoue zastihla jej smrt, zemřel totiž v úhožné 15. květn, na 1847, Avaje v posledních 40 hodi,

náš ustavičně na modlitbách a sv. sná-
lostmi umírajících spoctien. Právem
nazývá se "osvoboditel Polska," neb
ne násilím, nýbrž polítko doslovnými
obranami bojujao, dosáhl nábožen-
ské svobody svého národa a kasa-
oval se neohrožené o svobodu politickou.
Na něm máme rovněž obraz pravé
ho vlastence, i přetného syna církve,
jenž až do své smrti následá svým
věrem působil. Tomu nasvědčuje i
postupní jeho radost (uile), a níž se
by jeho charakter nejkrásněji se po-
kání, kde polítko praví: "Tělo moje
do Polska, srdce do Říma a duše do
nebe." —

Církev, duše státní.

Nebylo snad doby, v které by tyto dvě
sáky více spolu sloučene části, cí-
kev a stát, s takovým posilím a
mocí téměř pevnou od sebe od-
lučovány byly, jako na doby
naši tak krásně osvěceny.

Nebot snahy "osvěceni" našich
nesměly jen k tomu pili, by Cí-
kev tuto církví nevěstou křesťanů
snížili na plátek chudých stát-
ních, nýbrž by ji docela

87.
zničili a učení její se srovná-
něm vykořenili. Jest se kající
každému nepřepojení diviti,
kterak vůbec mohli mužové této
jazy v popředí se staviti křesť-
vadelané, vyvíbeným rozumem
svým pak dalece dopředu, k vyhl.
dávající blahopřevěcnosti, jak
asak do světa přilákají, nepokou-
jí se přikopne propasti, do
které je i sami sebou vskazí; ano pda-
se je na nich se plní výrok sv. Pav-
la: "Trávce, že jsou moudři, blá-
ny učiněny jsou."

Nek je jest principem těchto dvo-
suatých slučovníků, ale kterého při-
staje své kajíkuji? Snad jest to o-
nen pravdivý výrok božského spasi-
tele: "Dvěma pániim nelze sloužiti"
a proto odtud rozumují: "Stát ne-
státní nesmí být křížem."

Dvěma pravdivými náslavími božské
ho křesťana kaloučnou nenapadne radně,
mu popínati, nek namane se jen obýka,
co máme porozuměti tímto, státem
ne státní a pda-li vůbec kdy a kde
státní ne státní byl. Církev jest takovým
státem, o něm nám směl přiváděti
křesťanský a proto musí býti podříze-
na a poslušna vůli svrchovaného

státu aneb lépe řečeno, docela zničená,
jelikož práva církve světské moci
podrobena ani se mysliti nedá.

Je-li církev a stát jedno, pak ať o
círku, naše správu jest podrobená,
svědčí-li ale ke státu a církev jest jedno,
pak podléhá na se sama a prosí o
náradu: "Tělesný člověk nechať se těch
věcí, kteréž jsou Duha Božího,
neb blažnostem jsou jemu a nemůže
jim rozumět, protože duchové po-
suzování mají býti." (I. Kor. II. 14.)

Náhled žeby církev nějakým snad
světským státem byla, jest docela
mylným a knaží pánou nekonalost
prové podstaty Církve, o níž jasné
pravi Božsky: "Její pak káždé, že káždé
stát jeho, církev, není a tohoto světa, že
není před nějakou politickou stranou,
která pak káždé panství své by se
emáhala a přitla na ní kor státu o-
statních, mae jejich podléhá, ať
bude přímě, jejich a podléhá.
ba naopak ona jsou káždé káždé
křesťanstvu a má se na přeteli je-
ho, jak přímě, pak káždé správu má
býti pravou podporou nes káždé spo-
lečenstvo, na níž by bylo jest ota svou sprá-
vu. Je pak neč, káždé sobě vytknutí,
mu církev posud vykonávala, což jinak

býti nemůže, sie by přestala býti pravou
církí Boží) nejším toho dokladem
jsou nám její svědectví, která
prave, že káždé by se pravou
duchem církve m káždé a káždé,
utlumuje, však duha tohoto světa
něly a se rozpadá. Tedy v dím pra-
vem, můžeme přit, že církev jest státu
dím, čím duše její káždé, které
jako káždé m káždé a káždé,
káždé, jakmile duše se by la káždé
Překážení.

Lara da.

Překážení můj je rozsah,
četný v dím an káždé obřah.
Tedy přit by káždé káždé
nepřeteli v káždé dím.
a obřahených přit káždé
přit káždé přit káždé.
Přit, však káždé káždé je jmění,
bea přit přit káždé přit.
a přit káždé káždé káždé
Genitiv přit v jeho káždé.
Vělk káždé káždé přit
přit káždé je jmění.

Dostan rozum káždé-li sobě
káždé v káždé káždé káždé!
Přit, káždé přit káždé: D. D.
Přit káždé káždé káždé.

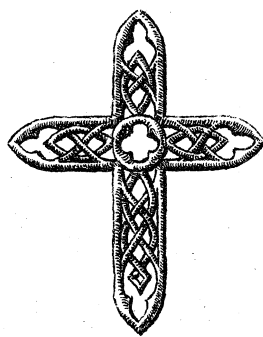
MUSEUM.

*Bud' náš život jedna Boží chvilou. — Blahstí Christus tužbou cnosti krásou
Chotí cirkou a moudrou tidi epáou.*

Fr. Šušil.

C. R. (prof. čes.)

2. TX.

Jan Novák

bohoslovec IV. roku, narozen ve Velikové r. 1847, † 1875.

*„Člověk narozený z kleny, krátký živ jia
čas, naplněn bývá mnohými bídami.
Kterýžto vychází jako květ a setín
bývá, a pultíka jako stín, a nikdy v
témž stavu neustává.“ Job XIV. 1-2.*

*Dokemný a spravedlivý jest pásmu
sek a bol, který při zvěsti o jím
si našeho milého spolubratra
srdce našeho se dotknul.*

V měsíci krásných a libých květů,

*zničil mravní dech smrti opět je,
den rozkvétající se život a nepo-
přal mu, aby z ovoce svého mládí,
které věděl a cnotě neunavne věno-
val, se těšil. Na úpravi svého cíle,*

svého horoucně kyženého cíle byl
vznesen / všemohoucího od svého ú,
kolu, který byl sobě po celý život
vytknul, na věčnost povolán.

Boha vyvolil sobě za svůj podíl
a Bůh vzal jej tenkrát, kdy stál
již v předstání jeho svatyně, kte-
rou sobě za svůj stálý příbytek
volil, aby jakožto věrný služebník
na oltáři Nového zákona, bezán-
ka Božího Bohu obětoval.

Odtud naše, jeho spolubratři bo-
lest a odtud strý naše. Trpké u-
středí bylo drahému bratru od více
roků určeno a ani jediná jiskra
naděje na udržení nezasvětila líč-
ku jeho. Bůh pokusil jej, jako slé-
čestného Boha a on jako sob s

Blaze tedy jemu, milému bratru! Dosáhl počem byl
odepoután: „O Jesu, quem velatum nunc aspicio —
Uro, fiat illud, quod tam sitio. — Ut Te revelata cer-
nens facie — Visu sim beatus Tuæ gloriæ.“

Nalezl pokoj, který svět dáti nemůže; po temné noci pozem-
ských strastí, vstělo mu slunce věčného oslavení. —

„ Per crucem ad lucem!“

oddanosti do vůle Boží naustivení
Páně nesl. Sob nalezl stěsání již na
zemí a bratr náš, nalezl je na anam
světě — „ bonum certamen certavit,
fidem servavit, — in cetero ei reposi-
ta est corona justitiæ, quam ipsi
dabit in illa die Dominus — justus iudex.“
My jsme ztratili přítele, církve nadějněho
bojovníka, než bychme ztratili tuto, křesťan-
skou pouhým osvobozením od trápného, tělesné-
ho neřádku jmenovati nám jest, neboť
ztracen pro nás není spolubratr náš, on
stal se druhem světci, a co druh takto
nepřestává býti i našim druhem. A
proto jest přidělena k slávnosti našim
soudobně sladká i těšná a my se oddi-
vujeme nevyzpytatelnému úradku Páně,
ať přinese sladké, ať hořké.

Pozří v ono temné bytlo,
Kde jen bolné vdechly hosti,
Morany kde hrozně sídlo
mudré stíčky klidu prosti.

Věno

Máti i tamo v smrtěm spechu
stena i řiti na rozcestí,
v posledním tam ještě dechu
naukou pod svůj takto peští:

"Tomněnkou vám dítky milé
ši vždy budete sádkami;
ty ať v mysli vaše žilí
blaho má-li trinit s vámi.

91.
Křesťaně jako k Pánu —
v naději tam k nebes žilí —
lásku rovnou mějte Panu. —
Trajist stejnou cítění žilí!"

K oddechu Jan matce Káře,
by již nepracovala k dění. —
Dítky více spolná práce
K posvátnému matky jmění.

Církev duše státní.

(Dokančení.)

Církev jest duší a se státním plau.
cená tvou tělo a sice jedno tělo pi.
ně a jině a nikoliv dvě těla, státní
ne státní. Obráz tento aspran v hlav.
ních obrysech si rozvineme.

Jako duše od Křesťanství bezprostřed.
ně byla přechnutá v tělo, které ja.
koby prostředně a hlíny země bylo
stvořeno tak i Církev bezprostřed.
ně Bohem, samým xde na zemi jest
kaloužena, státní pak prostředně do.
pustěním Božími lidmi jsou ku.
dovány a paněnadě lidmi tedy ne.
křesťan, na bezpráví a Křivdě.

Duch neomrtný daleko vzácnější
je těla smrtelného máť sež vzneše.
nější něč, nesa se přivrát k tvůrci
svému, tělo však hmotné líní nížko

na hrudě peme se, a které poslo. Tak
jest: účelom Církve, této od Křesťanství
pro všecky kaloužné společnosti,
daleko vzácnější něč státní, ana
pečuje, ne takliko o činné, nýbrž
což více jest, i o věčné blaho veske.
ného člověčenstva sáhať až na me.
se přimola tohoto, až do věčnosti;
státní ale často na bezpráví, jak již
surrehu řečeno, kaloužen a prosto.
vámim svým nestálý a utrkavý smé.
ruje toliko ku časnému blahu jedno.
ho nebo více národů obecně jen
jednou část oblaňuje, druhou ale
tíže a nauki pústavuje. — Duch ka.
dávý daleko kalouží všestrannou
činností, tělu však jen okrasnický
obor k působení jest vytknut. J

Církev dalece rozprostírá působnost svou, ano dle vůle svého zakladatele má celý svět v své pojmovitě a veškeré ovce v jeden ovčinec shromážditi. stát má je vyměřené, sobě hranice dále přes ně přisobiti nesmí. A pak jak mnohem, v nesčetnější a mohutnější jest činnost duše nad tělesnou! Tedy, umění a vůbec veškerá v dělanost jsou plody jejími, a dle těch opět se učí je stánavisko, které mají jen neb onen národ na zemi světovém a nikterak dle moci, hmotné, válečné, jak to nejme vidíme na Řecku, též kolébce starověké v dělanosti, o které vším právem řečeno, že pokoreno, pokorilo vítěze svého, totiž Řím, moci svou, duchovnou. —

Podobnou moci státní: Církev, totiž moci duchovní, sílou slava Božího podobuje si i vnějšku člověka, své domí, veškerá myšlení, záboží, i myšly a pohnutky, a člověk tímto mohutnostími prostřednictvím Církve Bohu podoběn stává se praprimým člověkem a líší se tu od každého z nás jiného. Člověk má stát tak, že své pohnutky, jímž každý obean, úplně podrobí se má, ať už na mysl

a pohnutky, jakými kdo je pln, se neohledá. Neohledá se na svůj stát, nepožádá ani v soudi svém, jistě majetku "dodává Církev, přispívá, vadi, hude, na pohnutky "velí stát, "dáváš-li pln, nenu, nemá, levice, předčí, co jini pravice, "doktrína Církev, a podobně jest v každého jiného, pohnutky. Pln, líší se tu člověk, od zlo, nerozumného plně, pohnutky státní ze strachu před pohnutky, neb před tělesnými a jen sám, kam, pohnutky, ské, spravedlnosti, pohnutky? vždy ani tu, jiný, netkne se, cizího, majetku, pohnutky, pohnutky, pohnutky, pohnutky. Církev ale připomíná, člověku je, ho důstojnost, kterou nad ostatní, tu, pohnutky, pohnutky, jest jeho, pohnutky, by pravdu, vyhledával, pro pravdu, Dobro, kanál, pro dobro, vše, ale pro Boga, jenž, jen pravdu, a dobro, miluje, se, pohnutky.

Tedy, v tělesném, máme obraz duše Církve, státní, pak, těla, duše, pohnutky, ožimovaného. A pohnutky, vždy, ani, stát, bez Církve, vůbec, bez, pohnutky, netkne, si, mysliti, práve, jako, tělo, pohnutky, bez, duše. Po svět, světem, státní, aneb, jak dalece, pohnutky, historie, do minulosti, sáha, nebylo, národa, neb

ně, v níž by jakés takés nábožen-
ství nebylo představeno, a není dá-
le jasnějších důkazů o křesťanství a
překážkách, jako ochablost a ne-
pečnost náboženská a z ní plynou-
cí náklada, mrauv, pest. li předsedy ná-
boženství pohanských, bludu a pauer-
plná, slo byla stády drážditi, čím více
nemá jako pravým Bohem usťeře,
ně, iisté náboženství křesťansko,
Církví náměstník jeho podzdaane
hýti nákladem a sloapem slátní křesť.
Dělaných! Školo jest nám historie
naběhým a na obrat smutným
Dokladem, takže bychom si jen je-
diný případ na paměť uvědli, nevě-
dá nám daleko do minulosti patřiti
a najdeme, kterak s téhož pránu, na
kterém křesť nejkréstanstějví panoo-
níci pádali a duchem Církvě prava-
nutí pásluh světu si přískali, stěho-
ž pránu jeden z nástupců jejich lukau
náboženství pbaveno jako tředný
plovínce, na popraviště jest veden.
Takže jest auoce "stádu bez stádu"
bez Církvě a bez náboženství vůbec
a proto by také padné doklady nejen
něnci křesťanských, nýbrž i z dávné
věkých pohanských jako na p.
Plutona, Plutarcha a jiných, jimiž

93.
nutnost náboženství ne stádu do-
tuzovali. Ano, mohou nám odpo-
věditi, něnci naši "Dopřít nám
popřít tuto pravdu, vždyť my pro-
ti náboženství nie nemáme, nýbrž
my náboženství cheeme, ne ale jaké
nám kláseá Církev, nýbrž takové,
jaké by zájmům stádu slaužilo a je-
ho náli ne všem se podobavulo.
Ně přejme se, jak asi bude vyřada-
ti toto jejich nové náboženství slou-
něi průměrným stádu? a jaké jsou
by zámeny stádu, hýnají-li vždy
pravé, nekalé a na Božském prá-
nu se paklao ajíci? Tuto otázku
bohužel, cheeme nám podpauidať jen
nynejší "Duch času" takže jia na
před vidíme to nové náboženství
hýti krásnostkáným pláolíkem,
jimž tak mnohé náhodu se zahali.
Snad by jim zde docela vhodné po-
pauedel Bedřich, jeden z panouníků
pruských, jak to (do anekdoty) něi-
nil podobnému, suohodomy slouku
který si tak tu v něčku sám udoočil:
"Sam pif falfst mafft jím Glühbifau,
mufft fiff vuff falfst jím / Tann-fnu."
A pak takové náboženství, či takó-
vého hýžka, mohl by si udoočiti kaž-
dý stádu i peke mendi, takže by bylo

Kolik hřídků, kolik malých stvůlek,
ale jaký by byl rozdíl na samé
se, když by bylo hřídkové na se rovní,
li žasali, a každý svého práva se do-
máhal a svou vůli úplnou mlu-
vitel, neohlížeje se na právo a vůli
druhého. Tu by nutně nastal boj
všech proti všem a právník veselé
společnosti lidské.

Krásné po věsu, vůbec na strání
nevěry, osvícení "našeho času, pla-
kadu hostinosti pestovaném."

My však pouze po nedůvěře, postavení se
zejisté prostřednost Boží, která řídí
osudy lidstva a která své plno dopouští jen
na tím, přičemž by činnostnost od Boha
důvěře samy nicodu svou poznalo
a s tím větší oddaností k němu, dodají
spávy své se nasazilo a přejí přil-
nalo; především pak zachová listku
snaží a obkřelým vítězství ji oslaví
v tomto boji s nevěrou, čímž změnitelně jsou
usadky Boží a líhý výrok Spasitelův:
".... obrány pevně nepřemožou ji?"

Na večera.

Ukončil již slunný jelen
Běhy snaje na obzoru;
Všady líha rosnou zelen
svat svou kraj v prsí borů.

Ki podcehu tu líha kyne
opředením v přeměně shodu;
K mateři se roke vine —
Dolný kříd vše přestíluje.

Plachý spěchem cel hlísa
spávu lidu s přejí háne;
Kvěna po prsíne jásá
sasn Ráj přejí: "Anoť táne!"

Luča prstník stání chodý
v pouhém kředu k nebes tánu;
Díky na vše denní rody
ku hvězděnému síla slánu.

Nanos Boží po vesmíru
střeží křeho v nočním věsu —
Důvě prostá, haší vísu
Ve snu přestí klamů věsu.

Vloke Ráj se plavek složí
v nádejné se kachá snaje;
Důvě však volá Boží —
Přefyř septa: "Spi již bláze!"

"A viděl Bůh vše, co byl učinil: a bylo velmi dobré..."

Gen. I. 31.

(Dodatek "o nicem")

Pojednávaní se o Dobru a zlu ve smyslu metafyzickém užili jsme časem ji slova "nic". Tak praveno na př. "Kto není nicem", i ne/kerbo factum est nihil "a pod. Nebude tedy zajiště od místa, pojednáme - li o křivosti o tom, co slovo "nic" znamená a v jakém smyslu polno je uváděti. Praveno dříve že co Bůh stvořil jest dobré. Bůh stvořil vše, tedy je vše dobré, a proto jsme zlo nazvali nicem, poněvadž je Bůh - nejvyšší Dobro - nestvořil. Jsou ale ve světě různé jsoucnosti a chceme - li v něčem pojednávat "o nicem", bude nám dříve třeba se o těchto zmíniti. Bůh stvořil svět hmotný v němž zahrnuje vše, co je smysly naše hmotné, prostředně, hmotné prostředně působí, aneb jinými slovy, co jest v skutečnosti samo o sobě, v čem zahrnut jest aelus e spendi. K tomuto druhu jestoty hledí vše to, co nyní jest, což jest skutečného, a k tomu druhu jsoucnosti pravíme existenci. Mimo těchto jestot jsou ale ještě jiné. Bůh stvořil i to, co je duchovní, nemateriální, duhu.

Si, která se dokona, listi od věci hmotných svou bytostí i všemi svojími částkami a mohutnostmi. Důse jest neviditelná a i všechny její části jsou samy o sobě neviditelné. Dříve ale proto, poněvadž jsou neviditelné mohl by se kdo domnívat, že tyto jestoty jsou lim nic, že takau jestoty jsoucnosti nestojí. Jeji jestoty existují nýbrž jestoty se nikdy "nic" neustaví nás, lo by se ale dosti řeč, jenž by duši a mohutnosti i práce její nicem byti mohl, a to nejen mezi neucenými - Která si jen toho namnoze všimají, co smysly svojími chápau - ale i mezi učenými. Rozhodněme se jen paněť po nauce matieia. liemu a poudíme jeho a sledujeme, že jim jen smola něčím jest, svět duševní ale jest jim ohromnou ničtí nesmí, ným, nic. A pokleďme do Katechismu (?) Liberaali, křesťanů a podobných poznáho, hů, sledujeme na místě duše, svědání a Boha prázdnou. Jsouť jim tyto věci, ky nepohodlnou, hroznou, ničtí Jsouť ale přec i takau jestoty, jež nenáležejí k existenci, a metafyzické hlavně o těchto bytostech pojednávaní je, dle je v

jestoli rozumové a reálné (ens ratiōis, ens reale). Je jest ale ens ratiōis a je ens reale? - Abychom lépe poznali rozdíl dvou těchto, ne v mnohém od sebe se lišících jestoli zvolme si příklady. Každý kdo viděl nějaký hrad a jemuž pojem jeho v duši jasně přiklucel, může si mysliti i hrad ve vznechu, abstrahuje-li od něho, k čeho pevného podkladu. Podobně si můžeme říci, že každý, kdo hrad nějaký viděl a poznal představu jeho vyhledati, tak že jasně v duchu, křívá na námý ma obraz. - Představa v prvé m případě, nespočívá na žádné skutečnosti, neb nikdy nebude moci skutečný, hmotný hrad ve vznechu se poznáti. Takovou představu vytvářela pouze fantazie, představa taková jest výnosem pouze duchovním - a proto jestoli taková zoveme duchovou - ens ratiōis. Jest pak ano ens ratiōis jestoli objektivně docela postihá dá se? Ano není takové ens objektivně ani žádnou jestoli, aneb nemá podkladu skutečného, v jaké si je představu, jeme. Uvažíme - ale druhý příklad, tu jistě pozná každý, že představa ona odpovídá skutečnosti, tato představa není nic jiného jak skutečnost - ona jest již sama v sobě posí objektivně představa, je jest pravou bytostí - jestoli reálnou, ens reale.

Zoznali jsme tedy poněkud alespoň všecky druhy jestoli, jež jsou: ens ratiōis, ens reale a ens existens, a jak již dříve řečeno, nemožno nám, nic "přidati v entia existentia, k nimž jestoli existenci. Dva druhy: ens ratiōis a ens reale. Každá a těchto udaných jsoucností jest poznatelná a poněkud poznatelná, tedy můžeme o ní, mluvi nějaký pojem a můžeme jistě známkou její udati. Tak můžeme udati jistě známkou anoho hradu vznechu - podobně nám možno mluvit o představě skutečného hradu a že nám státi se o pojmech tak zvaných transcendentálních. Proto ale co se sčítá, že jest, co bylo, a co se proto jest nyní ničím. Co bylo, o tom máme jakýs pojem - ne-li pravě my, což někdo jiný, a ne-li ani kdo z existencí tidi - jež má pojem o všem minulém dích sám. Totiž platí i o všem budoucím. Je tedy co ple. Již k čemuž jest druhým jestoli, jest ničím. Pro nic nám neklýne žádné ens jest tedy "nie", non ens "či; nie "nubec ne světe není, jest to pouze negace, ničeho". Jest to sice poněkud směšné pojednávat o "ničím" a říci že nie není ničím, že není hradnou jestoli přikládáme, ale k dalšímu uvážení, co totiž z výpovědi této vyplývá. Je-li nie non ens, tedy postihá i všech

97.
"bestnosti" entis aneb lépe řečeno:
"non ens" jest zřaveno všech podstat,
njich přámek tot ens. Meni tedy "nic"
in se cognoscibilis - proto nemůžeme
o něm přičítati se vyjadřiti, nemáme
pojmu "o nicem" a vůbec si nemůž-
me "nic" ani mysliti. To jsou ale snad
živé vyprávění. Můžeme přece sáti
mnoho o nicem. Co se leckterý mathe-
matik o nicce nepřemyslí. A je-li sku-
tečně nic, nicím, pak nechť dlužník
splácí je věřiteli svému dluh vynechá
v dlužním úpisu a 100000 zlatých jed-
no "nic" po druhém, až mu zbude
pouhá jednotka, myslím se by stou
do filosofii nebyl věřitel spokojen!
Tadotknouti ale dlužno, že tu nicka plou-
rá pouze ku vyplnění místa, a jest
známkou pouze dekadické soustavy.
Mohli by státi na těch samých místech
léz hády neb jiné známky, kdyby to by-
lo pro někoho počítavů. Na místě těchto
známek si ale nemyslíme "nic" nýbrž
positivní veličiny. - O nicem prý se
nemůžeme nic mysliti. Tadiáno. O tom
co věřím, mohu, ha musím si něco
mysliti. Vpíš mě sv. cítieme ale a i poka-
tekismu jsme se tomu učili, že Bůh stvo-
řil svět a nicého. Mám-li věřiti, že
Bůh stvořil svět a nicého, tedy si musím

při tom také něco mysliti. - Budem
že si můžeme mysliti, ano musíme si
velmi mnoho při tom mysliti, pravíme
že Bůh stvořil svět a nicého. Tím
ale nastává otázka, zda-li si skuteč-
ně pod tím "nic" něco pozitivního mys-
líme. Předně při tom radotknouti
dlužno, že sáti naprosto jen pro nás
pro lidi. Svět zajisté nepravá sáti
že bahu kdy si napadlo stvořiti svět
a panevadž nenasel nikde a jeho by
svět stvořil tedy ho stvořil a nicého.
Bůh pakal ideu svět stvořiti již od
věčnosti. Tím jest svět ok své ^{idey} ~~idey~~
odvěčným a jin v čase sáti ideu, či
co polly jest, sáti potence se stala
skutečností, existencí. Kdyby ale od
půvce stál na svém a utváření si
chtěl pod tím "a nicého" skuteč-
ně něco mysliti, a přijme se ho sáti tedy
to nic má. Řekne snad. Dokud ne-
bylo nic stvořeno, tedy bylo vše
prázdné. - Ale bylo-li prázdné?
Myslím si při tom nějaký prostor kde
nic není. - Ale jest-li prázdná
prázdná? - Tu snad již neodpoví,
jinak by musil říci, bylo "nic" a
byl by tam, dokud vyšel.
Z postupu těchto myšlenek patná-
že na jevo, že chceme-li přijíti k ně-

úseční filosofové, jejichžto koru-
nou jest zajiště Plegel a jeho sy-
stém o všeobecné idey a její negaci.
Tideš, tu padne že Koochce Boha
zámyslně a celého psychomina vypu-
sti a p. rozumu i p. duše p. k. do
stranuje, stane naude místo Něho ab-
solutní, nic, tomu Bůh pak vloží
v mozek místo rozumu absolutně nic
a učiní ho Kooči tam na věčnosti, ni-
čím. O třech podobného kalibru

plati v plném smyslu slova výrok
sv. Apostola: „Si quis existimat se
aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit.“
My ale nechť jmež sonemi problou,
dilei převraceti skutky Boží, radi u,
známejme, že p. a. velmi Bohu, při-
nil nám ten, jenž chce ahycham
kde na světě velmi Dobrymi byli,
ahy On neis pak na věčnosti připočítá
mohl k velmi Dobrym a přičítá nám
korunu slávy věčné!

Opolna.

čís. IX. Něco o polit. a cír. libera-
lismu - veskrz bezúhonné, vzorné.
„A videl Bůh...“ V tomto pokračování
Přeba spravit slova: pochází, povodí,
mysle, a k. koru, nelisí a na místo jejich
položiti: pocházejí, pochodí, myslí,
a k. koru, nelisí. Boj proti Cirkui
V tomto úbožném pokračování místo
lži se položá se lži a místo „tak žádají“
služ: tedy žádají se místo „požená hla“
služ hla požená hla“ aneb požená hla.
čís. X. Boj proti Cirkui. Velmi důstojné
to ukončení. Toliko místo: „rozčese“
st. „rozčese“ m. „vyhlíží“ st. „vyhlížeji“
m. „se jím sloue“ služ jen: „jím sloue“
(bez se), m. „p. k. nedá“ služ jen:
„nedá“, a k. slouu p. k. h. b. e. n. i. p. d. e. j. e.:
tudou.

„A videl Bůh...“ To bez vady a bez úho-
ny - tolíko přeba pavli: „Dale, spráda“
ná místo: „Dale, k. p. v. e. n. a.“
čís. XI. Něco o polit. a cír. liberalismu
až na někteří menší poklesky (k. p. r.
z. m. i. n. e. n. e. m. p. m. i. n. e. n. e. o. s. v. i. c. e. n. e. m. o. s. v. i. c. e.
n. e. a k. l. e. s. e. p. r. o. s. n. o. u. m. k. l. e. s. e. p. r. o. s. v. e.)
úse povadní velké chasťy kaeno.
O mod. vymoxenostech. V tomto dokan-
čení tolíko přeba několik sprao: m. a
niz služ: a niz, m. náležli st. náležli.
Daniel O'Connell. Překážané a velmi
pajmané líčení, tolíko ve slou přeba
Přeba sprao: m. „aniz by ji byl ka“
pamnel „služ“ aniz je kapomnel, m.
hažil po něm p. k. st. „spěl, chasťal“
k. v. e. l. k. p. r. o. k. n. u. d. e. m. u. j. i. t. i. m. „s. v. e. p. a. o.“

naprosto st. svého práva vzdal, m.
pauzovní obou st. pauzovní vzla.
Dili, vznikli; m. se nas kydlo st. nena.
skydlo. Čistka duše stádu. Plněn
plný pěkných myšlenek s příměřením
slohem; koliko m., zazpívá stij:
"zazpívá". Jeli čistka a stá jedno pak
avei stádu nade práve jed kdo povedena;
kto myšlenka není v duši jasně
světla vystavena.

Čís. XII. Věno. Až na první slohy vseho
ostavni podarile. Ves duhy a stádu v
I. sloze jsou nesrozumitelne. Naučka

nebe krási na duši la kiené, na jest
slabikou pro sebe, na nejž stá se a stou,
stiežili jest na ve slovo místo stádu
stádu, stiehu - žej, - že. Čistka du
se stádu. Velmi okanala práve do stádu,
ku i do slohu. Práve se. Velmi pěkná,
ada stádu hájen, až na ve st: Diky za
nade duhy vody. A videl stádu. Stou
jest docela bezvadný (koliko m. pod,
stádu stij, podstádu.)

Díl. p. prof. Mat. Tracháčka.
Proředitel stádu, a stádu st:
Sok - kos - oko - kol. Sokol.

Doslov.

Dnesním číslem ukončili jsme
devátý ročník časopisu svého
"Museum". Jako pouzovní, jenž
na daleké pauti své dostal se k
svehu hory, pozastaví se a praky
obrací na cestu již vykananou,
tak též my na konci ročníku
téhož sledíme na dráhu, již to
jme s pomocí Boží a hostivým
přičiněním vlastním byli vykana-
li. Minul rok a nyní prošli a
jice listy "Museum" sledíme se s
mnohými spolupracovníky, kteří
i s hostivostí neunavou po
celý rok pracemi svými podporovali.
Nástupcem svým voláme sdečně: "Napřed!"

Mnohé články, kteréž nám kn kn,
ei nahradilo, nelze nám již
pro krátkost času uveřejniti. —
Třetí a pravencíky v duchu me
Díl. p. prof. M. Tracháčka, na
laskavé a ochotné kritizování
našich skromných literárních
plánů v "Museum" podvívání.
Plným pp. příspěvkem a přením
stádu nejvíce díky za laskavé a
hojné neostenání, jehož "Museum"
dopadlo. Kojíme se nadějí, že se
i v přítom stou nebud předstávaní.
Neslyšeti tedy be svedomité a hopli.
ve místi se i na dráhu k dílu.

Obsah.

Věci vázané:

Jan Skopal z r. I.

Advent - - - - -	25.	Marii Panne - - - - -	57.
Prosbu u kříže - - - - -	41.	Věno - - - - -	60.
Trávní - - - - -	44.	Na večera - - - - -	64.

Mimo to vádění jsou Dva nápis: Mléčlivost str. 8. a Rozhodnost str. 21.
22. ?

Věci nevázané:

Fr. Doupovec z r. I.

O moderních vymyšlenostech - - -	Str.
- - - - -	52. 64. 82.

Jaroslav Hlasil z r. IV.

Průběh výstav - - - - -	19.

Ant. Honečný z r. IV.

Plouho k báskám m. čtenářům - - -	1.
Tomníky a cesty do Vídně - - - - -	12. 23. 37. 47.
Oplátku - - - - -	14.

Dan. O'Donnell - - - - -

Doslov - - - - -	54. 58. 83. 100.

Em. Koubek z r. IV.

Připomenutí - li církevní středním
věku po věku? - - - - -	17. 35. 42.

Něco o politickém a církevním
liberalismu - - - - -	49. 65. 81.

Fr. Luejčka z r. I.

Josef Kratochvíl z r. III.

Chateaubriand - - - - -	26.
Slav. Jan Bůh - - - - -	31.

Lafontaine - - - - -

Jan Markvard z r. I.

"A viděl Bůh vše..." - - - - -	51. 66. 77. 95.

Se. Dplátek z r. III.

Dilexítost n. "boženství" pro státní - - -	9.

* Ant. Kubička z r. III.

Boj proti církvi - - - - -	44. 60. 69. 73.

Jan Skopal z r. I.

Celakovský a Lužil - - - - -	63.

Josef Koubek z r. II.

Plouho o starokatolicismu - - - - -	22. 29.

Theodor Weigert z r. IV.

Teorie pokornosti a pokornosti - - - - -	4.

† Jan Novákovi - - - - -

Církev, duše státní. 91. 87.	